ZPRÁVY ALTERNATIVNÍCH AKTIVIT

Akontra

20 Kč 1/2003

Válka o Irák
Anarchismus a sex
Ken Loach

O pálení vlajek

Jan Hanuš

Jeden z anarchistů během demonstrace před velvyslanectvím USA v den zahájení války proti Iráku spálil americkou vlajku. Pořadatelé z řad amerických občanů to nesli s velkou nelibostí a na jejich výzvu se anarchistů jeden z účastníků dokonce pokusil napadnout. Je ale pálení vlajky něčím namířeným proti obyčejným lidem pocházejícím z USA?

Jednoznačná odpověď je jednoduchá: není. Začněme od toho, co vlastně státní vlajka symbolizuje. Jak již název napovídá, jde o symbol státu a jeho mašinérie. Speciálně vlajka USA je pak pro velkou část světa symbolem utrpení a útlaku. Stejně jako vlajka s hákovým křížem, provází prapor s hvězdičkami a červeno-bílými pruhy genocidy, vraždění a mučení po celém světě: od Chile přes Mexiko po Afgánistan a Irák. Američtí vojáci s touto vlaječkou na rukávu přináší svobodu a demokracii v podobě kulek, tunových bomb, vražd a elektrošoků pro případnou opozici.

Státní vlajka není symbolem území nebo kultury. Je přirozené, že člověk cítí jakýsi regionální patriotismus, je hrdý na to, kde se narodil. To ale nemá nic společného se státním zřízením. Uplatněno na naše podmínky, člověk se může cítit být Pražákem, Šumavákem či Evropanem. Je spjat se svým regionem, který má přirozené a viditelné hranice.

Stát nic takového nemá. Je umělou čarou na mapě, prochází prostředkem údolí, přetíná lidské vztahy, odděluje sousedy. Nacionalismus, hrdost na svůj stát a národ, je jenom velkým podvodem a prvním krokem k válkám. Nic takového jako hranice státu ve skutečnosti neexistuje - poznali byste snad, že překračujete hranice, kdyby vás na to neupozorňoval podle potřeby hraniční milník nebo ostnatý drát?

Pálení vlajky je odporem proti státu, proti politickým a ekonomickým elitám, které ho řídí ve svůj prospěch. Hrdost na národní vlajku je něčím, co je (nejen) v protiválečném hnutí překážkou, protože právě politici tohoto vnuceného sentimentu velice dobře využívají. Naštěstí si to lidé začínají uvědomovat. Jen včera hořelo v samotných Spojených státech mnoho vlajek s hvězdami a pruhy. Hořící vlajka národního státu není výrazem obráceného nacionalismu, ale výrazem odporu proti státu. Ⓐ

english info

Against war in Iraq

Analysis of actual war conflict, its background and causes, info about protests against the war around the world. Translation of article "War and Spectacle" by Kenn Knab and interview with veteran of class war in Iraq.

Info from Czechia

Resistance against nazi march in jewish quarter in Prague, anarchist demo against the war, anarchafeminist action to Woman´s day, public suicide of young darker webmaster, anarchist struggles against manipulations in the cause of nazi murderer.

Infos from around the world

EU summit in Copenhagen and protests against it, class struggles in Ozarow and Wroclaw (Poland), demo against WEF in Davos

Interviews

With slovenian anarchists, director Ken Loach, and emo-core band Thema 11

Anarchism and sex

Translation from Organize! magazine. Anarcho-puritanism? Nothing for us!

Discussion: How to reach anarchism? Education or revolution?

Polemical article about the influence of education and depicturing unsucces of methods of czech anarchist movement.

předplatné

Pět čísel - 100 Kč

Deset čísel - 200 Kč

Posílejte složenkou na adresu redakce. Do “zprávy pro příjemce” uveďte ”předplatné” a číslo, od nějž chcete A-kontra zasílat.

tiráž

A-kontra 1/2003

Zprávy alternativních aktivit

Dvouměsíční zpravodaj ČAS a ČSAF

Adresa redakce:

ČAS, PO Box 223, Praha 1, 111 21.

Telefon: 605 903 098

http://www.a-kontra.net

e-mail: a-kontra@csaf.cz

Obálka / layout: Petr Bosák

Datum vydání: 28. března 2003

Činnost redakce je bezplatná, časopis může vycházet jen díky vaší finanční a materiální podpoře.

Vydává NO! (IČO: 67980201). Číslo registrace: MK ČR 5766

Šíří Mediaprint Kapa a nezávislí distributoři

Obsah

O pálení vlajek *(Jan Hanuš)* ... 2
Válka o Irák: Příčiny a souvislosti *(Ondřej Slačálek)* ... 3
Boj o Židovské město *(Petr Záras)* ... 7
Válku válce! 22. 2. 2003 *(Leny)* ... 8
Dlouhá cesta ke svobodě: Mezinárodní den žen 8. 3. 2003 *(Leny)* ... 9
Pravda obětovaná z pohodlnosti a strachu *(Jakub Polák)* ... 10
Černé svědomí Jiřího X. Doležala *(Jakub Polák)* ... 11
Hořící svědomí společnosti? *(Ondřej Slačálek)* ... 12
Rozděleni, ale jednotní proti Davosu *(Joseph Grim Feinberg)* ... 13
Protesty proti EU v Kodani: Reportáž českého účastníka *(VP)* ... 14
Po boku Rambovi *(Petr Záras)* ... 15
Kodaň 2002: Ohnout hřbet a ruka je v eurorukávě *(Jindřich Zíka)* ... 16
Anarchismus a sex ... 18
Odpor proti válce ve světě *(Petr Záras)* ... 21
Protiválečné demonstrace 15. 2. v Berlíně *(ptal se Petr Záras)* ... 21
Válka a spektákl *(Ken Knabb)* ... 22
Rozhovor s veteránem třídních bojů v Iráku ... 24
U Madridu za Prahu, na Slovensku za Čechy *(Jiří Šimůnek)* ... 26
Správa o štrajku železničiarov *(Priama Akcia)* ... 27
Rozhovor s členem AFA-Lublaň *(připravila Sandra Tejnická)* ... 28
Boj o nemocnici: Polská inspirace *(Petr Hruška)* ... 30
Město odporu *(Petr Hruška)* ... 31
O médiích, kultuře a vyhlídkách na osvobození: Rozhovor s Kenem Loachem ... 32
THEMA 11 *(ptal se Ondřej Slačálek)* ... 34
Film: 11.09.01 *(Petr Hruška)* ... 36
Kytary a řev aneb Co bylo co bylo za zdí *(Petr Hruška)* ... 37
Jak dospět k anarchismu – výchovou nebo revolucí? *(abm)* ... 38

Glosarium:

Praha proti válce ... 3
Zpravodaj A-KONTRA ... 6
Kontakty ... 19
Chystané akce ... 20
Odpor proti válce ve světě ... 21
Nový časopis o extremismu ... 24
Začátek *(Miloš Hlávka)* ... 26
Recenze ... 28

VÁLKA o Irák

Příčiny a souvislosti

Ondřej Slačálek

Doby jednou budou
Kdy za odzbrojení
Války se povedou
Bez vypovězení
Taková válka přec
To není válka přec

Takováto válka
Posiluje víru
Že je nutna válka
K udržení míru
I když dělá válka
Do rozpočtu díru

Jan Werich a Jiří Voskovec (1932)

Werich a Voskovec napsali svou píseň před více než sedmdesáti lety, její proroctví se ovšem splňuje právě dnes. Válka se údajně vede za "odzbrojení" a k "udržení míru". Přináší utrpení a smrt obyvatelům Iráku a obyvatele USA bude stát podle různých odhadů více (a možná mnohem více) než sto miliard dolarů, takže udělá skutečně onu "do rozpočtu díru". Ovšem do veřejného rozpočtu. Naftařští magnáti, zbrojařské firmy a korporace zaměstnané poválečnou "obnovou" na válce pohádkově vydělají.

Tento článek byl psán o víkendu 21. - 23. března, v chvatu po redakční uzávěrce. Byl psán v době, kdy umírali civilisté v masivně bombardovaném Bagdádu a na jiných místech, zatímco George Bush si na víkend vyjel na své letní sídlo v Camp Davidu.

V době, kdy se objevily první zprávy o používání smrtonosného ochuzeného uranu. V době vzrušených diskusí o tom, zda turecké vojenské jednotky skutečně vyhandlovaly za souhlas s americkou agresí a přelety vojenských letadel nad svým územím souhlas s vlastní vojenskou intervencí do iráckých částí "divokého Kurdistánu".

V době, kdy byli zabíjeni protiváleční demonstranti v Jemenu.

V době, kdy pokračovala americká ofenzíva v Afghánistánu, dosud vydávaném za příklad úspěšné americké operace a kdy ještě jinde, v Čečensku, začínalo referendum o tom, zda bude tento nešťastný kout světa přičleněn k Ruské federaci.

Tento text nehodlá stavět na nejrůznějších "hot news" a informacích mainstreemových médií (které jsou až příliš často pouhými kachnami nebo záměrně vypouštěnými nepravdami) o aktuálním vývoji války, která v době jeho psaní teprve začíná. Namísto toho se chce pokusit podívat na možné perspektivy války, její důvody, na procesy, které s válkou souvisí ačkoli to třeba na první pohled není úplně patrné, a na to, jaká epocha se s pravděpodobným pádem Sadáma Husajna pro Irák uzavře.

Když bombardování nestačí

V noci z 19. na 20. března byla po měsících obav rozpoutána válka proti Iráku. Americké a britské jednotky krátce na to vstoupily do země. Večer v pátek 21. března, kdy patrně definitivně ztroskotalo všechno vyjednávání s iráckým establišmentem, se pak rozpoutalo skutečné peklo. V těchto chvílích nelze odhadnout, jak dlouho válka potrvá a i když je scénář amerického vítězství líčen jako naprosto jistý, nic není předem dané. Tato válka je pokračováním amerických válek devadesátých let - první války proti Iráku, bombardování Jugoslávie, útoku na Afghánistán... Opět se jedná o boj supervelmoci s nesouměřitelně menším protivníkem. Rozdíl je v tom, že nyní nejde o pouhé "chirurgicky přesné" bombardování velice nepřesně vybíraných cílů. Nejde o to vyhnat nepřítele z toho či onoho území, kde jej navíc místní obyvatelstvo nepřijalo (jako to byly Kuvajt a Kosovo). Nejde ani o poskytnutí letecké podpory místním jednotkám, které zařídí pozemní boj (příklad Kosovské osvobozenecké armády a Severní Aliance). Válka proti Sadámovi není o ústupcích a kompromisech - je o Husajnově odstranění nebo neodstranění. A USA se zde nemohou opírat o nějakou silnou místní ozbrojenou moc, která by "špinavou práci" odvedla za ně. To v praxi znamená ztráty západních vojáků a to, že si tito vojáci ušpiní ruce od krve civilistů. Válka se totiž zatím vede a pokud Husajnův režim nestojí na zcela hliněných nohou i nadále povede o města. Při jejich obsazování není veškerá technická převaha příliš platná a lze očekávat kruté boje a obrovské ztráty na civilním obyvatelstvu, které jsou zjevné již v prvních dnech války. Nemluvě o riziku, že Sadám Husajn, nad nímž již USA vynesly rozsudek smrti a o němž nás soustavně přesvědčovaly, že vlastní zbraně hromadného ničení, tyto zbraně hromadného ničení skutečně má. Právě bezvýchodná situace, v níž se nyní ocitl, jej může motivovat k tomu, aby je použil. Po způsobu orientálních vládců - když už mám zemřít, tak ať je to co nejefektnější a ať sebou vezmu co nejvíc ostatních. Co stojí tvůrcům americké politiky za toto riziko?

Falešné záminky: Spojení s teroristy?

Jako každá válka nabízí nám i tato propagandu obou stran o svých důvodech. Pokud se podíváme do minulosti, dokážeme většinou celkem hravě odlišit záminky a důvody válek. Vysmát se lžím v projevech Sadáma Husajna dovedeme také. Pokud se na to ale podíváme pozorněji, neliší se rétorika Sadáma Husajna až tak moc od rétoriky George Bushe. Jenom

Praha proti válce

Den po útoku na Irák začaly rozsáhlé demonstrace proti válce po celém světě. V Praze se 20. 3. setkalo v šest hodin večer přes tisíc lidí na Václavském náměstí na demonstraci svolané Iniciativou proti válce a International Peace Marches. Zde na improvizovaném fóru pod sochou svatého Václava promluvili různí odpůrci války včetně křesťanů, panslavistů a mluvčí KSČM. Příležitost dostala ale také středoškolačka, informující o stovkách českých středoškoláků, kteří na protest proti válce přišli do školy s holubicí míru na oblečení, a jeden anarchista, který ve svém projevu mimo jiné vyzval k protiválečným sabotážím. Následoval pochod k americké ambasádě a přespání osmi odpůrců války před Úřadem vlády ČR.

Akce proti válce pokračovaly a pokračují i v následujících dnech. International Peace Marches plánují zapalovat svíčky na Staroměstském každý den dokud neskončí válka. Další větší demonstrace proti válce bude 30. 3. (tedy zhruba v době, kdy se vám toto číslo dostává do rukou) a bude zde i anarchistický blok. Další akce budou jistě následovat. Jistě, že tyto protesty mají ve své současné podobě především symbolický význam, i ten je ale nesmírně důležitý. Ukažme, že svět není jen Bush, Blair a Tvrdík a co si o jejich válce myslíme!

to slovo "bůh" se řekne v angličtině jinak než Alláh.

Podívejme se na hlavní důvody, které propagandisté pro válku uvádějí.

Jedním z hlavních má být údajné spojenectví Sadáma Husajna s teroristickou sítí Usámy Bin Ládina, známou pod hrůzostrašným názvem Al-Kajdá. Takové spojenectví se dost těžko dokazuje už vzhledem k tomu, že nikdo neprokázal ani existenci této sítě a zdá se, že v podobě, v jaké ji líčí média, patrně ani neexistuje. Spojenectví mezi Bin Ládinem a Husajnem pak působí jako nanejvýš nepravděpodobné. Náboženský fanatik Usáma snažící se o návrat kamsi do vysněného islámského středověku a světský diktátor Sadám usilující o modernizaci jsou v arabském světě takřka ztělesněnými protiklady. A nejen to. Podle různých zdrojů měl být právě Husajn jedním z terčů Bin Ládinovy "svaté války". Ano, lze si představit, že nepřátelství USA oba protipóly sblížilo. Těžko ale věřit fantaziím amerických propagandistů, že by hrozilo předání iráckých zbraní hromadného ničení teroristům z okruhu Usámy Bin Ládina, tedy lidem, se kterými se rozchází v zásadních názorech a kteří jej chtěli svrhnout a zlikvidovat. Podřezával by tím sám pod sebou větev.

"Bezpečnostní riziko": Včera a dnes

Hovoří se o tom, že režim Sadáma Husajna je "bezpečnostním rizikem". Je to skutečně pozoruhodné tvrzení. Sadám Husajn totiž patrně nebyl "bezpečnostním

rizikem" v době, kdy vlastnil chemické zbraně a prokazatelně je používal. Tehdy byl spojencem a příjemcem americké zahraniční pomoci (v podobě peněz, zbraní i vojenských poradců). Suroviny pro bojové plyny mu tehdy dodávaly americké firmy. Perlička: jednou z nich byla i LaFarge Corporation, jejímž velkým podílníkem byl i George Bush starší. Právě tyto firmy výrazně pomohly s vybudováním iráckých zbraní hromadného ničení, v čemž je aktivně podporovala americká administrativa (celý svět nedávno obletěl videozáznam, na němž si dnešní ministr obrany USA Donald Rumsfeld, prosazující tvrdý protisadámovský kurz, třese roku 1984 jako americký emisar rukou s tím samým Sadámem, proti němuž dnes tak tvrdě brojí).

V osmdesátých letech tedy Husajn bezpečnostním rizikem nebyl. Nebyl jím ani v roce 1991, kdy proti němu USA sice vedly válku, ale dávaly si dobrý pozor, aby nebyl skutečně odstaven. Výsledkem byl rozbombardovaný stát, od něhož byly odděleny oblasti, nad nimiž Bagdád prakticky nemá kontrolu. Sadám se stal "bezpečnostní hrozbou" právě až na prahu třetího tisíciletí, kdy nevládl nad celým svým územím a po jeho zbraních, které více než deset let nikdo neviděl, pátrali po celém Iráku mezinárodní inspektoři. Takové pohádky lze opravdu vypravovat pouze dětem... a patrně též mnohým televizním divákům.

Blaho lidu? Demokracie?

Podobnou báchorkou jsou i řeči o tom, že hlavním zájmem jsou osvobození a blahobyt iráckého lidu a nastolení demokracie. Je to totiž ten samý irácký lid, který byl Sadámovi ponechán na více než dvě dekády na pospas, přičemž v první z těchto dekád byl Sadám dokonce hýčkaným spojencem. Druhé desetiletí Sadámova útlaku pak začalo roku 1991 rozbombardováním irácké civilní infrastruktury a pokračovalo sankcemi, které znemožňovaly její obnovu. Ve válce má jít o "blaho" toho samého iráckého lidu, který už dvanáct let na následky tohoto nesmyslného embarga umírá (obětí bylo odhadem 1,5 milionů). Je to ten samý irácký lid, který byl dosud systematicky ostřelován v "bezletových" zónách americkými, britskými a tureckými letadly a který v důsledku toho všeho z velké části nenávidí Američany snad ještě více než Sadáma. A je to ten samý irácký lid, který je nyní hlavní obětí americké války. Je to poněkud morbidní, když se něčí vražda zdůvodňuje nebožtíkovým "blahem".

Pokud jde o onu demokracii, i Američané dobře vědí, že to, co o ní vyprávějí, jsou pohádky. Analytici (viz Vijay Prashad v A-kontra 10/02, jinak v Čechách např. Jan Eichler) se shodují, že zavedení nějaké demokracie v poválečném Iráku by vedlo k jeho rozpadu, který pro západ patrně není žádoucí, protože by nad ním mohl ztratit kontrolu. I analýza vypracovaná ministerstvem zahraničí USA (její původně tajné výsledky zveřejnil nedávno britský deník The Guardian) potvrzuje, že útok na Irák bude mít pro perspektivy západního modelu demokracie v arabském a obecně islámském světě negativní následky. Právě onen lid, který by údajně měl v demokracii vládnout (teoreticky), bude totiž americkou agresí popuzen a bude proti americkému vlivu. USA se tak bude muset opět opírat o silně autoritativní režimy - podobně jako se před rokem a půl v případě války v Afghánistánu opíraly o vojenskou vládu v Pákistánu, která válku podporovala navzdory většinovému veřejnému mínění.

Výsledkem pro Irák tak bude pravděpodobně vojenská vláda - ať už přímá okupace západem nebo diktatura některého z těch Sadámových generálů, který se stačil včas obrátit proti svému chlebodárci a distancovat se od svých předchozích zvěrstev napáchaných v iráckých službách. Tomu nasvědčuje i zpráva z 18. 3. o zmizení generála al-Chazradžího, který dosud pobýval v dánském exilu. Tento muž byl velitelem generálního štábu v osmdesátých letech a má s největší pravděpodobností ruce hodně umazané nejen od íránské, ale také od kurské a irácké krve (za což byl také v Dánsku vyšetřován, navzdory tomu, že v roce 1995 přeběhl na "správnou stranu"). Dnes ale může Američanům prokázat mnohé služby.

Skutečné důvody: Ropa...

Bezprostřední důvody války jsou pochopitelně ekonomické. Hovoří se především o ropě a je na tom hodně pravdy. Tato strategická surovina, nezbytná pro mnoho klíčových odvětví průmyslu, totiž postupně dochází. To zákonitě zvyšuje ceny a vede k tomu, že USA jako její největší spotřebitel je značně závislá na Organizaci zemí vyvážejících ropu (OPEC). A pro největší světovou supervelmoc je poněkud žinantní záviset na sdružení takových zemí, jako je fundamentalistická absolutní monarchie v Saudské Arábii, nebo nestabilní Venezuela v čele s levicovým populistou Chávezem, kterého se přes veškeré úsilí nepodařilo svrhnout. Logickou americkou strategií je proto diverzifikace zdrojů, snaha o získání rozhodujícího vlivu v oblastech ropných nalezišť a nejvýhodnějších cest pro přepravu ropy. Tento přístup je z velké části za americkým pronikáním do západní Afriky (viz A-kontra 9/02). Právě tato strategie byla i jednou z příčin války v Afghánistánu, kde šlo ropovod ze středoasijských nalezišť. Nyní se ale hraje ještě o víc. Vítězství ve válce o Irák by znamenalo získání přímé vojenské kontroly nad druhými největšími známými nalezišti ropy na světě. Počítá se s obrovskou kořistí a to jak přímou, tak nepřímou v podobě celosvětově snížených cen. Nehledě na to, že vojensky nebo přinejmenším politicky kontrolovaný Irák se může stát předpolím pro další výboje na středním a blízkém východě, pro další pronikání do dosud chráněných petrodolarových království.

..."obnova",

Jiným velkým byznysem bude poválečná "obnova" země. Většinu z toho, co nezničila válka v roce 1991 a dekáda sankcí (a není toho zase tolik) zničí nyní s největší pravděpodobností válka. Budou-li ale USA chtít v zemi pevněji zakořenit a vytvořit si z ní stabilní základnu, bude třeba v něm provést celou řadu rekonstrukčních prací, kolem nichž se budou točit obrovské peníze. Podle informací BBC přitom už o hlavních zakázkách na "obnovu" bylo rozhodnuto dopředu - byly přislíbeny šesti americkým firmám, mimochodem v jedné z nich má silný podíl viceprezident USA Dick Cheney. Pochopitelně se to nelíbí části Evropy, zejména Francii, která by v Iráku ráda viděla svůj vliv. Právě ve dnech psaní tohoto článku a v době bombardování Iráčanů jsme svědky rvačky o to, kdo si bude na "obnově" země nad jejich hroby mastit kapsy.

Fanatismus a mezinárodní politika

Nad touto zjevnou ekonomickou rovinou stojí rovina ideologická. O "demokracii", která je spíše lživou záminkou, se tu již psalo. Za povšimnutí spíše stojí náboženský fanatismus, který se stává nebezpečným rysem Bushovy administrativy. Vzpomeňme jen na Bushův výrok z dob počátku "války proti terorismu", kdy prohlásil, že se jedná o "křížovou výpravu". Právě tato náboženská rétorika, se kterou Bush bojuje jak proti islamistům, tak proti arabským sekularistům, zpětně posiluje náboženské a nacionální uvědomění a náboženský i nacionální fanatismus u Arabů. Se svým "křížovým tažením" a křesťanskou bigotností je Bush mladší přesně takovým protivníkem Usámy Bin Ládina, jakého tento apoštol boje proti západu ve jménu globálních panislámských hodnot potřebuje.

Jiným významným posunem v rovině ideologie a také politiky je již naprostá ignorance mezinárodního práva (které se zde porušuje v míře, která sice srovnání s předchozími případy válek snese, ale naprosto je přesahuje). Bush se již nyní nepokusil ani předstírat poslušnost vůči němu a Organizaci spojených národů jednoduše vzkázal: Buď mi schválíte to, co chci udělat, anebo to stejně udělám bez vašeho schválení. Souhlasu ostatních tak přisoudil roli sice pěkné, ale vlastně naprosto nedůležité dekorace. A důležité není už ani dosavadní zdůrazňované transatlantické spojenectví bohatých zemí. I NATO je totiž na dnešní poměry přehnaně "demokratické" (každý zde sdružený stát formálně může zablokovat společnou akci). A právě nyní se přitom mění postoj USA k ostatním západním zemím. Ty to nehodlají zcela

trpně snášet, což se projevilo, když se je USA snažily vtáhnout do příprav na válku pod záminkou příprav "společné obrany" členského státu Turecko. USA ale koneckonců o západoevropské státy zatížené reptalstvím a pocitem vlastní důležitosti příliš nestojí. Spíše jim vyhovují akci od akce znovuvytvářené koalice podle potřeb té které akce, bez institucionální struktury a tvořené pokud možno spíše výrazně slabšími státy než jsou ony samy. Jak řekl náměstek amerického ministra obrany Paul Wolfowitz na bezpečnostním summitu NATO v únoru 2002 v Mnichově, už neplatí stará zásada, že by se spojenci dohodli na úkolu, který hodlají splnit, že by "koalice určovala misi". Dnes "mise", úkol, který je předem daný americkými cíli, "určuje koalici".

Sever proti jihu: nová strategie

Ani ekonomická, ani ideologická a mezinárodně politická rovina sporu by nám neměla zakrývat obecnější trendy, kterých je válka součástí a které zároveň spolu-ovlivňuje.

První z nich je střet dvou skupin zemí, pro něž se vžily názvy "rozvinuté" a "rozvojové". Asi není třeba připomínat, že do první skupiny patří především státy západní Evropy a severní Ameriky a do druhé státy Asie, Afriky a latinské Ameriky (přičemž ovšem úroveň "rozvojovosti" se v mnoha ohledech dramaticky liší). Není snad ani třeba opakovat, že ony rozvinuté země se rozvinuly především díky letité koloniální nadvládě a přímému olupování dnešních rozvojových zemí. Po přímém koloniálním podmanění pokračuje neokolonialismus, který prostřednictvím místních zkorumpovaných vlád udržuje tyto země v ekonomické závislosti na západu a zároveň z nich dělá zdroj laciných surovin a zejména v poslední době též levné pracovní síly. Mezi komentátory zdomácněl pojem "war by proxy", tedy "válka v zastoupení", pro popis vojenských aktivit,

kterými západní blok prostřednictvím svých různých koupených "prostředníků" zasahoval východ nebo své jiné soupeře. Možná by ale bylo vhodné mluvit rovněž o "nadvládě v zastoupení".

Rozpor mezi "bohatým severem" a "chudým jihem" je pochopitelně pro vládnoucí elity bohatých zemí zdrojem mnoha obav. Poměrně dlouhou dobu se jim dařilo vůdčí vrstvy chudých zemí korumpovat a původní vůdci protikoloniálního "národně-osvobozeneckého boje" či "nezúčastnění" byli vesměs převálcováni právě těmito zkorumpovanými. V poslední době se ale ani tyto zkorumpované elity nehodlají smířit s naprosto druhořadou pozicí víceméně bezprávných a politicky nepodstatných "zásobáren". To se projevilo v řadě projevech neposlušnosti, přičemž

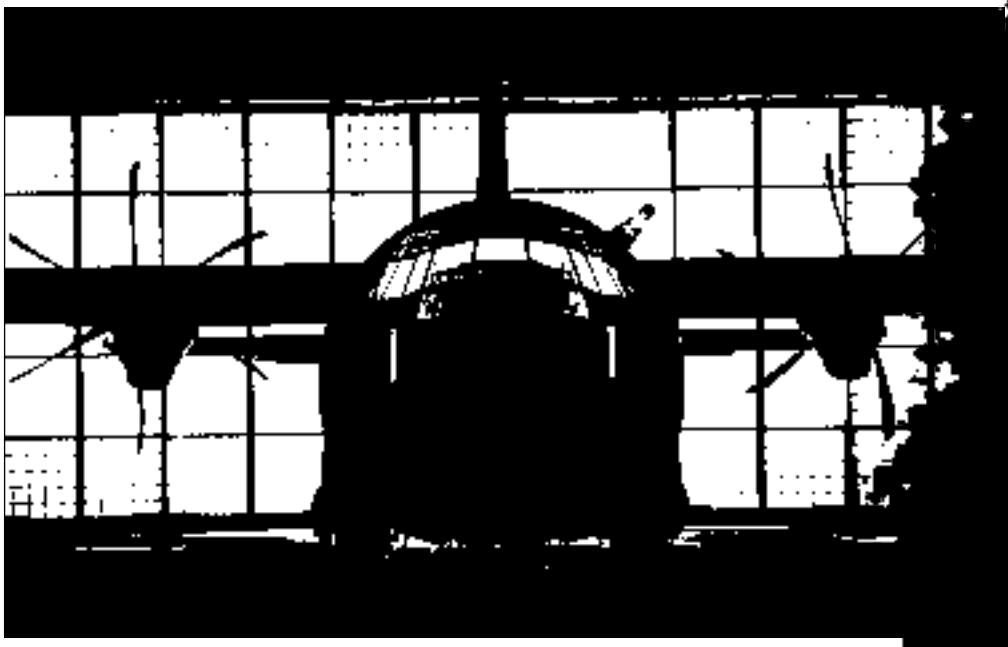

za asi nejvýznačnější lze pokládat krach jednání o liberalizaci obchodu v Seattlu na přelomu listopadu a prosince 1999 a totální fiasko konference o rasismu v Durbanu na konci srpna 2001... tedy, jak již někteří komentátoři zdůrazňovali, zhruba dva týdny před útoky 11. září.

Aniž bychom se chtěli zaplétat do nějaké teorie spiknutí, je na místě zopakovat, že podle mnohých komentátorů (např. novinář Larry Chin nebo analytik Michael Ruppert) musela o útocích z 11. září americká špionáž přinejmenším vědět. Nabízí se proto logická otázka, jestli právě bojovné demonstrace antiamerikanismu a antisionismu politiků z rozvojových zemí na konferenci v Durbanu nebyly poslední kapkou ke spuštění už naplánované strategie "terorismu" a "boje s terorismem". Ať už tomu tak skutečně bylo, nebo ať už byly skutečně útoky 11. září čistě dílem Bin Ládinových stoupenců a k přijetí této strategie došlo skutečně do značné míry v reakci na tento zločin, důležitá je jiná věc a to je obsah této strategie.

Ta již pokládá "nadvládu v zastoupení", přinejmenším v klíčových místech, za příliš nespolehlivý prostředek - "prostředníci" se mohou vymknout kontrole a také jsou někdy zbytečně brutální. Upřednostňuje se přímá intervence. Instalovaní domácí vládci musí velmi dobře vědět, komu jsou zavázáni a plnit přání agresora do posledního. Nestabilní oblasti klíčové pro těžbu nebo přesun strategických zdrojů jsou v tomto pojetí jednoduše vyčištěny vojenskou silou od každého, kdo by zde nechtěl obchodovat za rozumné ceny, od každé "mimo-obchodní překážky volného trhu". Ostatní vlády rozvojových zemí tím zároveň dostanou velmi užitečnou lekci, jak by také mohly dopadnout, pokud by se vzpíraly.

Rozpory uvnitř severu:

Strategický rozpor...

Tato strategie je pochopitelně velmi riziková. Nadvláda a vykořisťování, dosud skrývané a kamuflované (někdy např. jako "rozvojová pomoc") se nyní projevují naplno. To může rozvojové vlády, ale i skutečné či potenciální nevládní hráče v rozvojovém světě (tím nejproslulejším z nich je Usáma Bin Ládin) na nějakou dobu zastrašit, dlouhodobě je to ale bude spíše mobilizovat. Vzhledem k početnímu nepoměru rozvinutých a rozvojových zemí a snadné zasáhnutelnosti západu v jeho neuralgických bodech je spoléhání na vojensko-technologickou převahu značně riskantní.

To je také jedna z příčin rozporu mezi USA a jejich evropskými spojenci na jedné straně a velkou částí Evropy na straně druhé. Neliší se cílem - obě skupiny států chtějí zachovat západní nadvládu. Liší se prostředky. Německo (vzpomeňme na jeho angažmá v bývalé Jugoslávii) a Francie (vzpomeňme na jeho vztahy s celou řadou afrických režimů) jsou protagonisty politické nadvlády a ekonomického vysávání prostřednictvím místních elit a nadnárodních "pomocných" organizací. Nejen, že vidí rizikovost koncepce přímých agresí pro celý západní svět, proti němuž se až příliš snadno může obrátit vztek vyvolaný válkou. Navíc si také uvědomují, že na rozdíl od USA k takovéto strategii nemají vojenské kapacity, a že je tedy její přijetí

odsuzuje hrát druhé housle coby politicky marginální partnery, kteří buď souhlasí, nebo jsou ztícha.

...a občanská válka

Válka je ale symptomem ještě jednoho procesu, a to konfliktů v samotných rozvinutých zemích. Volný tok kapitálu je neslučitelný se sociálním státem v západoevropské podobě, a tak je třeba jej poměrně drasticky osekávat. Jestliže je třeba vysvětlit drtivé většině lidí v rozvojových zemích, že nebudou mít z celosvětového bohatství, které lidstvo shromáždilo, skoro nic, je třeba rovněž vysvětlit západním pracujícím, že ani na ně toho mnoho nezbude. To vyvolává značné sociální střety - a válka se za určitých okolností může hodit k přesunu pozornosti jinam.

A – Kontra Zpravodaj

Antifašistická demonstrace v Uherském Hradišti

Akce proti fašismu, pořádaná Uherskohradišťským anarchistickým sdružením (UHAS), Antifašistickou akcí - Zlínsko (AAZ) a Federací sociálních anarchistů (FSA), se v Uherském hradišti konala 14. prosince. Účastníci se setkali na Masarykově náměstí (sešlo se jich na dvě stovky). Na samotném náměstí zazněly projevy AAZ a UHAS. Rušivým elementem byla přítomnost skupinky asi patnácti neonacistů, kteří již v předstihu vyhrožovali napadením akce nebo následného koncertu. Antifašisté je rozhodně nehodlali tolerovat a tak se po skončení projevů proti neonacistům většina účastníků rozeběhla. Před napadením antifašisty je zachránil pouze zákrok policie.

Následoval pochod ke kulturnímu domu Mír, kde byl přečten projev Feministické skupiny 8. března a FSA. Demonstrace skončila, večer ale následovala přednáška a krátká diskuse na téma "Proč revoluční antifašismus?".

Tuto diskusi ve stejném kulturním domě následoval koncert.

Protest proti válce

Před budovu poslanecké sněmovny 16. 1. v devět hodin přišli tři zástupci Československé anarchistické federace s letáky a pikety s hesly "Čeští chemici a američtí petrochemici - hurá na Bagdád" a "Když je to tak krásné, jdi umírat první, Tvrdíku". Ač bylo dopředu řečeno, že před parlament přijdou svůj názor vyjádřit pouze zástupci ČSAF a o demonstraci v pravém slova smyslu nepůjde, avizovala média akci jako demonstraci a bylo na ní připraveno podle některých údajů až dvě stě policistů. Ti perlustrovali a obtěžovali přítomné tři anarchisty, přičemž velitel zásahu nebyl schopen ani nějaké kloudné definice pojmu "shromáždění", jímž operoval.

Anarchisté posléze ukázali transparenty poslancům scházejícím se do sněmovny a poté někteří z nich sledovali jednání, včetně neuvěřitelného projevu ministra Tvrdíka, který svá vyprávění o tom, jak je ohrožen on i celá jeho rodina, kombinoval s tím, že si pletl Miloše Zemana, Saddáma Hussajna a Adolfa Hitlera. Velmi zajímavým dojmem působila i následná mediální reflexe na Tvrdíkův projev, zejména komentář v Lidových novinách. Zde Pavel Máša následujícího dne napsal: "Míru přijatelné manipulace veřejného mínění ovšem včera překročil ministr obrany Tvrdík." Bylo by opravdu zajímavé zjistit, co je podle představ Pavla Máši ona "přijatelná manipulace veřejného mínění" a kde je její "míra".

Do silných problémů se ale dostává i ekonomika USA, která na sociální ohledy nikdy příliš netrpěla. Český radikální ekonom (sociální demokrat s minulostí v komunistické straně) Radim Valenčík mluví dokonce o "občanské válce", která se v souvislosti s ekonomickým vývojem v USA rozhořela. Ta měla podle něj propuknout, když se "stará ekonomika", založená na propojení průmyslu (s vysokou produktivitou práce), přesunem ekonomických aktivit do ekonomicky neproduktivních služeb a rozsáhlou korupcí vyplývající z propojení průmyslu, bank a politiky, střetla se zárodky "nové ekonomiky", vznikající informační společnosti. Právě válka, vedená ukázkovým představitelem "staré ekonomiky" Georgem Bushem, zkorumpovaným naftařem a nejvyšším představitelem jediné světové supervelmoci v jedné osobě, by mohla pro "starou ekonomiku" představovat významnou pomoc z problémů ekonomických (cena ropy, odbytové příležitosti) i politických (pozornost vůči korupčním aférám a kritika ekonomických neúspěchů).

Nekrolog arabskému socialismu

Žijeme v prazvláštní době. Mocní se nám snaží namluvit, že Iráčany bombardují pro jejich vlastní dobro, že je musí zbavit šíleného diktátora. Sadámu Husajnovi v podání západní propagandy chybí k dokonalému zlosynovi už jenom rohy, zatímco se západní vlády poklidně bratříčkují s podobnými zločinci, jen vstřícnějšími k jejich ekonomickým zájmům. Kolik z nich se stane terči příštích podobných válek?

Máme-li se kriticky, bez démonizace i iluzí podívat na Sadáma Husajna, nespatříme tvář démona. Spatříme projev hlubokého rozporu arabské společnosti po první a zejména po druhé světové válce. Nespatříme esenci zla, jak by si to přáli váleční propagandisté. Spatříme představitele naprosté degenerace a hlubokého selhání tzv. "arabského socialismu".

Tento směr byl skutečně zajímavý a zaslouží si více než zapomenutí nebo povrchní zmínku ve výpisu kořenů jednoho diktátora. Jednalo se o politickou ideologii, která prazvláštně propojovala úsilí o modernizaci a arabský nacionalismus, diktátorskou nebo po případě vojenskou vládu a snahu o rozšíření vzdělanosti lidí, inspiraci socialistickými myšlenkami s menším či větším vlivem fašismu. Právě z této pestré směsice vzešel i Sadám Husajn jako člen strany Baas a ve zdegenerované podobě tento proud reprezentuje dodnes.

Irák nebyl jen totalitní diktaturou, jejíž megalomanský vůdce, dokud mohl, hnal "svůj" lid z jedné války do druhé a vraždil menšiny. Tou byl bezpochyby. Nemělo by se ale zapomínat na jeho druhou tvář - až do války v Zálivu v roce 1991 šlo o modernizovanou průmyslovou zemi. Dodnes je zde na arabské poměry vysoký stupeň emancipace žen a míra gramotnosti (na jejímž zvýšení měl mimochodem podíl osobně Husajn, který za to byl také v sedmdesátých letech oceněn UNESCO) a jedná se o světský stát. Srovnejme si to např. s pohádkově bohatou Saudskou Arábií, tmářskou absolutní monarchií, která je nejen místem, kde jsou potlačována ženská práva a práva jinak smýšlejících, ale také je semeništěm nejrůznějších politicky významných náboženských psychopatů a teroristů.

Perspektiva?

Arabský socialismus selhal, za daných podmínek musel selhat a vzhledem k tomu, co byl zač, je správné, že selhal. Znepokojivé je to, že se vůči němu neobjevila žádná pozitivní alternativa. V patách za krachem smělých snů o modernizaci a národní nezávislosti postupují pouze středověce smýšlející náboženští fanatici a jednotky intervenčních armád.

Není to proto, že by nějaká pozitivnější alternativa neexistovala, ale proto, že nedostala příležitost se rozvinout. Vidíme to na příkladu Iráku v roce 1991 - když Kurdové zakládali své rady (šóry) a usilovali o samosprávné povstání, byli zlikvidováni. Ne snad Sadámem, ale kurdskými nacionalistickými generály. Když iráčtí vojáci, řadoví odvedenci nenávidící válku i ty, kteří je do ní nahnali, mohli výrazně přispět šíitskému povstání na jihu Iráku, byli na svém útěku z Kuvajtu masakrováni americkou armádou. V konfliktu dobra a zla, supervelmoci a lokálního diktátora není pro lidové aktivity místo. Nebude pro ně s největší pravděpodobností místo ani teď, reorganizace Iráku je již napevno domluvena mezi americkými invazními silami a iráckou emigrací.

Tento stav věcí by mohl vypadat bezútěšně a vytvářet dojem, že vůči němu neexistuje alternativa. Takový přístup by ale znamenal poraženectví jen kvůli momentálním chmurným událostem. V budoucnosti je ale třeba spatřovat nejen současné utrpení, ale i potenciál, který má k jeho odstranění. Jestliže kapitál a nejmocnější supervelmoc boří některé rysy hranic mezi jednotlivými státy, netruchleme pro tyto hranice. Jestliže dnes tím zvětšují své panství, otevírají se tím zároveň nové možnosti pro budoucnost.

Sadám Husajn byl, i se svou nacionalistickou ideologií a řeznickými metodami (a právě s touto ideologickou a praktickou výbavou), prototypem revolucionáře dvacátého století. Století, během něhož se revoluce (ať už jakékoli) odehrávaly v hranicích národních států a při faktické nemožnosti svého šíření na sebe nutně musely vzít podobu více či méně brutální diktatury v jednom státě, svázat se s více či méně nacionalistickou ideologií, zaklínit se dostatečnými odstrašujícími prostředky (zbraněmi hromadného ničení), snažit se o rozvoj a modernizaci v rámci jednoho státu (i metodami, které jsou z celosvětového, např. ekologického hlediska zcela kontraproduktivní) a usilovat o podporu nebo alespoň toleranci velmocí.

Nové století by mohlo být stoletím jiné revoluce. Revoluce, které již nebudou stát v cestě hranice národních států a které nebude nesena aktéry uvažujícími v jejich mezích. Revoluce, která bude celosvětová a nebude proto omezována nutností konkurovat si s ostatními státními útvary a ještě je předhánět v jejich špinavostech. Revoluce, která už nebude potřebovat "řezníky" typu Sadáma Husajna a tak se v ní takoví lidé neproderou k moci.

Tato perspektiva je, jako všechny nadějné vyhlídky do budoucna, pochopitelně sporná. I v těchto tragických dnech nám ale může připomenout, že i když je válka proti Iráku tragickou událostí, není ještě vše ztraceno a že jestliže dnešek patří bojovým letounům a střelám s plochou dráhou letu, o zítřku rozhodnuto ani zdaleka není. Ⓐ

Odkazy

V číslech A-kontra 7-10/02 jsme na téma přípravy na válku v Iráku přinesli jedenáct článků - autorských i překladů od Chomského, Mowlam či Scahilla. Budou co nejdříve zpřístupněny v tématickém archivu na *http://www.a-kontra.net*

Aktuální texty k válce jsou publikovány na *http://www.csaf.cz*

Překlad rozsáhlé a zajímavé analýzy Larryho China se nachází na internetové adrese *http://fsa.anarchismus.org/index.php?id=185*

Archiv zajímavých článků s tématikou atentátu na WTC, války proti terorismu v Afghánistánu a Iráku se nachází na adrese: *http://www.blisty.cz/his.php?sid=4*

BOJ o Židovské MĚSTO

Foto: Štěpán Kotrba, Britské listy foto.blisty.cz

Petr Záras

Neonacisté Petr Kalinovský a Petr Fryč nahlásili na sobotu 11. ledna demonstraci "připomínka obětí holocaustu". Součástí demonstrace měl být i pochodňový průvod Židovským městem, pražským Josefovem. Neonacisté tak chtěli očividně navázat na tradice německé NSDAP ve třicátých letech. Demonstrace sama o sobě by nebyla "nacističtější" nebo důležitější než jiná vystoupení neonacistů, touto podobností s třicátými lety a místem k tomu vybraným byly ovšem zřejmější pravé důvody vystoupení neonacistů než v jiných případech. Je lhostejné, jestli fašisté pochodují Židovským městem s pochodněmi, nebo po Národní třídě s fanglemi, pořád usilují o stejný teror a diktaturu. Okolnosti tohoto konkrétního shromáždění byly ovšem příliš pobuřující i pro část veřejnosti, kterou jinak akce neonacistů ponechávají v klidu.

Anarchisté, kteří proti fašistům a neonacistům vystupují vždy, proto mohli na své protiakci (která byla

ihned také svolána) počítat i s jistou podporou jindy pasivních lidí mimo antifašistické hnutí. Protiakce byla svolaná do Maiselovy ulice, přímo do trasy fašistického marše, s cílem tuto zablokovat a neonacisty nepustit dále. Po půl páté se na stanovené místo začali scházet lidé, kterých se celkem sešlo odhadem na 150, z toho asi polovina antifašistů, početně byli také zastoupeni aktivisté různých Židovských sdružení a neorganizovaní lidé, kterým prostě jen vadil pochod fašistů. Místo bylo obklopeno velkým množstvím policejních hlídek, které si krátili čas čistě selektivní perlustrací účastníků akce. Mladí lidé, kteří byli pokládáni za antifašisty, byli okamžitě zaznamenáni, starší lidé kontrolováni nebyli. Dvojí metr umocnil svými hrubými poznámkami na účet anarchistů i policejní velitel. Jeho velká chvíle nadešla, když krátce po čtvrt na šest předstoupil před antifašistické shromáždění a hrdinsky oznámil, že akce neonacistů byla rozpuštěna. Velká část účastníků ho odměnila potleskem, který si dovolili rušit pouze anarchisté, kteří měli aktuální informace, jak tomu bylo ve skutečnosti.

Policie, která se tváří, že proti neonacismu dělá co může, totiž žádný průvod neonacistů nerozpustila, to udělal zástupce magistrátu. V tu chvíli by se měli náckové rozejít, což však neučinili. Zapálili pochodně a vydali se na organizovaný pochod opačným směrem, došli až na Palackého náměstí, kde svoji akci ukončili. Ve chvíli, kdy vyšli, neměli svoji akci již nahlášenou a proto je mohla policie bez mrknutí oka posbírat, na což by podle svých pochybných zákonů měla právo. Kdyby ovšem chtěla... Ve skutečnosti to tak jednoduché nebylo, pochod neonacistů byl s největší pravděpodobností výsledkem dohody právě s policií, která jim zřejmě umožnila volný průchod výměnou za změnu trasy. Tedy policejní kůň se nažral a fašista zůstal celý. Všichni mohli být podle policejní logiky spokojeni. Antifašisté proto, že neonacisti neprošli Židovským městem, policie proto, že nedošlo ke konfliktům, a konečně i neonacisté; ti ovšem nejvíc. Prošli se - opět pod policejní ochranou - beztrestně městem se zapálenými pochodněmi a nacionalistickými hesly jako za starých časů. Šli pouze jinou ulicí, místo turisticky atraktivním Židovským městem prošli čtvrtí, kde mohli děsit obyčejné lidi - její obyvatele.

Celkově lze blokádu nacistického pochodu hodnotit úspěšně, fašisté skutečně neprošli tam, kam chtěli. Policie dokonce ani nezmlátila antifašisty, jak mívá ve zvyku. Svůj zvyk dodržela pouze v tom, že s fašisty uzavřela prachsprostý handl, kdy jim - ač nemusela - zajistila pochod městem. Antifašistické shromáždění podpořilo i mnoho lidí mimo antifašistické hnutí, což je rozhodně kladný prvek, i když mávání izraelskými vlajkami některými z účastníků dokázalo anarchisty pěkně rozladit. Smutnější už je, že části přítomných stačil ke spokojenosti fakt, že neonacisté nepůjdou Židovským městem. Skutečnost, že budou obtěžovat jiné lidi v jiné ulici jim už tolik nevadil. Fašista je ale pořád fašistou, ať už má za sebou kulisu synagogy Židovského města, činžáku v Myslíkově ulici, nebo paneláku na Jižním městě. Proto doufejme, že obyčejní lidé přijdou spolu s antifašisty zablokovat i další veřejnou prezentaci fašistických a nacistických myšlenek.

Foto: Štěpán Kotrba, Britské listy foto.blisty.cz

Pochod za mír v Praze

Demonstraci proti chystané válce v Iráku uspořádali 26. ledna převážně příslušníci americké komunity žijící v České republice, kteří se později sdružili do skupiny International Peace Marches, přičemž samotná akce měla obecně pacifistický nádech. Navzdory tomu, že byla svolána relativně narychlo, se na Václavském náměstí sešlo asi 300-400 lidí. Mimo jiné zde byl (byť poněkud roztříštěný) anarchistický blok. Na samém počátku akce přišli na akci jacísi iráčtí "vlastenci" s irácкými vlajkami a portréty Sadáma Husajna, což na většinu účastníků působilo velmi negativně. Nakonec je odstínila policie, když k nim předtím přišel jeden s anarchistů s piketem, který stavěl Sadáma a Bushe sobě naroveň.

Následoval pochod z Václavského náměstí až k ambasádě USA, zde byly přečteny projevy.

Rasismus? Ano, ale s poznámkovým aparátem...

Nová kniha Tabu v sociálních vědách vyvolala značný rozruch. Nikomu v naší redakci nestála za to, aby si ji za drahé peníze koupil a aby nad jejími stránkami ztrácel čas, a tak zde nenajdete další z mnoha recenzí, které již dostatečně prokázaly, jak nevědeckým způsobem autor vybíral použitou literaturu a jak pochybně vůbec pracoval. Kdo nad tím má pochybnosti a podobně jako naše redakční skupina nechce ztrácet čas a peníze s Bakalářovou knihou, může se podívat na jeho stránky www.ivtt.net. Způsob, jakým zde autor sugestivně klade otázky, je ve své senzacechtivosti srovnatelný snad jedině se způsobem, jakým si vybírá témata. Pochopitelně, autor se brání projevům sympatií s nacismem a rasismem, na druhou stranu hlásá názory, za něž by se kdejaký neonacista nemusel stydět. Rozdíly mezi rasami, eugenetika, provázanost Židů, asociálnost Romů... to vše a mnoho dalšího přichází na přetřes, spolu například s kritikou feminismu (který prý u inteligentních žen "snižuje fertilitu" a vede tím pádem k hloupnutí populace...).

Nejde o to, aby podobné knihy jako je ta Balalářova byly zakazovány. Jde o to, aby je společnost odmítala. Mladý ambiciózní psycholog (který by ale podle všeho sám potřeboval spíše psychiatra), který chtěl "snadno a rychle" proslout, se rozhodl vydat knihu o "tabuizovaných tématech". Znepokojující je na tom to, jak velká část společnosti se s ním jeho hru na "vědeckého" a profesionálního "bořitele tabu" rozhodla - ať už tím či oním způsobem - hrát.

Stávka tramvajáků

3. února propukla v Praze stávka tramvajáků, reagující na totální ignoranci jejich platových a statusových požadavků, ale také na urážky, jimž byli tramvajáci ze strany Dopravního podniku hl. m. Prahy vystaveni

(stávka byla reakcí na slova generálního ředitele Dopravního podniku Houfka, který prohlásil, že tramvajáci nemají řidičský průkaz).

Akce byla organizována dosti bojovně nezávislou tramvajáckou odborovou organizací, Federací řidičů tramvají, a jejím cílem bylo zabránit výjezdu tramvají. Stávkové hlídky byly ovšem ještě v časných ranních hodinách potlačeny policií a ochranky najaté Dopravním podnikem. Mimochodem, za činnost této ochranky, od pohledu nápadně připomínající neonacisty, byl zodpovědný bezpečnostní ředitel Dopravního podniku, Antonín Fedorko, dlouholetý poli-

Foto: Běťka Diringerová, Britské listy foto.blisty.cz

cejní důstojník, který ve své profesní kariéře rozháněl jak protirežimní demonstrace v osmdesátých letech, tak akce antifašistů v devadesátých letech. Většina tramvají poté vyjela, pro jejich řízení si Dopravní podnik namísto stávkujících řidičů najal brigádníky.

Více si můžete přečíst přímo od účastníků stávkových hlídek na *http://alarm.solidarita.org*

Městská policie má od nového roku větší pravomoci...

...a tak se tento nanejvýš pochybný sbor rozhodl prokázat svou potřebnost skutečně zajímavým způsobem. Obchází hospody a kontroluje, zda se hostinští nedopouští trestné činnosti naléváním alkoholu nezletilých. Je to přitom naprosto absurdní, protože většina těchto kontrol se týká lidí, kteří danou hranici nedosahují pouze o pár let nebo ještě kratší dobu a alkohol na ně má úplně stejné následky jako bude mít po dovršení osmnáctých narozenin. Vtipný je ovšem rovněž právní aspekt této policejní aktivity. Svým postupem totiž tlačí hostinské k tomu, aby svým hostům kontrolovali občanky, což je jednak ponižující a jednak na to nemají žádné zákonné právo. Jinými slovy policie svým vymáháním jednoho zákona (o nenalévání alkoholu mladistvým) tlačí k porušování jiného (o ochraně osobních údajů). Takovou absurditu, s jakou přišla městská policie, by nevymyslel snad ani Jaroslav Hašek.

Den akcí proti válce

Na 15. 2., tedy mezinárodní den akcí proti válce v Iráku, svolaly v Čechách své akce Iniciativa proti válce a Komunistická strana Čech a Moravy. Vzhledem k nedůvěryhodnosti obou pro anarchisty

Válku válce! 22. 2. 2003

Leny

Válka USA proti Iráku - další zbytečná šarvátka mocných, při níž jde téměř nepokrytě pouze o ropu a posílení vlivu USA na dění ve světě, na níž však doplatí životy opět jen ti "obyčejní", kteří nejsou teroristy a kterým vládnou "šílení diktátoři" Husajn a Bush. Podle slibů k tomuto konfliktu se vztahujících, bude v Iráku nastolena všemi tolik oslavovaná a touženě očekávaná demokracie, další zlý diktátor bude svržen, Irák se stane rájem na zemi, zachvátí jej volný trh... OSN, zdá se, je navýsost zmatená a neschopná zabránit Bushově vládě v prosazování agresivní politiky. Hlavy ostatních států, pokud jim nejde o pečlivě pěstovanou pozici velmoci, souhlasně či nesouhlasně mlčí. Nic moc se přeci neděje…

Odpor proti hrozícímu válečnému konfliktu, který by mohl mít dopad na celosvětové, nejen politické, dění, je slyšet ze všech stran. Ale berou na něj naši "demokraticky zvolení", kteří by měli plnit naši vůli, zřetel?

V ČR je podle průzkumů veřejného mínění asi 70% obyvatel proti válce v Iráku a tím pádem také proti zapojení ČR do tohoto konfliktu. Přesto Václav Havel, jako jedno z posledních gest své funkce prezidenta, podpořil USA i konflikt, který chtějí za každou cenu vyprovokovat.

Ne, naši politici skutečně nejsou na naší straně…

Na 22.2. 2003 byla na náměstí Winstona Churchilla v Praze nahlášena demonstrace proti chystané válce v Iráku. Tuto demonstraci svolal pořadatelský kolektiv složený ze členů místních skupin anarchistických organizací ČSAF, FSA a Antifa.

Tato demonstrace byla pořádána týden po dni mezinárodní solidarity, kdy byly po celém světě pořádány demonstrace proti agresi USA vůči Iráku. I v Praze se v tento den - 15. 2. - konala dvě shromáždění proti tomuto bezprecedentně dravému přístupu USA. Jedna byla pořádána Iniciativou proti válce (skupina založená trockisty, kteří se schovávají za tento nic-o-politické-profilaci-neříkající název, díky němuž získávají příznivce z řad odpůrců války) a iniciativou Američanů studujících v Praze; druhá pak KSČM. Je tedy snadno zdůvodnitelné, že se anarchisté rozhodli vyjádřit svůj protest jinak, než pouze účastí na těchto akcích, i když i na první z nich byl svolán anarchistický blok.

Anarchisté se také pokusili oslovit otevřeným dopisem odboráře. V dopise odmítli chystanou válku i režim Sadáma Husajna. Dopis rovněž spojoval válku i se sociálními problémy v ČR. K řadovým odborářům se ovšem dopis přes oficiální kontakty patrně ani nedostal.

Kolem 14:00, kdy měla demonstrace oficiálně začít, se tedy na Churchillově náměstí, nedaleko Hlavního nádraží, začali scházet její budoucí účastníci. Na místě bylo možno zakoupit anarchistické tiskoviny. Byl zde také rozdáván leták "Ropná válka - proč ?", který seznamoval se stanovisky pořadatelského kolektivu k hrozícímu konfliktu a důvody samotného shromáždění. Tento leták byl také jediným zdrojem informací pro masmédia, se kterými pořadatelé odmítli jinak komunikovat.

Složení účastníků demonstrace bylo rozmanité - kromě anarchistů, tradičně lehce ovíněných punx a příznivců a příznivkyň hnutí hippies, se této akce účastnili i starší lidé a odpůrci války z řad "obyčejných pracujících".

Asi v půl třetí byly přečteny první projevy. První ze dvou zahajovacích projevů obšírně seznamoval s kořeny, pohnutkami i případnými následky aktuálního konfliktu. Naznačoval tvorbu "černo-bílé" interpretace světového dění po 11. září 2001, kdy je rozšiřován postoj "Když nejsi s námi, jsi proti nám!", kdy je každý odpůrce agresivní politiky USA označován za teroristu a kdy je kritika USA odrážena stále častějším nařčením z "antiamerikanismu". Bylo zde upozorněno na předchozí podporu Husajna v rámci íránsko-irácké konfliktu a genocidy Kurdů, která přicházela z USA. Zlom nastal napadením Kuvajtu, bez vědomí a souhlasu USA. Od té chvíle se stal Husajn ďáblem, kterého je nutné se zbavit. Následují bombardování Iráku a embargo. V tomto projevu byly detailně rozebrány cíle USA - "zlomit páteř" OPECu (Organizace zemí vyvážejících ropu), tak se dostat do určující pozice světového průmyslu a v neposlední řadě také zachránit skomírající americkou ekonomiku.

Post-saddámovský Irák by měl být spravován mezinárodními organizacemi jako např. MMF a SB, což by vedlo k neokolonizaci, v dnešním "rozvojovém" světě velmi dobře známé.

Druhý projev obecně shrnul postavení "obyčejných" lidí v dnešním světě, v dlouhodobé a "neviditelné" sociální válce.

Po projevech se začal formovat průvod. Trasa pochodu Prahou vedla Seifertovou ulicí zpět k Hlavnímu nádraží, dále Hybernskou a Opletalovou ulicí na Václavské náměstí. Na rohu ulic Hybernské a Opletalovy došlo k menšímu konfliktu - skupina antifašistů si všimla neonacisty pozorujícího průvod a tohoto bez větších problémů zahnala.

Na Václavském náměstí byl přečten další projev. V něm se opět hovořilo o zájmech americké zahraniční politiky na připravované válce. Zároveň v něm bylo reagováno na nařčení z podpory Husajnova režimu, doprovázející každý radikálnější projev nesouhlasu proti režimu G.W.Bushe. V projevu bylo na tato tvrzení odpovězeno takto: "většina z hnutí, která dnes demonstrují proti válce, byla proti režimu Sadáma Husajna už v době, kdy páchal své nejstrašnější zločiny. Tehdy ovšem nebyly jeho nepřáteli Spojené státy americké. Ty mu tehdy dodávaly zbraně, peníze a vojenské poradce." Bylo zde také zmiňováno pokračování afgánského konfliktu - úžasné výdobytky demokracie, které USA slibovaly po svržení Talibanu, zůstaly povětšinou pouze na papíře.

Za zmínku stojí také emancipační boje samotných Iráčanů, které byly v tomto projevu podrobněji popsány. Takovéto úsilí představují například "kurdské rady pracujících, snažící se o koordinovanou a akceschopnou samosprávu", jež byly potlačeny ne Sadámem, ale "kurdskými opozičními vojenskými veliteli, dnešními "demokratickými" spojenci Spojených států amerických". Dále je v tomto projevu uvedeno, že "nebýt přímé a později nepřímé podpory západu, byl by režim Sadáma Husajna již dnes minulostí".

Po té se průvod vydal na Staroměstské náměstí a odtud dále přes Mánesův most k Malostranskému náměstí. V průběhu průvod čítal kolem 350 demonstrujících . Nad nimi se míhalo množství transparentů a piketů, vyjadřujících odpor proti zahraniční politice Spojených států amerických. Celou dobu pochodu byla skandována hesla, z nichž největší úspěch mělo, snad pro svou jednoduchost a údernost: "Čí je to válka? - Není naše! Čí je to válka? - George Bushe!".

U americké ambasády, kam průvod směřoval, na demonstrující čekali zátarasy a příslušníci Policie ČR.

Zde byl také přečten poslední projev. Tento projev upozorňoval na "teroristickou" tvář země, která se považuje za "ochránce demokracie". Bylo v něm upozorněno na to, že "nová válka proti terorismu je vedena jediným státem světa, který byl sám odsouzen za mezinárodní terorismus". (Mezinárodní soudní dvůr odsoudil terorismus USA v 80. letech v Nikaragui).

Po tomto projevu následovala recitace protiválečné básně básnické skupiny "Fronta na banán" (recenzi na jimi vydanou básnickou sbírku najdete v tomto čísle). Po té byla akce oficiálně ukončena a pokojně rozpuštěna.

Ohlas masových médií na tuto akci nebyl nijak ohromující - netekla krev, uniformovaní ani neuniformovaní pochopové nemuseli zasahovat, nic nebylo rozbito… Strategie ne-komunikace s médii, kterou zvolil pořadatelský kolektiv, způsobila to, že novináři byli nuceni tentokrát čerpat z projevů, které byly na akci přečteny a z letáků, které zde byly rozdávány, což také mělo zabránit "personalizaci" pořadatelů i celého anarchistického hnutí.

DLOUHÁ CESTA KE SVOBODĚ...
Mezinárodní den žen, 8. 3. 2003

Leny

Oslavovat 8. březen?

Mezinárodní den žen (8. březen) je stále považován za jaksi zprofanovaný svátek. Velký podíl na tom má minulý režim, který přejal mezi jinými i tento svátek jako nástroj své propagandy. Mnozí se domnívají, že 8. březen je "vynálezem" bolševismu. Mýlí se. Tradice Mezinárodního dne žen je mnohem starší. V současném anarchistickém hnutí kolují dvě verze vzniku tohoto svátku žen. Podle obou verzí začala tradice Mezinárodního dne žen o posledním únorovém víkendu roku 1908, kdy ženy zorganizovaly v New Yorku demonstraci za svá politická a ekonomická práva (jednalo se o dělnice z textilních továren, demonstrace vyvrcholila ve stávku, která byla násilně potlačena policií, jež při konfrontaci se stávkujícími několik dělnic zastřelila). Na tomto místě však nadchází rozkol v původu stanovení 8. března jakožto mezinárodního dne žen. Podle jedné verze byl tento den určen v roce 1910 v dánské Kodani na mezinárodní konferenci Socialistického svazu žen v upomínku boje žen za jejich lidská a sociální práva a zároveň k uctění památky padlých dělnic. Druhá verze uvádí, že na tomto setkání sice byla uznána nutnost určit den, kdy bude "oslavováno" hnutí za ženská práva, ale nebylo na něm určeno konkrétní datum. Dále byl, podle této verze, jako reakce na závěry kodaňského setkání slaven svátek žen 19. března

1911 v Rakousku, Dánsku, Německu a Švýcarsku, kde se veřejných shromáždění zúčastnilo více než jeden milion žen a mužů. Datum 8. března bylo nakonec vybráno na památku ženských nepokojů proti válce a bídě v Petrohradu, které proběhly v roce 1917 a které posléze přerostly v únorovou revoluci a abdikaci cara. Prozatímní vláda, která poté nastoupila, zaručila ženám volební právo a přiznala jim i další práva: právo na potrat a na rozvod. Byly zakládány ženské kluby a v armádě vznikl ženský oddíl známý jako ženský prapor smrti. Později však, když se k moci dostali bolševici, byla postupně většina těchto práv ženám odebrána. Je tedy navýsost paradoxní spojovat původ tohoto svátku s bolševismem. Po roce 1989 byl tento svátek "nahrazen" Dnem matek, který je však odvozený právě od svátku "minulého režimu" a který nemůže dostatečně "Den žen" nahradit.

Mezinárodní den žen tedy není "uznáním" žen či vyjádřením "úcty" k nim. Není ani oslavou pofidérní emancipace, kterou předstíral "minulý režim" (ženy jako budovatelské stroje v roli traktoristek či jeřábnic).

Je dnem oslavy boje žen za emancipaci, rovnost a svobodu a zároveň symbol přetrvávajícího odporu.

Nanejvýš hanebné je, že Mezinárodní den žen oslavují i organizace jako MMF či SB. Právě takovéto mezinárodní ekonomické instituce zapříčiňují strukturálními reformami nejhrozivější dopady především na ženskou část obyvatelstva. Programy, těmito institucemi "doporučované" (čti vnucované), tlačí na snižování mezd a škrty v rozpočtech, které pochopitelně dopadají na sociální zabezpečení, služby, školství, zdravotnictví aj. Právě ženy tvoří většinu příjemců sociálních dávek a nejčastěji pracují v těchto sektorech. Pro neoliberalismus je zkrátka modelem ženy, kterou 8. března oslavují, úspěšná podnikatelka či právnička - emancipace na nejvyšším stupni v pojetí liberálního feminismu. O tento svátek se však zasloužily neprivilegované ženy, které již dál nechtěly být pouze levnou pracovní silou, nucenou pracovat na dvě směny - za směšný plat v zaměstnání a bezplatně v domácnosti.

Anarchofeministický MDŽ

Letošní Mezinárodní den žen byl slaven mimo jiné i Feministickou skupinou 8. března, která spolu s Federací sociálních anarchistů připravila happening na náměstí Míru v Praze. Přestože měla akce začít v 15:00, dostalo se přítomným "neoficiálního" přivítání a zahájení akce až v 15:30. Asi v 16:00 byl přečten projev. V něm byla zmíněna historie 8. března - Mezinárodního dne žen. Také bylo upozorněno na to, že tento den "*by neměl být chápan pouze jako den, kdy jsou ženy oceňovány za svou práci a litovány pro své těžké životní podmínky. Spíše by měl být chápán jako příležitost mluvit o mužích a ženách jako partnerech společného boje.*" Byl kladen důraz na provázanost útlaku a diskriminace žen s institucí státu a kapitalismem: "*Kapitalismus z patriarchální nerovnosti profituje a stát prostřednictvím byrokracie a politické represe tuto nerovnost udržuje.*" Zároveň bylo v tomto projevu deklarováno: "*Nechceme tedy měnit zákony. Naší snahou je, aby si lidé uvědomili příčiny nerovnosti ve společnosti. A aby pak následně byli schopni vytvořit takovou společnost, která bude postavena na nehierarchických principech.*" Byla zde také uvedena definice a příčiny vzniku anarchofeminismu, se kterým se Feministická skupina 8. března identifikuje. V opozici proti předsudkům vážícím se k feminismu, bylo v tomto projevu řečeno, že "*anarchofeminismus silně akcentuje to, že i muži jsou patriarchátem znevýhodňováni. Proto, i když jsme radikální feministky, není náš boj v žádném případě namířen proti mužům, ale proti lidem, ženy nevyjímaje, kteří patriarchát stále udržují a podporují. Samozřejmě odmítáme matriarchát jako alternativu, protože víme samy/i dobře, jaká je nadřazenost jednoho pohlaví nad druhým.*" Po vyslechnutí tohoto prohlášení bylo možné zaposlouchat se do zpěvu anglicky zpívaných anarchisticky naladěných písní, doprovázených kytarou. Následovalo divadlo. Část pořadatelského kolektivu secvičila kus "Pipi dlouhá punčocha" podle knihy Astrid Lindgren. Asi hodinová hra ze života nekonformní a samostatné Pipi, jejíž maminka zemřela, když byla Pipi ještě malá a jejíž tatínek je králem černochů na nějakém ostrově v dalekých mořích a která tím pádem žije sama ve vile Vilekule a kamarádí se s dětmi ze sousedství Tomíkem a Aničkou, našla u publika velký ohlas. Každý obraz symbolizoval jiný aspekt života v dnešní společnosti (školství, represe směřovaná od státu, vykořisťování kapitálem...). Akci uzavíral koncert skupiny Edelweiss piraten a fire show. Na rozdíl od minulých let byla účast poněkud rozpačitá, pohybovala se podle růz-

pokračování na str. 38

(Iniciativa proti válce byla převážně založena trockistickými skupinami) se anarchisté sice obou akcí účastnili, rozhodli se ale uspořádat vlastní demonstraci. Aby se zbytečně netříštily síly a aby šlo tuto demonstraci lépe připravit, byla svolána až o týden později.

Demonstrace 15. února na Palachově náměstí se účastnilo asi 500-700 lidí. Byl zde menší anarchistický blok i bloky nejrůznějších trockistických skupinek, ale také američtí i čeští pacifisté a mnoho dalších lidí, na nichž bylo patrné, že se demonstrací normálně příliš neúčastní. Asi největší hluk kolem sebe dělala trockistická mládežnická skupina Revo, která své pikety rozdala lidem, kteří mnohdy vůbec nevěděli o co jde a pak jen užasle zírali, když je vůdce bloku s megafonem odvelel na demonstraci KSČM.

Na Palachově náměstí byly přečteny projevy pořadatelů a filosofa Erazima Koháka. Následoval pochod, nejprve k Úřadu vlády a posléze k ambasádě USA. Zde byl přečten závěrečný projev a také informace o tom, kolik lidí se účastnilo demonstrací proti válce na různých místech světa.

Na demonstraci KSČM na Václavském náměstí se podle různých odhadů sešly jeden až dva tisíce lidí, k nimž hřímal mimo jiné předseda této strany.

Protiválečná akce se konala i v jiných místech Čech a Slovenska - v Ostravě, Brně... a také v Bratislavě, kde se na Námestie Slobody sešlo asi tisíc demonstrantů. Složení účastníků bylo skutečně pestré, od organizátorů petice za referendum o vstupu Slovenska do NATO, členů nevládek, ale i církví, příslušníků arabské komunity až po mladé bolševiky, trockisty i anarchisty. Ti zde vytvořili relativně kompaktní anarchistický blok a velmi úspěšně rozdávali materiály.

Modli se a hlasuj ano!

Vláda se rozhodla zůstat věrná Špidlovu výroku "lidé se rozhodnou na základě informací, které my jim dáme" a šíří před referendem o vstupu do Evropské unie cílenou propagandu. Prozatímním vrcholem bylo vydání propagandistických brožurek o EU pro křesťany. Těch bylo natištěno na dvě stě tisíc. Z kapes daňových poplatníků jsou věřící přesvědčováni o tom, že Evropská unie není bezbožná, pro-potratová nebo homosexuální. Dočkáme se ještě třeba kázání v kostelech o prospěšnosti Unie nebo nějakého nového výkladu Bible příznivého pro evropskou integraci? Jak se ukazuje, kapitalismus se stejně tak jako žádný jiný autoritářský systém prostě bez propagandy neobejde. A jak by dodal americký anarchistický myslitel Noam Chomsky, vzhledem ke zdání možností "demokratické účasti", jež skýtá, potřebuje propagandu ještě více než zjevné diktatury.

Divadlem proti válce

Iniciativa proti válce se rozhodla spolu International Peace Marches uspořádat další akci proti válce v trochu jiném duchu než byly ty dosavadní - přesněji řečeno, kreativ-

nějším způsobem. Na 1. 3. byl proto svolán Festival proti válce na Václavské náměstí. Sem v půl druhé přišli lidé s figurínou smrti a v různých nápaditých převlecích jako např. za krále Dolara. Před takřka stovkou lidí bylo sehráno zajímavé divadlo. Akce byla jen na chvíli narušena jistým nadávajícím stoupencem války.

Po odehrání divadla se účastníci vydali směrem na Staroměstské náměstí, kde by scénka odehrána znovu. Následoval pochod před americkou ambasádu, kde se účastníci rozešli.

"Hodného" Václava vystřídal "zlý" Václav

Po svém takřka třináctiletém prezidentování opustil Pražský hrad bývalý disident Václav Havel a divadýlko o třech dějstvích s názvem "volba prezidenta" vyústilo ve zvolení Václava Klause. Celá řada komentátorů se nad tím začala samozřejmě neobyčejně pohoršovat. My ne.

Je jasné, že Václav Klaus je symbolem restaurace kapitalismu na český způsob, masového rozchvácení do té doby státního majetku naprosto pochybnými soukromými subjekty, mužem, který bude v roli prezidenta hájit především zájmy všech možných tunelářů jak vůči EU, tak i vůči české justici. Je navíc pravicovým ideologem, který svou naprostou neomalenost prokázal v mnoha případech, z nichž nejdůležitější jsou pro nás ekologické a sociální otázky.

Na druhou stranu si rozhodně nehodláme idealizovat Václava Havla, který právě odešel. Byl pro nás člověkem, který zradil ideály, které snad kdysi měl, který se z disidenta, socialisty a revolucionáře stal rovněž bojovným pravičákem. Vzpomeňme na jeho agresivní podporu NATO. Skutečně nemohl svou politickou kariéru završit výstižněji než manifestem servilní podpory USA - podpisem "dopisu osmi". Jeho prezidentství nelze charakterizovat jinak než jako zradu - zradu ideálů, které pro mnohé ještě zpočátku své kariéry ztělesňoval.

Jinými slovy, nehodláme hořekovat a říkat, že Havel byl lepší než Klaus. Oba jsou jen jinými tvářemi restaurace českého kapitalismu - a ta Havlova, spojená se zahraničními firmami a podporou i těch nejodpudivějších válek a vojenských bloků pro nás není o nic lepší než ta Klausova, spojená spíše s domácími korupčními kapitalisty. Anarchisté odmítají všechny vládce a nějaký "tatíček prezident", ať už starý nebo nový, pro nás opravdu není autoritou.

Smrt tří filosofů

První dva měsíce roku 2003 byly pro českou levicovou filosofii obdobím zármutku. Již počátkem ledna zemřel Milan Machovec, brzy jej následoval Jan Smíšek a na konci února zemřel rovněž Karel Kosík.

Milan Machovec (23. 8. 1625 - 15. 1. 2003) začal svou filosofickou dráhu knihou, jíž vydal spolu s M. Machovcovou: Utopie sektářů

Pravda obětovaná z pohodlnosti a strachu

Jakub Polák

Když byl v červnu 2001 na diskotéce ve Svitavách před zraky desítek lidí zavražděn dvěma ranami nožem Rom Ota Absolon a případ vzbudil velkou pozornost médií, zdálo se, že nebude problém věc řádně vyšetřit a dopadnout pravé viníky. Policie s velkou slávou již druhý den oznámila, že vraha má, a veřejná kritika se soustředila spíše na pomalost a laxnost justice, která již několikrát trestaného a v té době znovu stíhaného Vlastimila Pechance nebyla schopna dostat včas zpátky za mříže, aby nemohl spáchat tento další zločin. Když jsem se ale seznámil s věcí blíže, ukázalo se, že všechno je trochu jinak.

Protože Ota Absolon nezemřel na místě, policie se chovala jako by šlo o bagatelní hospodskou výtržnost. Věc řešila pouze dvoučlenná pořádková hlídka s psovodem, která ani nepřivolala na místo výjezdovou skupinu kriminální služby, ani sama místo řádně neohledala a nezajistila všechny svědky. Vyšetřování ukončila úředním záznamem, že pachatelem je blíže neznámý skinhead jménem Roman, který údajně z místa činu uprchl. Kdyby pobodaný zůstal naživu, pravděpodobně by u toho zůstalo, a věc by posléze příslušným usnesením policejní orgán tzv. odložil. Když však druhého dne Ota Absolon v nemocnici zemřel a věci se musela ujmout krajská kriminálka, už to nešlo tak snadno spláchnout. Navíc se ukázalo, že oni dva údajní svědci, kteří měli potvrzovat útěk neznámého pachatele, nikdy nic takového neřekli. Krajští policisté měli před sebou nelehký úkol. Obvinit a usvědčit někoho z vraždy a zároveň ctít vůli svých svitavských kolegů a nevšímat si dalších skinheadů, kteří byli přímo na místě okolo napadeného, na incidentu se prokazatelně podíleli a za normálních okolností by připadali v úvahu i jako pachatelé onoho vražedného útoku. Jako jediný srozumitelný důvod, proč se této dvojici vyšetřování zcela vyhnulo, se nabízí fakt, že jeden je synovcem soudkyně a druhý synovcem policisty, v jehož rukou byla první fáze vyšetřování.

Tuto skutečnost si zřejmě uvědomili i romští příbuzní a přátelé, kteří Otu Absolona doprovázeli, a s vědomím, že vystupovat otevřeně proti mocným se nevyplácí, nabídli slepé bohyni spravedlnosti náhradní oběť - místo hošíků s vlivnými strýčky a tetičkami stejného chudáka, jako jsou oni sami, souseda ze stejného sídliště, se kterým se denně potkávali a měli s ním drobné potyčky. Policejně justiční moloch spokojeně zachrochtal a oběť přijal.

Příbuzní zavražděného mě sami upozornili na účast dalších skinheadů, včetně toho, že jeden z nich má již lidský život na svědomí. Když jsem na to začal veřejně upozorňovat a dožadovat se řádného objasnění jejich podílů na smrti Oty Absolona, začal na ně být vyvíjen nátlak, aby mě odvolali jako svého zmocněnce. Během několik měsíců se vlekoucího vyšetřování se policie snažila před námi utajit svůj postup a odmítala veškeré návrhy na doplnění dokazování. Až u soudu, při veřejném hlavním líčení se začalo postupně ukazovat, jak bylo vyšetřování zmanipulováno.

Podrobný popis všech úskoků, které byly použity ve snaze podepřít policejní verzi událostí by zabral několik stran. Jeden příklad za všechny: V rozporu s obvyklým postupem nepožadoval vyšetřovatel po znalci z oboru soudního lékařství vyjádření k vlastním okolnostem útoku, k tomu, zda-li zranění odpovídají tomu, jak měl být útok údajně veden. Teprve když soudce položil takovouto rutinní otázku, vyšlo najevo, že znalec nebyl vůbec seznámen s výsledky rekonstrukce, natož aby k ní byl přizván. Soud musel přerušit jednání, aby si znalec mohl příslušné dokumenty prostudovat. Znalec pak konstatoval, že v pozici, v jaké se Pechanec nacházel podle romských svědků, prostě ony smrtelné rány do boku oběti zasadit nemohl.

Tento rozpor nebyl nikdy dostatečně vyjasněn, i když odvolací soud zrušil původní rozsudek a nařídil nové projednání. Přizvaný druhý znalec jenom potvrdil závěr svého kolegy. Hradecký soud musel připustit, že výpovědí tří hlavních svědků (příbuzných a známých zavražděného), na nichž původně stála celá obžaloba, jsou nevěrohodné a účelově zkreslené. Rozsudek se tak opírá pouze o jediného očitého svědka - jeho výpověď nebyla znevěrohodněna jenom proto, že je natolik neurčitá, že ji je možno uvést do souladu se závěry znalců. Mezi ním a místem činu se ale nacházela skupina dalších nejméně čtyř osob a je otázka, zda-li vůbec mohl nůž v rukou vraha vidět. Důkladná rekonstrukce by to se vší pravděpodobností vyloučila - v úzké uličce mezi stoly mu ony stojící osoby musely zakrývat výhled. Vyšetřovatel místo plánku v přesném měřítku zhotovil pouze neumělý náčrt, zkreslující skutečnou situaci. Náčrtek předstírá, že kolem místa činu bylo mnohem více volného prostoru a méně lidí než ve skutečnosti.

Proti tomuto pochybnému svědectví stojí přesvědčivá výpověď člověka, který neměl zacloněný výhled, protože stál bezprostředně u místa činu, byl zcela střízlivý, nepatří k ani jedné ani druhé straně a nůž v rukou Pechance neviděl. Soud tento rozpor ignoruje, stejně jako skutečnost, že v bezprostřední blízkosti oběti se vyskytovali nejméně další dva členové téže skinheadské skupiny. Nacházeli se v pozici, kdy narozdíl od Pechance příležitost zasadit ony smrtelné rány měli. V momentě, kdy si Absolon odkryl bok, aby si chránil hlavu před čelním Pechancovým útokem, to mohl některý z nich vcelku nepozorovaně udělat. Ani sám Pechanec, zaměstnaný pěstním útokem na Otu Absolona, nemusel zaregistrovat v oné těsné skrumáži více osob, kdo zákeřná bodnutí do boku napadeného ve skutečnosti zasadil.

Vlastimil Pechanec je dosti typickým představitelem násilnických skinheadských bojůvek, pro které je ideologie (a je vedlejší jestli rudá, hnědá či černá) jenom zástěrkou - způsobem jak pozdvihnout své otřesené sebehodnocení, vyrovnat se s vlastní frustrací a komplexy a legitimizovat své asociální chování. Rozvrácená rodina z nižší vrstvy, umístění do zvláštní školy pro problémy s chováním a údajné nedostatečné rozumové schopnosti, lhostejnost společnosti k zoufalým prosbám matky o pomoc, když se ještě jako nezletilý "dal ke skinheadům" a začal být nezvladatelně agresivní. Z učení po pár týdnech vyhozen, bez zaměstnání a bez životní perspektivy. Znalecký posudek z roku 1996 konstatuje jako jeho hlavní problém zanedbanou výchovu, nedostatečný vývoj jak v rozumové tak v citové oblasti, způsobený nevhodným prostředím. Není divu, že se přimyká k hnutí, jež hlásá: "Za tvou bídu mohou cizáci, už jenom to, že jsi bílý, tě činí lepším než jiní a dává ti právo je bít". Brzy si vysloužil přezdívku "Vlajka" - bože, jak povznášející je jít v čele, mávat praporem a být nejviditelnějším terčem marné zloby nepřátel. Současně se stal oddaným fámulusem stejně starého, ale mnohem protřelejšího synka z tzv. lepší rodiny, nebezpečného agresivního psychopata, provokujícího konflikty, ze kterých se ale umí obratně vykroutit, hlavně díky ochranné ruce vlivných příbuzných. Tento člověk pak také figuruje přinejmenším jako iniciátor u většiny Pechancových trestních stíhání, včetně toho posledního. Proces viktimizace - předurčení k tomu stát se obětí - byl završen, když zemřel Oto Absolon. Když původní pokus svitavských policistů odvrátit podezření

od skinheadů s vlivnými strýčky a tetičkami nevzešel, byl po ruce Pechanec. Jeho příběh připomíná biblické podobenství o oslíku, na kterého naložíme své viny a vyženeme ho do pouště. Proces rituálního očištění vrcholí rozsudkem Vrchního soudu v Praze, který ho odsuzuje k 17 letům trestu odnětí svobody.

Nemohu zazlívat romským příbuzným zavražděného Oty Absolona jejich účelové postoje. Jsou podloženy dlouhodobou zkušeností, že se nevyplácí odporovat policii a dalším státním orgánům. Tím, že se spokojili alespoň s jednou náhradní obětí, ale udělali medvědí službu nejen pravdě a spravedlnosti, ale i sobě samým. Šance rozkrýt celou organizaci propojující skinheadské násilnické bojůvky zůstává promarněna. Pechancovi spolupachatele se radují, že vyklouzli, a až jim otrne, svůj útok příště zopakují. Povzbuzovat je bude vědomí, že spravedlnost lze snadno oklamat. Nějaký blbeček, na kterého se to popřípadě všechno svalí, se vždycky najde.

Celý příběh má ještě jedno další smutné dějství. Družka Oty Absolona a matka jeho dvou dětí ještě v průběhu procesu zemřela. O děti se dnes soudí rodiny otce a matky, a mě se dere na mysl otázka: Jde jim více o budoucnost dětí, o to, aby žily ve státě, kde se nemusí bát násilí a diskriminace, anebo spíše o momentální finanční prospěch - důchody a další sociální dávky a odškodnění od státu, které jsme jim v sice nepříliš velké, ale v současnosti maximální možné míře vymohli s dr. Janou Chalupovou?

Černé svědomí Jiřího X. Doležala

Jakub Polák

Jak je lidská paměť krátká, přesvědčil jsem se po článku Jiřího X. Doležala "'Dobrý skutek' Vlasty Pechance" (Lidové noviny. 12. 3. 2003), kde se raduje, jak prý stát - policie a justice - začal tvrdě stíhat neonacistické skinheady, a přitom mne napadá za to, že zpochybňuji vinu "svitavského vraha" Vlastimila Pechance. Ze všech stran se na mne začaly hrnout udivené dotazy lidí, více méně se ztotožňujících s názory JXD. Pro mě je nepochopitelné, jak někdo může brát jako věrohodné názory člověka, který předvedl takové názorové veletoče jako JXD.

Zapomněli už, nebo nevědí jeho dnešní čtenáři, jak na počátku 90. let běhal ve skinheadských řadách po Žižkově mlátit cikány, aby pak v tisku oslavoval jejich "potírání cikánského zlořádu"? A že to dělal se stejným horlivým nasazením, s jakým dnes potírá skinheady samotné? Kdyby si to uvědomili, možná že by i zapochybovali o čistotě jeho úmyslů, když straší Pechance dalšími roky kriminálu navíc, pokud by se pokusil usvědčit své spolupachatele. JXD jistě dobře ví, že tam, kde to myslí s bojem proti organizovanému zločinu vážně, k nejpoužívanějším a nejspolehlivějším způsobům, jak rozkrýt tato uskupení a usvědčit hlavní organizátory před soudem, je svědectví jejich spolupachatelů, získaných nabídkou shovívavosti až beztrestnosti. Únik jednotlivců před spravedlností je přijatelnou cenou za rozbití celého zločinného spolčení.

Vlastimil Pechanec nepochybně měl kontakty s tvrdým jádrem českých neonacistů. Příslušné státní orgány o tom mají dozajista dostatek informací, většina jich je však před soudem nepoužitelná, protože byla získána způsobem, který je v rozporu se zákonem, s halasně deklarovanými ústavními právy na ochranu osobnosti, na svobodu projevu, shromažďování a spolčování atd. Jedná se o evidenci účastníků veřejných shromáždění, sledování a odposlechy, působení utajených informátorů a provokatérů atd. I kdyby část takto získaných informací mohla být zlegalizována, je tu zřejmě obava, že by to mohlo ohrozit informační zdroje a odhalit používané metody. Podařilo se mi už několikrát dostat před soud policisty, kteří na tzv. extrémistech pracují. Dříve se vymlouvali na služební tajemství, poté, co vstoupil v platnost zákon o utajovaných skutečnostech, který poměrně striktně vymezuje, co smí policie a další státní instituce utajovat, tvrdí, že vlastně žádné jmenovité seznamy extrémistů nevedou, občas si jen tak s kolegy zatelefonují, aniž by údajně vedli jakékoli písemné záznamy o akcích. V podstatě prý jen zpracovávají obecné statistiky o zahájených trestních stíháních. Za této situace pak má osobní svědectví bývalého spolupachatele neocenitelný význam - často je jediným dostatečně závažným a před soudem použitelným důkazem.

Pro příklad ani nemusíme chodit za hranice. Pamětníci první poloviny 90. let si jistě vzpomenou na bratry Procházkovy z Prahy - známé násilníky a vůdčí postavy skinheadského hnutí. Tehdejší šéf protiextrémistického hnutí major Plechatý se dokonce i veřejně na tiskové konferenci vyjádřil, že policie dobře ví, jak jsou nebezpeční, ale že proti nim nemá dostatek použitelných důkazů. Obrat nastal až když omylem napadli policistu v civilu a sebrali mu pistoli. Tehdy se konečně probudila v jeho policejních kolezích dostatečně silná vůle s Procházky skoncovat a tak přiměli jednoho z jejich kompliců svědčit proti nim. Po letech svého řádění v pražských ulicích se bratříci odstěhovali na pár let za mříže.

Jiří X. Doležal, místo aby Pechance povzbudil k odvaze postavit se proti svým bývalým kamarádům a vypovídat, straší ho dalšími roky navíc. Právně je to nesmysl a JXD jako novinář píšící o kriminalitě by to měl vědět. Obviněný má právo nevypovídat vůbec a může klidně i lhát. I jako svědek může výpověď odmítat. Vůči osobě blízké (v poměru rodinném nebo podobném, jejíž újmu by pociťoval jako újmu vlastní) není oznamovací povinnost ani u vražd. Bezvýjimečná je tato povinnost pouze u trestných činů proti republice (vlastizrada, rozvracení republiky, atd.). Pak už jenom u genocidia. Podle dikce zákona (§ 259. odst. 1, písmeno d) tr. zákona) je takto možné stíhat toho, kdo v úmyslu zničit úplně nebo částečně některou národní, etnickou, rasovou nebo náboženskou skupinu způsobí příslušníkovi takové skupiny těžkou újmu na zdraví nebo smrt. O možnosti použít tohoto paragrafu i v případech útoků na Romy se mi zatím podařilo přesvědčit pouze jednoho státního zástupce z Nejvyššího státního zastupitelství. Když toto navrhoval Nejvyššímu soudu ve známém píseckém případě (utopení Tibora Danihela), byl odmítnut.

Kdyby Pechanec promluvil, byla by tu s velkou pravděpodobností právně uchopitelná možnost, stíhat nejenom ony další skinheady vyskytující se na místě činu, ale i další osoby, se kterými byl Pechanec prokazatelně ve styku, a které, řečeno slovy zákona, radou, utvrzováním v přesvědčení a příslibem pomoci napomohly ke spáchání trestného činu.

A tady se Jiří X. Doležal musí bát vyšetřování, které by bylo dostatečně důsledné, šlo až ke kořenům věci a zkoumalo, odkud se vzal rasismus mezi skinheady v České republice, kdo jim dodával argumenty a povzbuzoval je k nenávisti a k násilí, a kdo to všechno nejen veřejně propagoval, ale i svou osobní účastí pomáhal organizovat. Mohlo by též přinést dostatek důkazů, aby byla náležitě "oceněna" role Jiřího X. Doležala. Vedle Daniela Landy patřil JXD v oněch prvních polistopadových, pro další nasměrování skinheadského hnutí rozhodujících letech k "nejzasloužilejším". Nic na tom nezmění fakt, že se později, podobně jako Landa, ve skinheadech "zklamal" a od současné podoby hnutí se distancuje.

Možná, že Jiří X., hnán svým špatným svědomím, myslí své současné protiskinheadské tažení upřímně a jen z horlivosti občas ulétává. I kdybychom se však pokusili o maximálně objektivní stanovisko, oproštěné od osobní zaujatosti, neubráníme se závěru, že JXD svým angažováním se v kauze Pechanec, jednostranně zaměřeným na jeho osobu, a zejména svým posledním článkem v LN, věcí pravdy a spravedlnosti spíše škodí.

Foto: Štěpán Kotrba, Britské listy foto.blisty.cz

a blouznivců, zabývající se náboženskými herezemi od středověku takřka do současnosti autora a autorky. Následovaly další knihy, např. Ježíš pro ateisty. Byl nedogmatickým marxistou (propagoval mj. dialog marxistů s věřícími) a jako profesor měl vliv na řadu filosofů.

Po roce 1968 mohl publikovat pouze pod cizími jmény, zejména poté, co podepsal Chartu 77. V devadesátých letech mu vyšly jak starší, tak i novější práce, z nichž patrně nejvýznamnější bylo kritické ohlédnutí za základními problémy dějin myšlení z dnešní perspektivy, Filosofie tváří v tvář zániku.

Jan Smíšek (5. 3. 1926 - 23. 1. 2003), původně dělník, byl přesvědčeným marxistou a tento svůj postoj neopustil ani po roce 1971 (kdy se stal zakázaným autorem a jeho kniha Etudy o socialismu šla do stoupy) ani po roce 1989. Proto, že si za svými názory stál, nestal se příliš známým a pokud publikoval, tak vesměs v časopisech s omezeným čtenářským okruhem. Jeden jeho text a jednu jeho báseň otisklo i A-kontra 3-4/1994, většina jeho esejů z posledního období byla publikována v internetovém časopise s výstižným názvem NeNoviny, který lze nalézt na *http://mujweb.atlas.cz/www/nenoviny*.

Karel Kosík (26. 6. 1926 - 25. 2. 2003) byl rovněž marxistou. Jeho první kniha Česká radikální demokracie je pokusem o marxistický a zároveň nedogmatický výklad radikálního proudu českého politického myšlení kolem poloviny 19. století. Významná ale byla především filosofická práce Dialektika konkrétního. Její autor se následně významně účastnil obrodných snah v šedesátých letech, v letech 1968-1969 byl dokonce členem Ústředního výboru Komunistické strany Československa (z níž byl ovšem po okupaci vzhledem ke svým zásadovým postojům vyloučen). Další filosofické práce mohl publikovat až v devadesátých letech - jednalo se o knihy Století Markéty Samsové, Jinoch a smrt a Předpotopní úvahy. Mnohé své filosofické úvahy ale Kosík publikoval i časopisecky (zejména v literární příloze Práva) a vyjadřoval se kriticky jak k celkovému stavu české i světové společnosti, tak i ke konkrétním jevům a procesům (globalizace, válka v Kosovu aj.). Mimo jiné mu jen zdravotní důvody mu zabránily v jeho původním záměru promluvit na Kontrasummitu, organizovaném Iniciativou proti ekonomické globalizaci jako součást protestních akcí proti zasedání MMF a SB.

Ač s těmito třemi autory nemusíme v mnoha ohledech souhlasit, je třeba říci, že to byli právě oni, kdo různou měrou přicházel s novými a zajímavými myšlenkami více či méně z pozic svobodomyslné levice. Dělali to i ve velmi těžkých společenských podmínkách a navzdory prostředí, které je do roku 1989 perzekuovalo a po něm převážně přehlíželo. Nelze proto než namísto nějakých obsáhlých výkladů doporučit jejich texty k přečtení a na jejich adresu snad jen dodat: Čest jejich památce.

Policie se musí omluvit anarchistovi

Za hrubé napadení během demonstrací proti MMF v roce 2000 se musí omluvit anarchistovi Tesárkovi policista Ježek. Ten se pohyboval mezi demonstranty jako "tajný", Tesárka si vyhlédl a bez jakéhokoliv důvodu či souvislosti s páchaním trestné činnosti ho napadl. O omluvě rozhodl až nyní soud, ke kterému se Tesárek odvolal. Policista nijak potrestán nebude, jeho nadřízení rozhodli, že se trestné činnosti nedopustil, ač celý jeho "zákrok" byl nafilmován a zveřejněn již záhy po demonstraci. Kuriózní je rovněž rozhodnutí soudu, který sice rozhodl o omluvě poškozenému, zaplacení odškodného ale odmítl. Navíc soud odmítl uhradit poškozenému také soudní výlohy, což je v případě vyhraného sporu "poněkud netypické". Opět tedy vidíme klasickou ukázku krytí policie - stejně jako v případě např. Global street party z roku 1998 - máme napadené a zbité, máme to i potvrzené oním "nezávislým" soudem. Chybí ale další logický krok, který by následoval, kdyby platilo odmala nám vštěpované pravidlo o měření všem stejným metrem. Potrestání viníka. Zkrátka policie si stále může dělat téměř co chce. Představte si, že by tomu bylo opačně, že by kamery zachytily anarchistu, který by byl později rozpoznán, jak napadá policistu údery nohou a tyče. Trestní stíhání by ho neminulo. Na závěr slova soudce, jak ho citovala MF Dnes: "Tesárka srazil, kopal jej, přerazil o něj tyč, ale porušení zákona nebylo takové intenzity, aby měl nárok na odškodnění."

Pochod proti státnímu násilí

Na 9. března svolala mezinárodní skupina International Peace Marches pochod proti státnímu násilí. Vzhledem k přílišné frekvenci akcí proti válce a nepříliš silné propagaci akce bylo dost nešťastně vybráno místo setkání celé demonstrace - na rozlehlé a toho dne také poněkud větrné Letenské pláni působilo těch 100-150 lidí jako zanedbatelný hlouček.

Po vyslechnutí prvních projevů se účastníci vydali směrem k irácké ambasádě. Věrní čtenáři pravicových komentátorů by se na tomto místě jistě domnívali, že před dejvickou vilu s odpudivou výstavkou fotografií Sadáma Husajna přišli demonstranti vyjádřit svou sounáležitost se zločinným irácký režimem a názorně tak dokázat mediální tvrzení, že jsou pátá kolona bagdádského diktátora v srdcích "demokratických" zemí. K ničemu takovému ovšem nedošlo. Pacifisté naopak přečetli projevy v angličtině, češtině a arabštině, které tento režim odsuzovaly a vyjadřovaly někdy až naivní požadavky (např. aby se Sadám Husajn vydal mezinárodnímu soudu). Poté se průvod vydal k americké ambasádě, kde byl přečten projev odsuzující pro změnu americkou politiku.

Celou akci lze hodnotit jako dobrou odpověď na řeči nejrůz-

Hořící svědomí společnosti?

Ondřej Slačálek

V ranních hodinách 11. března se na Václavském náměstí, poblíž sochy sv. Václava a pomníku Jana Palacha a Jana Zajíce, polil benzínem a zapálil devatenáctiletý Zdeněk Adamec a po necelé hodině na následky zranění zemřel. Zanechal po sobě dopis na rozloučenou - podle policie prý dopisy dva, jeden "politický", druhý "osobní" (druhý ovšem nebyl zveřejněn).

Takto drasticky provedená sebevražda, připomínající navíc dobře známý čin Jana Palacha, vyvolala pochopitelně krátkodobý rozruch. Mluvilo se o zmatenosti jeho dopisu - ten sice skutečně byl napsaný poněkud zmatečným způsobem a odkazy např. na sektu Vesmírní lidé (k níž ovšem Zdeněk Adamec nepatřil) jsou ukázkou nesrovnalosti v některých názorech, ale jeho obsah byl velmi zajímavý a s pasážemi o ekologické katastrofě, válce či "skutečné demokracii" (tedy rozhodování přímo lidmi) nelze než souhlasit. Většina komentátorů dopisu pošlapala poslední přání Zdeňka Adamce vyjádřené v dopise ("neudělejte ze mě blázna") a pak jej postihlo to, co je u nás obvyklé - zapomnění.

Darkeři a policisté

Zapomnění, které možná bylo někomu prospěšné.

Jednalo se totiž o tvůrce internetových stránek tzv. "darkerů", tedy lidí, kteří přerušovali elektrický proud. Ač se sám jejich aktivit neúčastnil, byl na rozdíl od nich snadno zachytitelný, a tak byl trestně stíhán pouze za to, že na internetu zveřejňoval darkerské informace.

Většina z nás má jistě ještě v čerstvé paměti hysterii, která byla proti darkerům "náhodou" rozpoutána asi týden před summitem NATO, když policie potřebovala zdůvodnit svá rozsáhlá bezpečnostní opatření. Anarchisté žádné násilné akce nechystali, což bylo stále jasnější a Grossovi tak hrozilo, že jej jeho naprosto přehnané a hysterické přípravy na summit politicky shodí. Jeho podřízení proto přispěchali s (ať už skutečnými nebo domnělými) snahami darkerů odpojit summit Severoatlantické aliance a i nějakou část Prahy od proudu.

Nyní bylo ale ještě potřeba toto hrozivé nebezpečí, na nějž bylo poukázáno, dopadnout a exemplárně potrestat. Zdeňkovi Adamcovi hrozilo se obětním beránkem na oltáři demonstrovaných schopností a faktické neschopnosti české policie. Nelze vyloučit, že se na zkratovém rozhodnutí tohoto (jak se shodují lidé, kteří jej znali) inteligentního, ale poněkud introvertního člověka podepsala právě atmosféra vyšetřování a perspektiva kriminálu.

Politici

Krutým výsměchem Zdeňku Adamcovi, který ve svém dopise na rozloučenou jasně požadoval přímou demokracii, bylo to, že média poskytla značný prostor politikům, aby se k jeho smrti vyjádřili. Tři z těchto vyjádření byla natolik hloupá, že si zasluhují komentář.

Pan Talíř z KDU-ČSL se v absurditě svých výroků patrně snažil předstihnout i prezidenta Bushe, když řekl: "Je to v první řadě tragédie. Každý zmařený lidský život je tragédie. O to větší, že se to stalo právě dnes." Kdyby se tato sebevražda stala právě včera nebo právě zítra, šlo by patrně o menší tragédii. Poslanec Talíř pokračuje v jistém sebekritickém duchu, který je zcela oprávněný, ale nedostatečný: "Mám pocit, že se nám nedaří vysvětlovat podstatu demokracie, protože dneska by měl každý mít možnost právě tyto své názory hlásat." Ale vždyť my máme možnost své názory hlásat, možnost je hlásat měl i Zdeněk Adamec. Nikdo ale tyto názory příliš neposlouchá - a ze všeho nejméně pak poslanci, kteří schvalují řadu věcí (např. účast ve válce) proti názorům většiny lidí. Lze se pak divit, že někdo dojde k názoru, že aby jeho názory byly nejen hlásány, ale také slyšeny, musí je zviditelnit podobně drastickým činem?

Ještě těžší kalibr zvolil místopředseda vlády a ministr pro "lidské zdroje" Petr Mareš: "Jsem z toho smutný, byl to teprve devatenáctiletý kluk (…) Když dostanu do ruky některé tiskoviny některých radikálních kritiků globalismu nebo když je občas slyším, tak z toho na mě padá trochu hrůza. Všichni, kteří se občas pokoušejí na těchto myšlenkových proudech a hnutích přiživit, by si měli uvědomit, jaký to může mít občas důsledek."

Ministr se tedy nejprve rozhodl shazovat Zdeňkův věk a označovat jej za "kluka", který podle pana Mareše patrně nevěděl, co dělá, a následně zneužívá lidské tragédie k politickému útoku na kritiky stávajícího systému. Jako kdyby za sebevraždu ze zoufalství ze stávajících pořádků byli zodpovědní ti, kteří je také kritizují a ne ti, kteří je spoluvytvářejí. "Antiglobalisté" přitom rozhodně nevyzývají k sebevraždám - ve skutečnosti vyzývají k aktivitě a snahám o emancipaci i v takových podmínkách, kdy z nás různí Marešové a jim podobní dělají namísto lidí "lidské zdroje". Pouze se snaží vidět svět takový, jaký je. Jestliže některé lidi vede odpor k podmínkám, v jakých jsou v tomto světě nuceni žít, až takovým činům, k jakému vedl Zdeňka Adamce, neměl by se pan Mareš při hledání zodpovědných podívat spíše do zrcadla?

Jinou naprostou absurditou byla snaha pohrobků hnutí Děkujeme, odejděte! zneužít tuto lidskou tragédii proti novému prezidentovi a tvářit se, že za ni může on. Jasně tak ukázali snad jen to, že jsou stejně obludnými cyniky jako je sám Klaus, ale na rozdíl od něj to ani pořádně neumí.

Tváří v tvář takovým výrokům nelze než si vzpomenout na jeden prastarý český anarchistický leták z devadesátých let 19. století. Lze jej parafrázovat: Nejsme pro sebevraždy. Kdyby ale každý, kdo si ze zoufalství bere život, vzal sebou na onen svět jednoho z těch kapitalistických a politických upírů, kteří mu vzali k životu chuť, hned by byl svět lepším místem. Nemusíme s ním souhlasit; mohli bychom vědět, že atentáty většinou nic nevyřešily. Na druhou stranu, politici a další k nim svým neuvěřitelným chováním stále znovu a znovu vyzývají.

Celý text dopisu Zdeňka Adamce je přetištěn na http://www.csaf.cz/index.php?clanok=170.

Rozděleni, ale jednotní proti Davosu

Joseph Grim Feinberg

Na sobotu 25. ledna byla naplánována demonstrace proti Světovému ekonomickému fóru ve švýcarském Davosu. Aktivisté z celého Švýcarska a z okolních zemí se připravovali na protesty v tomto malém alpském letovisku, kde se vůdci globální ekonomiky tradičně setkávají, aby za zavřenými dveřmi, uprostřed půvabných zasněžených vrcholků hor, diskutovali o strategiích vykořisťování. Ale ještě o několik dní dříve, než protestující přijeli narušit toto roztomilé setkání, místní vláda odkryla první ze série opatření s cílem roztříštit a oslabit protestu: všichni demonstranti musejí projít kontrolním stanovištěm ve Fideris, což je vesnice ležící v úzké horské soutěsce, kterou se projíždí do Davosu. Na tomto kontrolním stanovišti bude policie nejen prohlížet všechna zavazadla, ale také bude kontrolovat, zda mezi přijíždějícími lidmi nejsou potížisti z demonstrací z minulých let a bude mít právo nevpustit je do Davosu.

Přestože to bylo pro mnohé otravné, tak odmítnutí přístupu do Davosu nebylo samo o sobě tím největším problémem. Pokud by bylo demonstrantům zcela znemožněno vstoupit do Davosu, mohli se dát dohromady v nejbližších městech, v Curychu (který se nachází tři hodiny cesty vlakem od Davosu) anebo v hlavním městě, v Bernu. Ale protestující skupiny náhle čelily dilematu: mohli přistoupit na podmínky kontrolního stanoviště, a jak bylo naplánováno, pokračovat do Davosu (nejspíš o pár demonstrantů chudší) anebo odmítnout a být tak přinuceny přesunout svůj protest jinam. Ačkoli zpočátku organizátoři jednotně odmítali přistoupit na tyto podmínky, brzy se objevily komplikace. Účastníci ze středo-levicové Sociálnědemokratické strany Švýcarska souhlasili ze spolupráci s policií na kontrolním stanovišti, a ačkoli většina protestujících jela společně vlakem, menší skupiny, které jely v autech a autobusech, se musely rozhodnout individuálně. Několik set aktivistů navíc již bylo v Davosu a organizovalo tam anti-WEF fórum.

Při ranní demonstraci policie zintenzívnila svoji taktiku obstrukcí a represí - ale opět, kdyby šlo jen o vytrvalou represi, demonstrace to mohla využít ve svůj prospěch. Zatímco hlavní skupina protestujících čekala na vlakové stanici v Landquartu, která leží na cestě do Fideris a Davosu, přišla zpráva, že na stejné trase byl zastaven autobus s protestujícími a nebyl puštěn do Davosu. (Později jsme se dozvěděli, že autobus byl zastaven úmyslně, aby na protest proti policejním opatřením zablokoval dálnici.) Právě když rostlo přesvědčení, že demonstrace by se měla přesunout zpátky, aby se vyjádřila solidarita se zastaveným autobusem, přišla zpátky zpráva od delegace vyslané ke kontrolnímu stanovišti, aby vyjednávala s policií: policie souhlasila s tím, že nebude kontrolovat identitu demonstrantů, pokud jí bude umožněno kontrolovat zavazadla, jestli tam nejsou zbraně (zatímco jedinci by si mohli zakrýt tváře, pokud budou chtít). Po debatě se demonstranti rozhodli na nabídku přistoupit. První delegace byla poslána do Davosu spolu s autobusy odborářů a sociálnědemokratické mládeže. Pro lidi v Landquerte byly připraveny vlaky, ale pro asi 3000 lidí v Landquartu v nich nebylo dost místa a byly tak narvané, že se do nich nedalo dostat. Když přijel první vlak do Fideris, policie prohlásila, že za takových podmínek nemohou vůbec kontrolovat, a zároveň, že nemohou nechat lidi vystoupit z vlaku, protože pak by bylo obtížné provádět kontroly. Takové zvěsti prosákly zpátky k lidem čekajícím v Landquartu, zatímco hlavní organizátoři byli teď ve Fiderisu a v Davosu.

Poté, co asi dvacet lidí prošlo skrze kontrolní stanoviště, vlak ve Fiderisu se měl vrátit zpět, zatímco na nádraží v Landquerte to začínalo mezi lidmi, zcela obklíčenými policií za pomoci barikád z ostnatého drátu, vřít. Zastavenému autobusu bylo umožněno pokračovat do Davosu, aniž by lidé v něm museli prokazovat svoji totožnost, pravděpodobně po tom, co si policie uvědomila, že značné části demonstrantů se nepodaří dostat do Davosu, a pokusí se, pokud jí to umožní, přidat se k těm, kteří zůstali vzadu. V ten moment bylo asi 2000 lidí v Landquartu, 1000 ve Fiderisu a něco mezi 500 až 3000 v Davosu. Nikdo neví, kolik jednotlivců se na různých místech otočilo a vrátilo nebo kolik jich odradila policejní taktika a zůstali doma. Demonstrace, která přitáhla asi 4000 až 6000 lidí a potenciálně by jich přišlo nejméně dvakrát tolik, se tak reálně nezúčastnilo více než 3000 lidí a po většinu dne na ní v plánovaném místě bylo asi 1000 lidí. Pokud policejní strategie nebyla předem zcela promyšlená i s jejími rychlými změnami, pak její omyly byly záhadně příhodné. Je pravděpodobnější, že policie spoléhala na neviditelnou ruku vynucení, stejně tak jako účastníci zasedání WEF spoléhají na neviditelnou ruku volného trhu, která zcela očividně vyžaduje docela dost konferenčních místností, plenárních zasedání a ochrany ozbrojenými silami.

Po celé odpoledne, s tím jak se plány a komunikace rozpadly, rostlo napětí a vztek, který vyústil v několik srážek s policií. První vyplynula z pokusu několika lidí zablokovat dálnici poblíž Landquartu. Ještě dříve, než se přiblížili k cíli, policie na ně zaútočila slzným plynem, gumovými projektily a vodou z vodních děl speciálně dovezených z Bavorska. Během příštích pár hodin policie několikrát překročila své zábrany a pokusila se zatlačit demonstranty do různých již předem ohrazených menších částí. Demonstranti odpovídali sněhovými koulemi (které házeli celý den) a stále rostoucím množstvím kamenů, špinavých hrud a lahví. Několik lidí bylo zraněno, ale o tom, kolik a jak vážně, se jednotlivé zdroje vyjadřují různě.

Poté, co se setmělo a skupina z Fiderisu se vrátila do Landquertu, začaly se připravovat vlaky na odjezd zpět do Curychu, kde čekaly další policejní síly, které obklíčily nádraží a zablokovaly vstup do blízké čtvrti plné bank. Asi 1000 až 1500 lidí se rozhodlo pokračovat do Bernu, kde si mysleli, že bude policie méně připravená. Ve skutečnosti je policie očekávala i tam a v očekávání použití vodních děl na rozprášení demonstrantů vypojila elektriku z tramvajové sítě v celém městě. Podle zpráv z médií došlo k několik střetům, při kterých bylo asi 30 zatčených. Ale celé široké spektrum sociálních hnutí, které se sešly v Landquartu, si nakonec šlo svojí vlastní cestou.

Naproti tomu demonstranti v Davosu si uvědomovali potřebu jednoty s protestujícími, kteří se k nim nemohli připojit. Podle článku na webu koalice, která plánovala demonstraci, se asi 1000 lidí rozhodlo vrátit se do Landquartu, zatímco dalších 2000 vyhlásilo "Vše nazpátek" a rozhodlo se pochodovat zpět k radnici a vrátit úředníkům jejich povolení k demonstraci. K tomu ale došlo až poté, co se demonstranti z Landquertu vrátili do Curychu, ale toto vyjádření solidarity bylo důležité.

Policii se podařilo demonstranty rozdělit, zablokovat a fyzicky obtěžovat. Ale je třeba si ještě počkat, jaké budou výsledky této jejich taktiky. S výjimkou sociálnědemokratické strany zůstali téměř všichni demonstranti jednotní politicky, i když ne geograficky. Pravicová média se bezpochyby pokusí vykreslit celý protest jako malou akci dezorganizované a nerozumné mládeže, neschopné spolupracovat. Ale hnutí proti globálnímu kapitalismu může nakonec z této akce získat víc, než policie. Na straně jedné, můžeme to využít jako příležitost a ukázat, kam až vládnoucí třídy na Severu mohou zajít při potlačování sociálních hnutí. Na straně druhé, hnutí ukázalo svoji schopnost adaptovat se na rychle se měnící podmínky, rozšířit během několika hodin svůj protest z jedné části země do druhé, někdy být policií pronásledováno a někdy policii pronásledovat.

Z www.zmag.org přeložil -ano-.

Joseph Grim Feinberg studuje letos na Slovensku. Jeden týden strávil ve Švýcarsku a účastnil se anti-WEF fóra "Jiný Davos" a sobotní demonstrace.

nějších pravičáků o tom, že akce proti válce nahrávají Sadámu Husajnovi. Odmítáme státní násilí, ať už se děje v New Yorku, v Bagdádu nebo v Praze.

Manipulace s fakty před summitem NATO

Nejedná se o žádné senzační odhalení nějakého komplotu, jednomu z vládních představitelů pouze ujelo tvrzení, které dokazuje již dávno dokázané - manipulaci a účelové (ne)zveřejňování faktů úřady.

V době před summitem NATO přiznala armáda tři vniknutí do svých "přísně střežených" skladů. Nyní přiznává ministr Tvrdík, že těch průniků bylo mnohem víc. Hovoří se až o patnácti vniknutích do prostorů vojenských skladišť. V této souvislosti je úplně jedno, jak jsou sklady hlídány, i když není příjemná představa, že se tak zbraně mohou lehko rozšířit. Otázkou je, zda jsou zbraně nebezpečnější, když jich je pár rozptýleno mezi kdovíjakými lidmi (případnými teroristy - dle vládního newspeaku), nebo jestli nejsou větším nebezpečím v rukou armády (která se chystá asistovat v arciteroristickém útoku na Irák).

Podstatné na kauze vniknutí do armádních skladů je ale Tvrdíkův komentář o nich: "*Bylo toho tolik, že jsme to těsně před pražským summitem NATO nemohli říct. Alianci to už i tak, kvůli hrozbě teroristických útoků, velmi znepokojovalo.*"

Takže otevřeně přiznává zamlčování a manipulaci s fakty. Takže kdo má pravdu? Anarchisté, kteří hovoří o mediální kampani a uměle vyvolané hysterii před summitem, nebo vláda, která hovořila o otevřenosti, dialogu a informovanosti?

Demonstrace proti válce

Další demonstraci svolaly Iniciativa proti válce a International Peace Marches na 16. března na

Staroměstském náměstí. Byla poslední příležitostí pro obyvatele Prahy i dalších českých měst říct jasné NE válečným plánům předtím, než se změnily v tvrdou realitu.

Anarchisté svolali o půl hodiny dříve svůj autonomní blok na Palackého náměstí. Zde byl asi padesáti účastníkům přečten projev odmítající nejen proválečné postoje USA a Velké Británie, ale také pokrytectví ostatních velmocí a označující za nutný cíl protiválečného hnutí odstranění státu a kapitalismu jako příčin válek. Poté se účastníci vydali na pochod na Staroměstské náměstí. Zde se sešlo asi 600-800 lidí a vyslechli projevy organizátorů, ale například také Petra Uhla a člena Česko-irácké společnosti.

Následoval pochod před britskou ambasádou, kde vedle klasických protiválečných hesel zazněl i těžko pochopitelný výkřik jednoho trockisty: "Královno matko probuď se, Tony Blair se zbláznil!" Naši "revolucionáři" zdá se už brzy přejdou k oslavám monarchie.

Následoval pochod k ambasádě USA a posléze na Malostranské náměstí, kde se účastníci rozešli.

Happening proti vývozu zbraní

Proti vývozu zbraní do zemí porušujících lidská práva protestovali v dopoledních hodinách 17. 3. členové Nezávislého sociálně-ekologického hnutí před budovou Ministerstva průmyslu a obchodu.

Čtyři aktivisté roztáhli protestní transparent na balkóně ministerstva, kam vyšplhali po žebříku, načež se dva z nich spustili po horolezeckém laně a přidržovali velký transparent s textem: "České zbraně vraždí v Jemenu, na Srí Lance, v Zimbabwe, Alžírsku, Angole, Sýrii, Kolumbii..." Osm aktivistů mezitím zablokovalo hlavní vchod do budovy s protestními pikety v rukou. Policie účastníky perlustrovala a přivolala hasiče, ti ale když zjistili, že protest bude trvat jen hodinu, zasáhnout odmítli. Celá akce tedy proběhla přesně tak, jak si ji organizátoři naplánovali.

***

WWW.CSAF.CZ

Stránky Československé anarchistické federace. Takřka každodenně aktualizovaný anarchistický portál.

Protesty proti EU v Kodani

Reportáž českého účastníka

Od čtvrtka 12. prosince do neděle 14. probíhaly v dánské Kodani protesty proti Evropské unii. Sledoval jsem obraz kodaňských událostí v českých médiích jen z dálky, přes internet. Mnozí mi však potvrdili, že to nebyla jen internetová média a internetové verze hlavních českých novin, která téměř naprosto postrádala zmínky o protestních aktivitách proti EU. Všude se opěvovalo přijetí České republiky do Unie, Vladimír Špidla se usmíval…

Cíle prvních tří pětiletek cesty za zářnými kapitalistickými zítřky bylo dosaženo, kdo by se tedy zajímal o kritiku. Následující text je jakousi reportáží, snažící se popsat protestní události oněch dnů. Jde samozřejmě o neúplný a subjektivní (protože jednou osobou zpracovaný) popis. Spolupracoval jsem s dánskou organizací Global Roots (*http://www.ulydighed.dk*), která ale byla jen jednou z několika pořádajících organizací, takže nemůžu popsat všechny části protestů.

Jestliže ovládáte angličtinu nebo němčinu (nebo některý skandinávský jazyk), neváhejte si doplnit informace z mnohých elektronických zdrojů. Některé internetové adresy se objeví v textu, jiné lze najít prostým surfováním. Můžete začít například článkem o protestech na *www.indymedia.org* a přes přiložené odkazy postupovat dále k jednotlivým stránkám. Informace v dánštině a něco málo v angličtině je na *www.modkraft.dk* a *www.tv-stop.dk*. Na poslední uvedené adrese najdete i videoklipy z demonstrací. TV-stop je poměrně radikální aktivistická televize vysílající v Kodani a části Dánska.

Vše začalo samozřejmě několik měsíců nazpět, nicméně přípravy vrcholí poslední týden. Od pondělí se rozjíždí omezený provoz convergence centra, přijíždějí první zahraniční účastníci pomáhající s organizací, denní příděl spánku se zkracuje na několik málo neuspokojujících hodin, ale vše se zdá být úspěšně nastartováno.

Během čtvrtka se otevírá convergence centrum v úplné podobě, začíná fungovat mediální centrum protestů, je aktivován SMS informační servis a hlavně přijíždějí první velké skupiny protestujících, zejména ze Švédska, Německa a Norska, ale i z Francie, Itálie, Španělska a dalších zemí. Hyperaktivní začíná být také policie. Po Kodani se nelze skoro ani pohnout bez neustálého dohledu, perlustrací apod. (Osobně jsem byl během čtvrtečního večera legitimován hned čtyřikrát, z toho jednou trvalo hádání se s policistou celých čtyřicet minut...) Večer se konají první informační setkání o plánovaných protestech. Odehrávají se na víceméně tajném místě v Christianii (*http://www.christiania.org*). Policie sem nemá přístup, do Christianie se odvažuje jen ve velkém počtu a za vydatného odporu jejích obyvatel. Večer ale policie uspěla na jiném místě: povedlo se jí zkonfiskovat většinu vybavení na páteční dopolední aktivity (štíty, molitanové chrániče, helmy apod. - vše obranné prostředky!) a zatknout dva místní aktivisty, kteří vybavení převáželi.

Od půlnoci začíná tzv. akční den, a tak již v noci začínají aktivisté popisovat město nápisy: EU - war, EU - poverty apod. Na dveřích některých bank se objevují cedule: "*ZAVŘENO - pro špatné svědomí. Po pečlivém uvážení se tato banka rozhodla k dnešnímu, prvnímu dni summitu EU, zavřít, na památku obětí kapitalismu a neoliberalismu, které jsme tak silně podporovali. Ve světě, kde peníze znamenají moc, tato banka představuje obrovskou nedemokratickou instituci. Pokaždé, kdy jako naši zákazníci vložíte své peníze, odkládáte tak i část své humanity, protože my používáme vaše peníze k podpoře zbrojních průmyslníků a jiných zločinců…*"

Páteční den zahajuje špatná zpráva. Policie vnikla do firmy provozující server, na kterém byly stránky Global Roots, Modkraft a stránky reklamní kampaně *www.lott.dk*. Stránky byly od tohoto momentu mimo provoz. To také způsobilo, že plánovaná internetová blokáda se nemohla uskutečnit, protože měla proběhnout právě přes tyto stránky. V dopoledních hodinách se odehrála první protestní aktivita Global Roots, tzv. mass disobedience action (akce masové neposlušnosti), které se zúčastnilo zhruba 1500 až 2000 lidí. Bohužel jsem se nepřidal, protože jsem v té době pracoval v convergence centru.

Akce směřovala k Bella Center, kde probíhalo vlastní zasedání EU, zastavila se ale asi 50 metrů před prvním policejním kordonem a poté se aktivisté pokojně vraceli zpět do centra města. Ozývala se i kritika, že se akce měla pokusit alespoň o nějakou konfrontaci s policií. Mezitím se krátce po poledni v Christianii zformovala spontánní protestní akce Global Roots, která vyrazila na cestu Kodaní směrem k místu, kde se v odpoledních hodinách měla odehrát první velká demonstrace, organizovaná Iniciativou za jinou Evropu (*http://www.cph2002.dk*). Demonstranti se krátce zastavili před firmou Daniscos a zablokovali její vchod na protest proti vykořisťování třetího světa. Zpočátku asi dvousetčlenný protest se během cesty rozrostl až na zhruba tisícovku. Přibližně ve stejnou dobu feministická skupina Kran na několik málo okamžiků obsadila nákupní centrum Illums, což je jedno z nejsnobštějších nákupních míst v Kodani. Italští aktivisté mezitím obsadili na krátký čas provozovnu dealera Fiatu v Dánsku, na protest proti masovému propouštění ve Fiatu v Itálii.

Spontánní demonstrace Global Roots dorazila na místo odpolední demonstrace proti rasismu právě v okamžik jejího začátku. Zapalovaly se velké svíčky k uctění památky obětí deportací, bylo předneseno několik projevů a asi pět tisíc protestujících se vydalo směrem k centru města. Byl zde i spontánní, zhruba 500 členný anarchistický blok. Demonstrace přišla po necelých dvou hodinách na náměstí Radhuspladsen, kde proběhly další projevy, bohužel jen v dánštině, což nebylo zrovna ohleduplné, když minimálně 70 % účastníků byli cizinci. Navíc to poněkud odporovalo tématu celé demonstrace, která byla namířena proti rasismu, xenofobii apod.

V sobotu dopoledne se všichni setkávají na náměstí před dánským parlamentem k velké mezinárodní demonstraci. Více než 10 000 (některé odhady mluví i o 15 000) protestujících se vydává na dlouhý pochod slunečnou Kodaní. Zadní část demonstrace tvoří bloky Global Roots a anarchistů. Policie se občas pokouší tyto bloky provokovat, zejména evidentně záměrnou přítomností tajných policistů ve velkých skupinkách podél protestu. Necelý kilometr před koncem se od velké demonstrace odděluje anarchistický blok a malá část bloku Global Roots a zahajují demonstraci proti policejnímu státu Evropa, organizovanou dánskou Anarchistickou federací (*http://www.resist2002.dk*).

Asi 2000 lidí pod anarchistickými vlajkami míří před jednu z kodaňských věznic demonstrovat svou podporu zadržovaným aktivistům. Zde se potkávají se zbytkem Gobal Roots bloku, který se k vězení vydal z konce velké mezinárodní demonstrace. Před vězením jsou oba bloky policií uzavřeny z obou stran. Policie už evidentně nechce jen přihlížet nenásilným protestům, policejní ranaři si chtějí bouchnout, a tak se začíná provokovat. Asi po patnácti minutách ale policie uzavření uvolňuje a nechává demonstraci projít. Pokračuji s částí Global Roots, která pokojně a bez problémů doráží kolem osmé večer ke convergence centru.

Mezitím se anarchistická demonstrace vydává směrem k centru města. Policie zostřuje provokace. Nejdříve ohlašuje svůj nástup nárazem policejní dodávky do zadní části demonstrace. (V podstatě přímo do lidí. Poslední blok tvoří aktivistky Kvindehuset, ženského domu (*http://www.direkteaktion.dk/antiimperialism*). Mají kolem sebe dřevěnou konstrukci a právě do ní naráží - evidentně zcela záměrně - policejní dodávka.) Poté zásahová policie obklopuje celou demonstraci. Během pochodu podnikají policisté v plné zbroji spolu s tajnými zásahy do davu a vytahují jednotlivé vytipované osoby. Skoro samozřejmostí je strkání do lidí, občas i nějaký ten výchovný, dobře mířený kopanec.

Překvapující je, že se demonstranti nenechali vyprovokovat, dokonce ani Black Block nereagoval. Všem bylo jasné, že právě takové reakce se policie svými provokacemi snaží dosáhnout. Pikantní aférou se stal případ, kdy policisté při jednom vpádu do davu zatkli svého vlastního kolegu, převlečeného za demonstranta, a navíc našli v jeho kapsách připravené kameny. Dánská média to samozřejmě náležitě rozmázla, a tak policie svým nesmyslným chováním docílila jen naprosto opačného efektu.

Těsně po konci anarchistické demonstrace se objevuje zpráva, že jeden z kodaňských squatů je napaden policií a vyklízen. A tak poprvé po pěti měsících (a asi naposled) používám v Kodani taxi. S dalšími třemi aktivisty Global Roots chceme dorazit na místo co nejdříve. Když pak čtyři antikapitalističtí aktivisté jedou plnou rychlostí úplně novým Mercedesem, pohodlně posazení v kožených sedačkách, na pomoc napadenému squatu, dochází zpráva, že se jedná o fámu. Taxi se s námi otáčí a veze nás zpět ke convergence centru (už jsme jednou zaplatili základní cenu, která stačila i na cestu zpět…). Snažíme se zjistit, kdo vypustil tuto fámu, ale marně.

V pozdních nočních hodinách se odehrává poslední aktivita. Nedaleko convergence centra asi stovka protestujících zahajuje spontánní, neorganizovaný "reclaim the streets" protest s živou samba hudbou. Akce končí po několika málo hodinách a bez jakýchkoliv problémů. Tím také končí kodaňské protesty. V neděli se pak ještě odehrává konference o privatizaci a jejích alternativách.

Osobně si myslím, že to byl velmi úspěšný protestní víkend. Jen mám již tradiční výhrady proti komunistickým vlajkám a obrazům Lenina apod., které se objevovaly až moc často na oněch velkých demonstracích. Marně jsem se snažil s některými lidmi, nesoucími například sovětskou komunistickou vlajku diskutovat. Marně jsem vysvětloval, že jsem tuhle vlajku musel povinně vídat skoro celé dětství, že kdo

ji v pravý čas nevyvěsil do okna, mohl mít poměrně velké problémy… Přál bych současným západním komunistům, aby prožili aspoň pár let ve východním bloku pod vládou rudých vlajek, asi by je dneska tak vášnivě nenosili…

Poslední komentář si neodpustím. Když v Praze v roce 2000 létaly kameny a hořely barikády, média nás označila za vandaly, ničitele, kriminální živly. Když se ale odehrají velké protesty bez násilí, jako například nyní v Kodani, neštěkne po nás ani pes. Nebo snad Zuna a různé hysterické redaktorky z ČT s ještě hysteričtějším Kaizrem v čele zaníceně líčili kodaňské protesty? Chyba tedy asi nebude na naší straně…

VP

Po boku Rambovi

Petr Záras

Podle informací zveřejněných v mainstreamových médiích cvičí americká armáda novináře pro zpravodajství přímo z frontové linie připravované války. Můžeme si přečíst, jak reportéři podstupují školení v zacházení s plynovou maskou, musí zvládnout několikakilometrový pochod a projít fyzicky náročnými testy. Kdo bude v takovémto konkurzu úspěšný/á, může počítat s tím, že ho strýček Sam vezme přímo do boje. Novináři plesají. Je to prý průlom do reportérské práce. Novinář už nebude muset podplácet vojáky ani civilisty, aby ho dovedli na exponovaná místa k pořízení jedinečných záběrů přímo z bojů. Přijde přímo s útočící jednotkou, zprávy tak budou z první ruky. Všeobecně se pak chválí změna přístupu amerického vedení, které prý dříve přítomnost novinářů nevítalo. Je ale opravdu důvod k radosti?

Domnívám se, že nikoliv. I ze zveřejněných informací si lze udělat skutečný obrázek, stačí pouze věci domyslet do důsledků. Zkrátka k vyřčené informaci přiřadit i její logickou součást, jakousi druhou stranu mince. Zásadní nedostatek tkví ve faktu, že to bude armáda, tedy přímo hlavní aktér dění, kdo si bude vybírat novináře pro informování o dění na frontě. Je to, jako kdyby si například politik podezřelý z korupce mohl vybírat, který žurnalista smí a který nesmí psát o jeho kauze. Americká armáda totiž tím, že jiné než schválené novináře do oblasti bojů nevpustí, vytvoří monopol na informace. S jistotou lze tvrdit, že si na frontu pustí nejen takové novináře, kteří uběhnou osm kilometrů a budou schopni v rychlosti navléci gasmasku, ale kteří zároveň mají ten "správný" pohled na "společnou" věc. Domýšlet lze i dál. Když si bude chtít novinář zajistit dobré místo po boku chrabrého mariňáka i nadále, asi si také dvakrát rozmyslí, co z viděného zveřejní a co ne.

O nějakém průlomu do nezávislé žurnalistiky může být řeč jen stěží. Pomineme-li závislost médií na sponzorech, vlastnících a inzerentech obecně, zde to bude přímo armáda, která bude ovlivňovat informace o sobě zveřejňované. Jednak nepřímo výběrem pro ni vhodných novinářů, ale také jejich praktickým nasazením. Zatímco dříve se slídící novinář pohyboval v oblasti bojů tak, jak mu umožnily úplatky nebo šikovnost a mohl vidět i něco, co se ven dostat nemělo, žurnalisté pod dohledem americké armády budou nasazováni v souladu s jejími zájmy. Protože se mají pohybovat na frontě, musí se logicky podřídit armádnímu velení, proto budou moci jít jen tam, kam jim armáda dovolí. Tedy i když se na frontě jako takové budou porušovat veškeré válečné i mírové dohody, používat veškeré zakázané i neznámé zbraně, můžeme se vsadit, že pro "armádní" novináře se jistě najde nějaký kousek bojiště jako vystřižený z romantického filmu. Ti hodní budou hrdinsky postupovat proti těm zlým, což následně uvidíme i na televizních obrazovkách. Veškeré pochybnosti o humánnosti US Army se tak rozplynou. Že o několik kilometrů dál vypadala situace úplně jinak se už ale nikdo nedozví. A v nejhorším, když se pro novináře nenajde kousek vhodné fronty, nu, ještě stále existuje plán B. Vzpomínáte na Potěmkina? Jak dokázal vykouzlit celé vesnice? Nebo nacisty, kteří dokázali novináře v nakašírovaných scénách přesvědčit o mírumilovnosti koncentráků? Stejně mírumilovně bude možné ukázat i chystanou válku…

Schyluje se na Slovensku k sociálním bouřím?

Slovenští pracující prožívají skutečně krušná léta a mají prožívat ještě krušnější. Nehledě na to, že zde je v některých oblastech až katastrofální nezaměstnanost, se chystá celá řada "liberalizačních opatření" a rušení provozů, které nepřinášejí bezprostřední zisk (např. většina železnic). Na jejich společenskou užitečnost se již nehledí. Zvyšují se ceny nebo se chystá zpoplatnění i tam, kde dosud nebylo - studenti se např. mohou těšit na placení školného.

Tato situace bude zcela jistě produkovat sociální odpor. Jedním z prozatímních vrcholů byla odborářská demonstrace, svolaná na 10.12. 2002. Shromáždění 10 -15 000 pracujících bylo klasicky ukolébáno odborovými předáky, tato situace ale nemusí trvat dlouho. Další, již mnohem významnější aktivitou byla stávka na slovenských železnicích (viz samostatný článek). Uvidíme, jak se bude situace vyvíjet. Solidaritu se slovenskými pracujícími a podporu slovenským anarchistům, kteří se v těchto podmínkách snaží šířit radikální myšlenky.

Německo: Sprejeři se bouří

V Německu začal platit nový "protisprejerský" zákon. Stejně jako u nás i německá policie dostala do rukou mocný prostředek ke kriminalizaci mladých lidí. Sprejerství - zahrnující na jedné straně umělecké malby na zdech a na straně druhé i nesmyslné čáranice všude možně - není trestné proto, že by nějak ohrožovalo společnost, pouze proto, že si státní moc nedokáže poradit s jeho aktéry. Následuje tak represe, snaha zastrašit případné malíře trestným stíháním.

Sprejeři v Německu ale kreativní akcí vyjádřili odpor proti nesmyslnému zákonu, který povede stejně jen ke kriminalizaci těch, pro které je sprejerství uměním, snahou o oživení šedých zdí nebo vagónů. Je naivní si myslet, že nějaký zákon zabrání někomu ničit např. památky. Takoví si pouze dají větší pozor. Jediným výsledkem bude rozdávání trestů, možná zmizí obrazy na zdech, ale rozhodně ne čmárance fixou po vagónech MHD nebo na památkách. Sprejeři v Německu na protest proti novému zákonu pomalovali před nedávnem přes noc na tisíc billboardů nápisy odsuzujícími nový zákon.

Nestlé vyžaduje 6 milionů dolarů od hladomorem postižené Etiopie

Nadnárodní firma Nestlé, vyrábějící především kávu, požaduje šest milionů dolarů za podnik, znárodněný v roce 1975 a patřící tehdy úplně jiným firmám. Jejich podíl koupila roku 1986 Nestlé a nyní se domáhá šesti milionů dolarů jako náhrady za více než čtvrt století starou "škodu".

Částka, jíž Nestlé požaduje (a která

je pouhým zlomkem ze zisků firmy, které činí 5 miliard dolarů), by mohla financovat potraviny až pro milion Etiopanů po dobu jednoho měsíce. To vše se děje v době, kdy Etiopií otřásá hladomor, způsobený třemi suchými roky - a celosvětovým poklesem cen kávy.

Připomeňme si ještě, že právě firma Nestlé patří mezi firmy často horující pro pomoc třetímu světu...

V Austrálii "ilegálni" imigranti na protest podpálili pět internačných táborov

Protesty a rioty vypukli 29. decembra v juhoaustrálskom tábore Baxter. Potom sa rozšírili do Woomery, Villawoodu, Port Hedlandu a Christmas Islandu. Imigranti, ktorí su uväznení v táboroch, začali zakladat ohne a búrit sa proti neludským podmienkam a represívnej imigračnej politike Austrálie. Právni zástupcovia imigrantov označili protest ako prejav "zlosti a beznádejného zúfalstva". Takýmto a podobným prípadom sa podla nich v situácii, ked sa s imigrantami zaobchádza ako so zlocincami a musia strávit roky v úplnej izolácii za ostnantým drôtom v najnehostinnejších oblastiach Austrálie, bude dat v budúcnosti len tažko zabránit. Svoju úlohu zohrávajú aj policajné provokácie a casto fašistická brutalita v táboroch (slzný plyn, budenie v noci, ponižovanie...). Austrália má v oblasti pristahovalectva najprísnejšiu legislatívu na svete. Škody spôsobené požiarmi stáli austrálsku vládu viac než 5 miliónov dolárov. Mnohí účastníci vzbury skončili vo väzniciach s najvyššou ostrahou. Boj za uplatnenie práva človeka na slobodný život na ktoromkolvek mieste na Zemi a za zrušenie hraníc je pevnou súčastou internacionalistickej agendy anarchistického hnutia.

Řecko: Ne politice EU!

V řeckém Naypliu se na konci ledna uskutečnila schůzka ministrů práce zemí EU. Proti jejich politice protestovalo deset tisíc lidí, většinou z okruhu komunistické strany a jiných levicových sdružení. Prezentoval se také asi čtyřsetčlenný anarchistický blok. Během protestů byly rozbity okna vládnoucí partaje, došlo také ke konfliktu s novináři.

Obdobné demonstrace budou probíhat v Řecku i nadále, neboť země předsedá EU a uskuteční se zde více vládních setkání. Největší protesty proti EU lze očekávat v červnu, kdy se v Soluni uskuteční summit EU.

Vražda indiánského aktivisty v USA

V noci z 21. na 22. ledna byl ve svém bytě v Houstonu ubodán Robert Standing Deer (Stojící jelen) Wilson, sedmdesátiletý indiánský aktivista.

Wilson byl při svém dřívějším pobytu ve vězení najat, aby vykonal nájemnou vraždu Leonarda Peltiera. Tento čin neuskutečnil, naopak celý příběh zveřejnil. Po zveřejnění byl převezen do jiné

KODAŇ 2002: Ohnout hřbet a ruka je v eurorukávě

Jindřich Zíka

Kodaňský summit Evropské unie, který se konal 12. - 13. prosince, se stal bezpochyby významnou událostí v historii. Ukončení přijímacích rozhovorů s desíti kandidátskými zeměmi, mezi nimiž se nachází i Česká republika, znamená de fakto jejich přijetí do svazku dosavadní patnáctky a bude mít dopad na každého obyvatele Evropy. Tento dopad však zdaleka nebude stejného charakteru a jeho povaha není určována ani tak dosavadními hranicemi národních států, (i když i to pochopitelně hraje svou roli), ale jde napříč společností. Zatímco vládnoucí elity berou příslib vstupu do Evropské unie jako rozkošný dárek od Ježíška pod stromeček (případně od Santa Clause do punčochy) a jen ti nejdrzejší si dovolí oponovat, že se ten starý šejdíř zas až tak moc nepředal. Nám, kteří jsme nuceni přežívat z průměrných ,ale většinou podprůměrných mezd, přibyla na čela jen další vráska. Vráska nejistoty z toho, co nám vstup do Evropské unie opravdu přinese. V atmosféře intenzivní vládní propagandy a mediálního balastu, úspěšně znemožňujících identifikaci toho skutečně důležitého, se jen těžko odhaduje, jak poznamenají výsledky kodaňského summitu náš každodenní život. Zůstává jen jedna jistota. Stará a na vlastní kůži tisíckrát prožitá zkušenost těch, kdo jsou celý život sráženi na kolena. Zkušenost, která říká, že co přináší zlepšení podmínek jedněm, musí zákonitě poškodit ty druhé. Zvláště, když jejich zájmy jsou do značné míry ve vzájemném protikladu.

A opravdu není proč jásat. Evropská unie je šita na míru kapitálu a těm, kteří jím disponují. Není náhodou, že je vystavěna na základech Evropského společenství uhlí a oceli (1952) a pozdějšího Evropského společenství pro atomovou energii a Evropského hospodářského společenství (1957). Už samotný tento fakt jasně vystihuje její podstatu a primární funkci, totiž zaručit větší zisky a na minimum omezit jakékoliv překážky obchodu a volného pohybu kapitálu. Hned od počátku nestály u kolébky snah o integraci Evropy zájmy obyčejných lidí a společná evropská kultura, tradice a historie, jak se nám snaží nyní namluvit zastánci EU, ale pouze obchodní zájmy úzce profilované ekonomické elity. Určité a ve valné míře pochybné výhody pro neprivilegovanou většinu jsou jen vedlejším produktem úsilí o nárůst ekonomické a politické moci.

Nejen rum, syrečky a slivovice

Rum, který podle eurobyrokratů není rumem, oblíbená moravská pochutina, která se dle norem EU blíží svým charakterem spíše organickému odpadu, a slivovice, jíž si evropští úředníci dovolili ponížit na pouhý ovocný destilát, to jsou možná tak všechny zmiňované důsledky přesunu rozhodovacích pravomocí směrem k Bruselu, které byli čeští politici a korporativní média ochotni připustit před veřejností. Vcelku důležitý aspekt připojení České republiky k EU tak byl záměrně marginalizován na pár problémů s názvy potravin a jejich výrobními postupy, které nebylo po velikém humbuku zas tak těžké vyřešit. Rum změnil název na Tuzemák, slivovice a Olomoucké tvarůžky dostaly po několika hysterických apelech u Evropského parlamentu s velkou slávou výjimku. Na pozadí těchto potravinových třenic však proběhlo hned několik důležitých procesů, kdy se česká vláda musela podřídit tvrdým pravidlům globálního kapitalistického molochu. Tyto procesy, v kapitalistickém newspeaku označované jako zavádění či přiblížení se evropským standardům, předznamenávají budoucí oddálení rozhodovacích pravomocí opět o notný kousek dál od lidí, jejich životů a regionů, kde žijí. Národní stát je autoritářský nástroj sloužící především k ovládání menšiny většinou. Jeho řadoví občané nemají pražádnou reálnou možnost ovlivnit důležitá rozhodnutí, která se týkají jejich života. Jakých rozměrů pak asi nabude absence možnosti podílet se na rozhodování v měřítku tolik vychvalovaného evropského superstátu? Bez nadsázky lze říci, že budeme moci hovořit o superautoritě, superútlaku a supervykořisťování.

Když v roce 1993 podepsala delegace tehdejší československé vlády (mimochodem vedená ODS, která dnes staví svou voličskou image na euroskepticismu) asociační smlouvu o přidružení země k Evropskému společenství, znamenalo to odstartování dalších tzv. liberalizačních procesů, které měly místní trh propojit s globalizovanou kapitalistickou ekonomikou. Vedle programů strukturálních úprav naordinovaných České republice Mezinárodním měnovým fondem a Světovou bankou tak na hlavy českých pracujících dopadla i opatření vycházející z přání evropských úředníků. EU si pochopitelně začala klást podmínky pro začlenění České republiky do svých struktur a dělala vše pro to, aby se český trh a zejména sociální oblast "liberalizovala" a střední Evropa se stala jednak odbytištěm pro nadvýrobu ze stávající Evropské unie a jednak vhodným prostředím, kam je možno s co nejmenšími riziky a patřičnými zisky přesouvat kapitál a výrobu. Bylo samozřejmě nutné zreformovat sociální oblast a politiku, dokončit privatizaci a připravit legislativu pro středoevropskou zónu volného obchodu. Negativní dopady všech těchto kroků na své kůži pocítili zejména obyčejní lidé, kteří cestu do Evropy zaplatili ořezanými sociálními výdaji, zvyšujícími se životními náklady, nezaměstnaností a flexibilizací práce.

Nyní, po kodaňském summitu, kde bylo deklarováno ukončení přijímacích pohovorů, se jistě řada lidí může domnívat, že proces liberalizace trhu je již u konce a další léčby šokem ve stylu devadesátých let již nikdy nepřijdou. Pro-evropští politici nás přesvědčují o ráji na Zemi, který střední Evropě přinese vstup do EU. Že tyto úvahy jsou naprosto zcestné, připouštějí ve své euforii z téměř jistého připojení České republiky k evropské patnáctce i někteří volnotržní ekonomové. Finanční analytik Pavel Kohout se netají svým očekáváním vnucování dalších škrtů v sociální oblasti: "*Brusel bude pro českou vládu autoritou, která jí poskytne argumenty k nepopulárním opatřením při reformě veřejných financí. […] Česká republika bude muset učinit důležitá hospodářská rozhodnutí. Nejen proto abychom splnili určité požadavky, ale především proto, že prudké zadlužování země kvůli sociálním výdajům přestává být únosné.*" *Ministr sociálních věcí již dnes hovoří o redukci financí ve svém resortu: "Už jsme nabídli dvě až tři miliardy korun, které bychom mohli ušetřit. […] Částečně v oblasti nemocenské a částečně v oblasti některých sociálních dávek.*" Odhady hovoří o tom, že nadcházející reforma veřejných financí bude znamenat škrty až do výše 40 miliard korun. Je tedy zřejmé, že deklarovaný evropský ráj bude znamenat především zisky pro kapitalistickou elitu a nadnárodní korporace, a že pro nás, neprivilegovanou většinu, bude spíše než rájem předpokojem pekla.

Šetřit se musí

V době, kdy byly zahájeny vstupní rozhovory mezi Českou republikou a EU, proběhla první vlna prointe-

gační propagandistické kampaně. Byli jsme přesvědčováni o tom, že Unie na nějakou tu korunu nekouká a ráda nám za náš vstup přidělí nemalé finanční částky. O sporných otázkách jako zemědělství a škrty v sociální oblasti se pochopitelně mlčelo. Ještě letos na jaře se to v českých médiích jen hemžilo oslavnými ódami na český vyjednávačský tým a jeho šéf Pavel Telička byl vykreslován jako muž kvalit Jamese Bonda.

Kodaňský summit znamenal v tomto směru sprchu tak studenou, že se rozklepali i někteří volnotržní politici a ekonomové. Jejich rozplizlé parlamentní tlachání se začalo obohacovat o slova typu zrada, žebračenka a macecha. Výsledná částka je totiž jen pouhou desetinou původně slibované sumy. Lekce z globálního kapitalismu byla i na řadu jeho věrných apologetů příliš silná káva. Po odečtení plateb, které musí ČR do evropské kasy odvést, činí roční příspěvek Unie na jednoho obyvatele v přepočtu 78 , což je bezkonkurenčně nejméně ze všech kandidátských zemí.

Největší částí plateb EU jsou přímé dotace na podporu zemědělství. Ty však i tak dosahují pouze zlomek toho, jak jsou subvencovaní zemědělci u současných členů evropské patnáctky. V procentuálním vyjádření tento rozdíl činí podle jednotlivých komodit 30 - 55% dotací poskytovaných zemědělcům v EU. Poté co vezmeme v úvahu ještě přísné zemědělské kvóty vnucené nám z Bruselu, je jasné, co bude znamenat otevření českého trhu dotovaným evropským produktům a že českému zemědělství v Kodani zvonila hrana. O tom, co bude dál s lidmi, kteří vlivem tohoto rozhodnutí přijdou o práci, se u jednacích stolů již nehovořilo. Venkov i se svou hrozivou nezaměstnaností a nulovou perspektivou na zajištění živobytí je na hony vzdálen přepychu bruselských kanceláří a konferenčních sálů, a tak mohl být snadno obětován na oltář globálního volnotržního kapitalismu.

Jak budou využity ostatní platby, naznačuje sám šéf vyjednávacího týmu Pavel Telička: "*Přijdou do našeho státního rozpočtu a naše státní orgány rozhodnou, nač se použijí. Do značné míry to může být na pomoc různým zájmovým skupinám, které v jednotlivostech mohou být nespokojeny.*" O tom, že šanci na úspěch mají zejména podnikatelské lobbyistické skupiny není třeba se obšírněji rozepisovat.

Další nemalý podíl přidělených peněz má být použit na zlepšení infrastruktury a rozvoj regionů. O řadě těchto projektů však bylo rozhodnuto již v minulých letech v rámci tzv. Programu rozvojových strategií, který proběhl téměř v naprostém utajení a bez jakékoliv možnosti veřejnosti ovlivnit jeho závěry. Pod rozvojem regionů je nutno si představit zejména budování různých průmyslových zón, kam je pak za výhodných podmínek lákán zahraniční kapitál. O tom jaké pracovní podmínky v těchto robotárnách panují a jak stálá je tato podpora zvyšování zaměstnanosti, jsme se měli možnost již mnohokrát přesvědčit.

Rozvojem infrastruktury není myšlena rekonstrukce již existující dopravní sítě, ale především výstavba vysokorychlostních silnic a dálnic v rámci projektu Transevropských sítí (TEN's). Tyto dálnice mají usnadnit a zlevnit pohyb zboží a svou podporou silniční dopravy jsou značně neekologické. Jejich přínos pro obyvatele bude značně negativní, a pokud by jsme provedli srovnání prostředků vložených do tohoto projektu, zisků a externalit (poškození životního prostředí), dojdeme k jednoznačnému závěru, že tento projekt bude sice přinášet krátkodobé zisky úzké ekonomické skupině, ale zatíží společnost a kvalitu života v postižených regionech na mnoho desetiletí naprosto neúnosnou ekologickou zátěží. Lidově řečeno, někdo slízne smetanu a ostatní se budou dusit zplodinami ze zbytečně nadměrné silniční dopravy.

Kapitál sem, kapitál tam

Jednou z nejvýznačnějších lobbyistických skupin, které působí na evropské úrovni a mají značný vliv na rozhodovací procesy, je Evropský kulatý stůl průmyslníků (ERT). ERT sdružuje na 40 představitelů největších průmyslových koncernů a nadnárodních společností z Evropy a jeho dlouhé prsty lze vysledovat za každým důležitým rozhodnutím Evropské unie. Na svých internetových stránkách se dokonce otevřeně chlubí, že "má kontakty s Evropskou radou, Radou ministrů a Evropským parlamentem". Pokud tedy Česká republika vstoupí do Evropské unie, musí si zvyknout na to, že její otevřený trh bude více než kdy předtím (ne že by se někdy nějak významně bránila) vystavena zvýšenému tlaku podobných účelových uskupení nadnárodních společností.

Jedním z nejdůležitějších efektů vstupu ČR do Unie je již zmíněná evropská zóna volného obchodu. Otevření trhu a odbourání celních bariér vytvoří takové konkurenční prostředí, kde budou kralovat především mamutí nadnárodní koncerny. Malé tuzemské podniky jen těžko obstojí a řada z nich pravděpodobně zkrachuje. Jako anarchisté se pochopitelně nehodláme zastávat místních kapitalistů. Tento argument uvádím

spíše proto, že je nutné si uvědomit pravděpodobný nárůst nezaměstnanosti, který chtě nechtě postihne zvláště některé regiony.

Vyjednavači uváděli jako jeden ze svých největších úspěchů, kterých v Kodani dosáhli, pětileté moratorium na nákup půdy na území České republiky zahraničními kapitálovými subjekty. Tento argument zní opravdu směšně tváří v tvář nehorázným protekčním podmínkám, které jsou poskytovány zahraničním nadnárodním společnostem. Daňové prázdniny, pozemky s vybudovanými inženýrskými sítěmi za symbolické nájmy 1 korunu atd. jsou jen nejočividnějšími ukázkami toho, jakou váhu ve skutečnosti toto moratorium asi bude mít.

Pracovní právo

Z úst odborových byrokratů jsme si v minulých letech uvykli slýchat opravdové nehoráznosti a bludy. Jedním z nich je i jejich vcelku nepokrytá podpora vstupu do Evropské unie. Jediní, kdo se vstupu brání jsou zemědělci, které tento proces přímo poškodí, ale od představitelů ostatních odborových svazů se na veřejnosti ozývají jen chvalozpěvy na adresu Unie, její sociální legislativy a ochrany pracovního práva.

Na otázku, jaká je skutečnost v oblasti pracovních podmínek v Unii nejlépe odpoví události letošního podzimu, kdy země EU zachvátila nebývalá vlna stávek. Ve Velké Británii stávkovali hasiči, ve Francii řidiči, Německem a Itálií dosud zmítá stávka zaměstnanců veřejného sektoru a služeb. Výstražné stávky zablokо-

pokračování na str. 38

texaské věznice, kde mu byly po dobu pobytu pravidelně odmítány potřebné léky a veškerá lékařská péče. V důsledku masových demonstrací byl v roce 2001 Wilson propuštěn na svobodu ze zdravotních důvodů.

Po propuštění se připojil k "Výboru na obranu Leonarda Peltiera" (Leonard Peltier Defense Comitee) a v nedávné době se stal také jedním z jeho hlavních představitelů. V minulém roce pomáhal zorganizovat několik akcí za Peltierovo osvobození.

Houstonská policie nepodala k případu žádné bližší informace kromě toho, že Wilson měl na těle několik bodných ran, dveře jeho bytu byly otevřeny násilím, a že z bytu, kde byly patrné známky boje, nebylo nic odcizeno. Aktivisté se domnívají, že se jednalo o politickou vraždu.

Proti vojne a NATO v Mníchove

Vyše 25 000 ľudí sa v nedeľu 9. februára zišlo na demonštrácii proti vojne a NATO pri príležitosti konania Bezpečnostného fóra (za účasti ministrov obrany krajín NATO, generálov, obchodníkov so zbraňami a biznismenov). Menšie konflikty s políciou po vysťahovaní Konvergenčného centra. 22 ľudí zatknutých, z toho 4 novinári.

Rioty a generálny štrajk v juhoamerickej Bolívii

Po tom, čo bolívijská vláda na nátlak Medzinárodného menového fondu prijala drastické reformy, spočívajúce predovšetkým vo velkom zvýšení dane z príjmu a sociálnych škrtov, vyšli v hlavnom meste La Paz do ulíc tisíce študentov. Čoskoro sa k nim pripojili pracujúci a nezamestnaní. Spoločne napádali a podpaľovali banky, úrady, vládne budovy a kancelárie politických strán. Zakročiť museli špeciálne oddiely vojenskej polície, ktoré zavraždili 18 protestujúcich. Vyše 90 ich je vážne zranených. Nepokoje vypukli aj v iných častiach krajiny a situáciu v uliciach sa snaží dostať pod kontrolu armáda. Situácia je vyhrotená a bol vyhlásený generálny štrajk.

Zatčení za mírová trika

Radiožurnál 6. března informoval ve svém vysílání o případu dvou mužů z USA, kteří byli zadrženi policií v nákupním středisku. Důvodem jejich zatčení byly protiválečné nápisy na jejich tričkách (Give peace a chance). Muži prý byli později propuštěni, nicméně radiožurnál připouští, že podobné incidenty jsou v USA časté, problémy s protiválečnými postoji mívají např. studenti na školách. Jejich názory jsou tvůrci "veřejného mínění" označovány za protiamerické. Mírové hnutí je podle zpráv Radiožurnálu vnímáno Američany problematicky. Otázkou ovšem je kterými Američany, protestů proti válce se v USA účastní statisíce obyčejných lidí. Zásahy americké policie proti mírovým demonstracím dnes asi nepřekvapí, perzekuovat ale někoho kvůli nápisu na tričku je i na USA poměrně silné kafe. Inu, nejsvobodnější země na světě musí ochránit svobodu a demokracii všemi prostředky. A co že to oficiálně vadí americké exekutivě na Iráku? Porušování lidských práv?

Anarchismus a sex

Uvnitř širšího anarchistického hnutí bývají přístupy k sexu a k sexualitě často dosti odlišné.

Anarchistické názory na sex se mohou pohybovat mezi názorem, že mezi souhlasícími dospělými "všechno jde," až po tradičnější přístupy k tomu, co je základem volné lásky mezi jedinci. Jednou z věcí společných různým názorům je myšlenka sexuální svobody a odporu proti sexuálnímu vykořisťování. Nicméně, být pro sexuální svobodu a proti sexuálnímu vykořisťování, je otevřeno širokému poli interpretací a může zahrnovat různé a někdy vzájemně konfliktní analýzy, lišící se od jednoho anarchisty k druhému. V určitých historických anarchistických tradicích (právě tak jako uvnitř celé levice) se často vyskytoval významný proud "puritánství" vůči sexu a jakýmkoli aktivitám obecně považovaným za frivolní. Všichni známe příběh o tom, jak byla Emma Goldman, tančící celou noc s muži na anarchistické společenské události, napomenuta pro chování, které se nehodí k revolucionářce (víme také velmi dobře o jejím následném pobouření). Víme, že ze stejného puritánství byly obviňovány i části anarchistického hnutí ve Španělsku. Představa, že anarchističtí a komunističtí revolucionáři by měli žít své životy jako nějací asketičtí mniši nebo jeptišky, někde přežívá až dodnes.

Romány anarchistických spisovatelů z 19. století, jako např. Octava Mirbeaua, byly literárním establishmentem své doby označeny za pornografii. Jeho "Deník pokojské" zobrazoval sexuální návyky buržoazie takovým způsobem, jaký Jean Grave komentoval slovy: "*Kolik svinstva a hniloby je pod hezkým povrchem naší společnosti.*" Abychom byli spravedliví, Mirbeauova proletářská anti-hrdinka Celestina také rozhodně nebyla žádnou sexuální svatou, ale důraz na sexuální "perverznost" a "zkaženost" bohatých ve hře jasně vede k závěru, že sexuální vrtošivost je svým způsobem buržoazní. A to už skutečně není tak nepodobné staré Militant Tendency (nyní Socialistická strana), která nám ještě před pár roky říkala, že homosexualita není nic jiného než buržoazní nemoc.

Viktoriánské hodnoty

A co víc, vytrvalé působení některých prvků v hnutí za osvobození žen vedlo mnohé feministky a jejich mužské stoupence k převzetí "puritánských" přístupů k sexu a sexualitě a k přijetí cenzury proti pornografii a všem druhům erotiky.

Z feminismu a ženského hnutí vůbec vzešlo bezpochyby mnoho pozitivního, ovšem jeho hlavní stinnou stránkou bylo přesvědčení, že muži obecně jsou vůči ženám od přírody vykořisťovatelští (připusťme ovšem, že podkladem je velmi reálný fakt, že se tak mnoho mužů skutečně většinou nebo alespoň někdy chová), zatímco ženy jsou vždy nahlíženy jako oběti mužské nadvlády a útlaku. Pro některé feministky z tohoto názoru vyplývá věroučný skok, kdy prohlašují, že všichni muži jsou skutečnými nebo přinejmenším potencionálními sexuálními útočníky proti ženám, zatímco ženy jsou nahlíženy jako v podstatě svaté a skoro asexuální bytosti, ovšem přístupné zkažení ze strany mužů. Takto zkažené ženy se aktivním vycházením do společnosti, balením chlapů a souložením s nimi (nebo dokonce vstupem do vztahu s "nepřítelem") staly ve skutečnosti pouhými otrokyněmi mužů a jejich patriarchálního systému.

Tento pohled na ženy jako na "asexuální a vykořisťované" má přitom mnoho společného s blátivou standartní náboženskou mytologií "ženy jako madony nebo kurvy" a obsahuje více, než jen stopy starých dobrých "viktoriánských hodnot". Naneštěstí i anarchisté někdy lpí na této povýšenecké morální zátěži.

V kapitalismu je všechno a každý zbožím a všichni máme svou tržní cenu. Ať už prodejem své pracovní síly jako pracující nebo nákupem nezbytných věcí (a některých ne až tak nezbytných věcí) jako spotřebitelé, existujeme všichni jako součást a kousek zbožního systému, světového kapitalismu.

Sex se neliší a je něčím, co je nejen prodejné, ale co se v kapitalismu také agresivně prodává (a všichni dobře víme, že sex jde na odbyt). Ovšem, když se sex kupuje a prodává - ať už prostřednictvím pornografie, prostituce atd., levice, procenzorské feministky a někteří anarchisté mají sklony vidět tento obchod jako něco horšího, než mnoho jiných forem kapitalistického vykořisťování.

Užívat si

Jako příklad by mohl posloužit striptérský klub nedávno otevřený v Nottinghamu a kampaň, která byla promptně organizována za jeho uzavření. Nevím teď, zda se anarchisté do této kampaně skutečně

zapojili, ale vím, že někteří anarchisté pokládali takovou kampaň za záslužnou věc.

Rozumím argumentům pro-cenzorských feministek. Ovšem názor, že pornografie (a v tomto případě tanec nahoře bez) nějakým způsobem podněcuje muže k páchání násilí na ženách, je velmi pochybný. Také zjednodušující pohled na pornografii a sexuální průmysl jako na něco, v čem jsou ženy nadvykořisťovanými oběťmi, se mi zdá být vybudován na jisté formě konservativismu nebo liberalismu a kryptonáboženského moralismu, navíc ještě s velkou pomocí senzacechtivé mediální mytologie. Ovšem tento povrchní pohled se nezakládá na skutečné realitě sexuální práce či sexuálního průmyslu, který je ve skutečnosti extrémně široký a mnohotvárný. Ano, jeho části jsou strašlivě vykořisťovatelské, někdy jsou stejné jako skutečné (nenámezdní) otroctví a jsou jen o málo víc než prostředkem k vydělání prachů pro velké a malé, zákonné i nezákonné komerční zájmy. Ale myslím, že (v této zemi určitě) není mnoho odvětví sexuálního průmyslu o nic více a o nic méně vykořisťovatelských než jiné kapitalistické podniky a jiné jeho části jsou dokonce tak nevykořisťovatelské, jak jen mohou v kapitalismu být.

A tak vede přílišná generalizace sexuálního průmyslu k velmi omezenému a naivnímu chápání a nic nevypovídá o jeho skutečných podmínkách.

Teď mám sklon myslet si o striptérských klubech to samé, co, řekněme, o… hovnu. Ale v socio-ekonomickém schématu kapitalismu bych je zařadil do výše uvedené kategorie "o nic více a o nic méně" vykořisťovatelských průmyslových odvětví systému. Ve striptérských klubech jsou běžně striktní bezpečnostní pravidla "žádného fyzického kontaktu" mezi tanečnicí a diváky, a pokud byste si odmyslela, že jste očumována nějakým mužem nebo muži, pak by ty peníze nebyly až tak špatné - platí se tu mnohem lépe než ve většině zaměstnání pracující třídy. Je to také ten druh práce, kdy můžete přijít a odejít jak chcete a pracovní doba je často celkem flexibilní. Je pravda, že se zaměstnavatelé často dopouštějí diskriminace zaměstnáváním pouze žen pokládaných stereotypně za "atraktivní" nebo "sexy" a zavedením horního věkového limitu, na základě toho, co táhne zákazníky.

Vzhledem k tomu, že jsme anarchističtí komunisté, by náš přístup ke striptérským klubům měl být v podstatě založen na stejném základě, jako náš přístup ke kinu, slévárně nebo supermarketu - jinými slovy, je to byznys jako každý jiný. To ovšem není tak jednoduché, nebo ano? Proč tyto kluby lidi pobuřují natolik, že chtějí dělat kampaň za jejich uzavření spíše, než za uzavření místní textilní továrny, která platí "ilegálním" dělníkům půl libry na hodinu za dvanáctihodinové směny? Je to proto, že v tom prvním má žena tu drzost tančit nahá nebo polonahá, pouze pár hodin za takřka slušnou mzdu? Nebo to je proto, že účastníci kampaně nechtějí mít (popravdě řečeno nepříliš) nemravné chování za zavřenými dveřmi ve svém sousedství?

A proč mají lidé mnohem méně sklony obtěžovat se s kampaní proti místní textilní továrně? Je to proto, že tam pracuje "jenom banda cizinců" a že se vůbec nestarají o uprchlíky pracující dlouhé hodiny, v děsných podmínkách a s malými nebo žádnými zdravotními a bezpečnostními pravidly a dostávajícími zasraně nízké prachy? Je to proto, že práce ve sweatshopech je alespoň "poctivá dřina," při které si nikdo nemusí sundávat kalhoty? Anebo je lidem prostě jedno, že se takovéhle nešťastné věci dějí za zavřenými dveřmi v jejich sousedství?

Nyní, když mluvím o tom, co jsem označil za střední druh vykořisťovatelského sexuálního průmyslu ve stylu "o nic více a o nic méně" (tedy o striptérských klubech), mám plíživé podezření, že to, z čeho to všechno pochází, je morálka. Skutečným problémem je to, že lidé využívají svá těla jako sexuální prostředek pro získání peněz. "*A jen skutečně, skutečně vykořisťované osoby by dělaly něco takového, nebo ne? Nebo někdo psychologicky poškozený… sexuálně obtěžovaný jako dítě… bezmocný hlupák… někdo na straně nepřítele…Jak může jakákoli žena s trochou sebeúcty připustit, aby byla takovýmto způsobem zpředmětňována?*"

Omlouvám se, že to říkám, ale je to jako kdyby někteří z nás stále ještě vězeli v dobách královny Viktorie a jako kdyby byl sex stále stejné tabu, jako vždy. Sex na prodej, sex jako zboží, sex na veřejnosti, sex v tisku a ve filmu, neobvyklý, bizardní, výstřední, fetišistický, nevypočitatelný, misionářský, ve skutečnosti jakýkoli druh sexu, který je ve veřejné aréně, je předmětem sváru.

Lidé, kteří se rozhodují napadnout svůj místní striptérský klub, ale ne svou místní benzínku, to dělají kvůli své osobní morálce nebo moralismu ohledně sexu. Sex z toho dělá morální otázku, protože kdybychom mluvili pouze o jednoduchých ekonomických vztazích, bylo by to stejně fádní jako v každém jiném průmyslu. Ale ono to takové není, nebo je? Takže, když někteří anarchisté kladou důraz na striptérský klub nebo na knihkupectví pro dospělé, nezakládají svou akci na třídní analýze, ale na tom, co pokládají za morálně dobré nebo špatné pro nás ostatní (což ovšem dost zpochybňuje jejich interpretaci anarchismu). To povyšuje jejich odpor proti sexuálnímu průmyslu na osobní morální volbu, ale nemá to absolutně nic společného s revoluční třídní analýzou nebo se samotným anarchismem.

Revoluční porno

Další rušivou věcí na procenzorské ideologii je její (možná záměrné) přehlížení sexuální otevřenosti jako

osvobozující nebo i revoluční síly. Není náhodou, že během mnoha revolučních epizod hrála pornografie a erotika významnou roli v lidové revoluční kultuře. Sexuální obrázky vytvářené pro potěšení byly v oběhu po tisíciletí, ale většinou byly dostupné pouze bohatým, vzdělaným a vysokému kněžstvu. Ale během francouzské revoluce do fóra skutečně vstoupila mnohem větší svoboda sexuálního vyjádření a distribuce pornografie. Jinými slovy, stala se volně dostupnou i nám, plebejcům. Pamatuji se na čtení o prvních dnech portugalské revoluce, kdy právě padla fašistická diktatura a zakázaná literatura se rychle stala volně dostupnou, takže člověk mohl najít díla Bakunina, Kropotkina, Marxe a Lenina vedle kolekcí porno-časopisů! A historicky také není náhoda, že když se reakce začínala znovu posilovat, Bakunin i sexuální magazíny šly jako první pod příslovečný pult. Není žádná náhoda, že pornografie a takzvaný "nedovolený sex" jsou nelegální a tvrdě trestané těmi nejrepresivnějšími (a také nejvíce protiženskými) režimy na světě.

Tím nemá být řečeno, že pornografie je sama o sobě skvělá osvobozující věc. Velká většina pornografie (zejména nejrůznější soft-porna produkovaná velkými korporativními mediálními korporacemi) je absolutně strašná, odráží značně sexistické kapitalistické hodnoty a zdá se, že ji pohání pouze snaha být lákavá pro ty nejbezútěšnější a sexuálně nejpotlače-

Kontakty

http://www.csaf.cz

Denně aktualizované informace Čs. anarchistické federace

http://fs8brezna.ecn.cz

stránky feministické skupiny 8. března

http://afa-cz.antifa.net

Antifašistická akce, galerie neonacistů, informace, odkazy.

http://alarm.solidarita.org

internetové noviny skupiny ORA-S

http://fsa.anarchismus.org

Federace sociálních anarchistů

http://www.czechcore.cz

Informace o hudební scéně a nejen o ní. Podpora protiválečných protestů.

http://www.anarchismus.tk

AP distribuce - distribuce anarchistických tiskovin a on-line knihovna.

http://molotov.antifa.net

Internetový zin ve stylu "Love music, hate fascism"

http://www.ohz.cz

Ochránci hospodářských zvířat

http://milada.s.cz

web pražského squatu Milada

007

Pražský klub s dlouholetou tradicí, Chalupeckého ulice, Praha - Strahov.

Papírna

Squat v pražských Holešovicích, pravidelné pořádání koncertů (ulice Za Papírnou 7).

Infocafé Krtkova Kolona

Prodej anarchistických tiskovin, ST-SO od 17,00, Praha 7, Sochařská 6.

Emergency Records

Praha 3 - Žižkov, Chvalova ulice.

Zajímavé zahraniční weby:

http://www.anarchistfaq.org

Nejčastější otázky o anarchismu + spousta anarchistických odkazů

http://www.ainfos.ca

A-infos - nonstop několikajazyčný aktuální anarchistický zpravodaj.

http://www.infoshop.org

Anarchistické názory, zprávy a komentáře na různá témata na internetu.

http:www.indymedia.org

Nezávislé mediální středisko - lokální skupiny pokrývající dění ve velké části planety.

http://www.zmag.org

Kritický časopis s každodenně aktualizovaným přehledem zajímavých článků.

http://globalreasearch.ca

Centrum pro výzkum globalizace.

Chystané akce

5.4. A dost!, Rude Guerilla, Kadence, Schwabach - Rakovník - Aztacus - 50,- Kč.

5.4. Ucházím (10 let), Šanov 1, Do řady!, Dezinfekce, Dirty Lesbian Duck - Prachatice - Národní dům.

5.4. Benefit na OHZ: Deadlock (hc/death metal,ger), Ambrosia (metal hc), Ennui (emo hc) - Otrokovice - Restaurace u Lacigů.

7.4. Abduktio (modern hc, fin), Armageddon Clock (hc/punk, fin) - Praha - squat Papírna.

9.4. Bosworth, La Munch, Clou - Praha - 007 - 50,- Kč.

12.4. Sunscreen (hung), Aurora (hung), Houba, Primitiv plebs, Spínací špendlík, P.S.P., Mimoritmus, Proletáři všech zemí, Rude Guerilla - Havlíčkův Brod - MC Vagon - od 17:00h. - 100,-Kč.

14.4. Born dead icons (Kanada), Ovo (it), DJ Faccia di merda - Rožnov - Vrah.

17.4. Idiot Savant (temný hc), Whos my saviour (fast core) - Liberec - Casta club.

19.4. Weeping Mings of Silence (noise hc, fr) - Helvíkovice u Žamberka - Statek U krtka.

23.4. Weeping minds of silence (noisy rock, fr), Thema 11 - Rumburk - RC Sklep - info: 606/486050.

29.4. Malignant tumour (grind/mincecore, čr/hol), Distroy (crust) - Praha - Papírna.

1.5. - První máj anarchistů v rámci východoevropského prvního máje, akce v Praze (od 12:00 na Střeleckém ostrově), Rožnově pod Radhoštěm a v Bratislavě - info: www.csaf.cz

2.5. Barackca (hu), Lecsa Punk (hu) - Plzeň - Pod lampou.

3.5. Baracka (hu), Lecsa Punk (hu), Gauneři, Primitiv Plebs, Pork Soda, Mea Culpa, Pop-Porn, Zlý Batole, Stand Out, S.P.D. - Havlíčkův Brod - Vagon - od 16:00 - 120,-

8.5. Pietní akce za oběti 2. světové války - info: www.csaf.cz

10.5. Benefit pro A-kontra: Red insect, Anthropoid, Rabies, Němá barikáda, Thalidomide, Noise Wave, Soukromey pozemek - Příbram - klub Junior.

10.5. Turbo Ac´s (usa), Eastern Star, Phantoms on Fire - Praha - Vagon.

16.5. Prawda (pl), Spínací Špendlík, Němá Barikáda, Gauneři - Brno - Fan favorit - 80,- Kč.

17.5. Houba, N.V.Ú., No side, Volant, Vysoké napětí, Rude Guerilla,... - Ústí nad Labem - Metro.

20.5. Benefit pro infocafé: Red insect, V.I.R., ... - Praha - 007.

24.5. Prawda (pl), Slobodná Európa, ZNC, Do řady!, Ex-tip, N.V.Ú., Red insect, P.S., Aqva Silentia, The flame still burns, Spínací špendlík, Co-ca - Ostrava - Tančírna - od 12:00 - 200,-

28.5. Leftover Crack (punk-ska, usa) + support - Praha - 007.

31.5. Punx akce: Alarm, Exni!to, S.P.S, Soukromey pozemek - Jílovice - Kulturák - 100,-

nější konformní muže. Proto, kdyby pornografie byla jídlem lásky, tohle by byl Big Mac.

Je zajímavé poznamenat, že takový soft-core brak,který je celkem volně dostupný v jakémkoli novinovém stánku nebo půjčovně videokazet, je aktivně šířen mainstreamovými médii a distribučními sítěmi a establishment jej chápe jako akceptovatelný. Nabízí ho i některé nejkonzervativnější instituce. Na hardcore pornografii se na druhou stranu nahlíží jako na nebezpečnou, podvratnou, jako na něco, s čím se má vypořádat policie podle Zákona o obscénních publikacích. Zatímco některé materiály označované za hard-core mohou být určitě škodlivé a dokonce nebezpečné, není také žádným překvapením, že ty nejzajímavější, nejméně mainstreamové, nejméně ste-

reotypní a sexuálně nejrůznorodější erotické materiály bývají rovněž obratně zařazeny pod tuto hlavičku.

Anarcho-sex a živobytí!

Po všem, co tu bylo řečeno, je třeba dodat, že pornografie (dobrá i špatná) je samozřejmě jen dalším spektáklem, něčím k použití pro (většinou) pasivního diváka. Sex a sexualita ovšem většinou nejsou pasivní, jsou to věci, které děláme, věci, na kterých se aktivně podílíme. Což mě vede k otázce, jestli může existovat anarchistický pohled na sex nebo dokonce anarchistická sexualita.

Fakt, že někteří čtenáři mohou hluboce nesouhlasit s některými názory zastávanými v tomto článku znamená, že je velmi lákavé odpovědět ne. A někteří soudruzi mohou také namítnout, že to vše je jen odvádění pozornosti od skutečných bojů proti kapitalismu a od problémů základních životních potřeb pracující třídy. Já si ale nemyslím, že by anarchistický pohled na sex a sexualitu byl v jakémkoli smyslu odváděním pozornosti.

Navíc si myslím, že není tak vzdálen od takzvaných problémů základních životních potřeb pracující třídy, jak by si někteří soudruzi mohli myslet.

Jídlo, pití, střecha nad hlavou a sex jsou všechno základní lidské potřeby. Dobrá, nedostatek sexu vás zpravidla nezabije (na rozdíl od hladu), ale sexuální hladovění vám může pěkně podělat psychiku. Dlužno dodat, že mnoho dospělých má celkem pravidelnou sexuální aktivitu a to je samozřejmě někdy velmi dobré, zatímco jindy to vůbec není příjemné. Dodejme k tomu, že otevřenější a různorodější sexualita je rázně potlačována nejen rodinou, církví, státem, vzdělávacím systémem, nátlakem okolí, masmédii a ovšem kapitalismem jako takovým, ale také některými z těch, kdo patří k nějaké zdánlivě progresivnější ideologii: rebely, radikály, levičáky, anarchisty a komunisty. Následkem toho sice není přímo hladovění, ale domnívám se, že velká část světové dospělé populace je přinejmenším sexuálně podvyživená nebo špatně živená (což může vést k problémům jako nedostatek sebevědomí, deprese a jiné mentální choroby, alkoholismus, sklon k drogám, sebevražda). Takže bych řekl, že tato situace je něčím, co si určitě zaslouží pozornost revolucionářů.

Deviace

Problematický je také názor, který jsem už zmínil výše, že totiž jakákoli sexuální vrtošivost (většinou označovaná jako "deviace", "zpustlost" nebo "perverze"), je projevem kapitalismu, buržoazním rysem. Pokud tomu tak je, bude v anarchistické společnosti pouze sex toho druhu, jenž bude pevně zakořeněn v anarcho-komunistické sociální realitě? Nebo, neomaleněji, znamená to, že jakákoli možná budoucí anarchokomunistická společnost bude relativně "bez perverzí"? Já tedy srdečně doufám, že ne. Sexuální budoucnost tohoto druhu mi poněkud připomíná dětský pohled na křesťanské "nebe", kde musíte sedět na mráčku a po celý den brnkat na harfičku. A popravdě řečeno, peklo mi vždy připadalo mnohem přitažlivější. Hmmm... pokud ovšem nemáte sexuální fantazie založené na sociálně spravedlivém a rovnostářském šukání, probíhajícím mezi členem shromáždění pracujících a úkolovanou lokální delegátkou… nebo by vás spíše přitahovala "masová akce"? Sex ovšem může často odrážet společenské skutečnosti, ale nemusí - může být zcela bez vztahu k čemukoli, co známe nebo co jsme zažili. Buď jak buď, počítejme s tím, že sex nikdy nefungoval příliš dobře na racionální nebo filosofické úrovni (s výjimkou článků jako je tento). A lidé dělají všechny možné, nevysvětlitelné, podivné a ztřeštěné věci, pokud jsou uvnitř svého čistě sexuálního režimu. To může zahrnovat věci jako vyjadřování sexuální energie výměnnými fantaziemi, fetišismem, transgenderovými aktivitami atd. Často je příčinou toho, že děláme tyto věci rádi právě to, že je neumíme vysvětlit a nebo bychom je ani vysvětlit nechtěli (protože právě v tomto případě to pak vede k tomu, že věc, kterou pokládáme za skutečně vzrušující, se jeví jako naprosto přízemní).

Neznamená to ani, že sexuální chutě nebo aktivity, kterým se oddáváme (nebo kterých si chceme užívat) jsou nezdravé. Naneštěstí, psychiatrie tradičně nabízela léčení a azyl pro jakékoli vrtošivé a "bizarní" sexuální tendence u lidí (zejména těch z pracující třídy) a buržoazní společnost jako celek a její média rády označují takové odlišné lidi za "zvrhlíky".

Je důležité, abychom nikdy neupadli do tohoto způsobu myšlení. Kdyby revoluční anarchisté někdy začali denuncovat kohokoli s "ne-mainstreamovou" sexuální orientací nebo preferencí, byla by to naprostá katastrofa nejen pro anarchismus jako filosofii, ale také pro naši třídu a pro budoucí lidstvo. Podle mého názoru by měl revolučně anarchistický přístup k sexu a k sexualitě zahrnovat názor, že sexuální aktivity a vztahy by měly být bezpečné, svobodné, různorodé a konsensuální; měl by brát na vědomí, že lidé jsou homosexuální, bisexuální nebo heterosexuální, v rozsahu od monogamních až po polyamorózní, od nezainteresovaných asexuálů až po bujné polysexuály a od nejněžnější limonádičky až po nejtvrdší SM hrátky. Konec konců, je-li to aktivita bezpečná a provozovaná za vzájemného souhlasu (jakkoli výstřední se může zdát) a užívají-li si jí všechny zapojené strany, tak v čem je problém?

Doufám, že anarchismus je o sexuální svobodě, otevřenosti, poctivosti a rovnosti. A když to říkám, nemluvím o tom, že si každý vytvoří rotační systém, aby věděl, kdo bude dnes nahoře. Upřímné je, když jsou lidé skutečně a bez předsudků v pozici, kdy se mohou sexuálně vyjadřovat bez strachu z toho, že budou označeni za perverzní, deviantní nebo teplé. A když jsou lidé skutečně sexuálně upřímní, může se začít dít něco opravdu ujetého. A to by, svým způsobem, mohlo být velmi revoluční. Ⓐ

Z Organise č. 59 přeložili

Ondřej Slačálek a Petr Hruška

Odpor proti válce ve světě

Petr Záras

Po celém světě je slyšet odpor proti válce v Iráku. Daleko silněji než například před válkou proti Afghánistánu. Oponu uměle vybuzené hysterie po 11. září již zpola odvál čas, argumenty o "nezbytnosti" této - další - války jsou ještě výrazněji absurdní. Protesty jsou neobvyklé nejen co do počtu zemí, v kterých se konají, zároveň se na nich podílí bezprecedentní počet lidí, škála jejich forem je také bohatá - od karnevalů a průvodů, přes přísahy odporu až po přímé akce.

Proti válce jsme se vyjádřili již na podzim během summitu NATO u nás, stejně jako na solidárních akcích po celé Evropě. Další - neporovnatelně mohutnější - protest proti válce zazněl i na sociálním fóru ve Florencii koncem minulého roku. Statisíce lidí zde odmítli chystanou válku mocných, zde byl také přijat 15. únor jako den akcí proti válce. Hlas odporu zněl i samotnými Spojenými státy, kde i přes silnou prováleční hysterii existuje významné procento lidí, kteří s válkou nesouhlasí. Největší vlna protestů se přehnala USA koncem ledna. Statisíce lidí demonstrovaly v New Yorku, Washingtonu nebo San Francisku. V desítkách dalších měst se konaly další demonstrace navštívené v řádu tisíců a desetitisíců lidí.

V Evropě probíhaly různé protiválečné akce také po celý leden, nejvýraznějším dnem byl ale již zmiňovaný 15. únor. Hovoří se až o dvou milionech lidí v Británii a Itálii, statisíce protestovaly v mnoha dalších zemích napříč kontinentem (ale i v jiných zemích po celém světě, tento článek je poněkud europocentrický). Vládní představitelé zemí, kterým se zrovna hodí válku vést (USA, Velká Británie) neustále dokazují, jak je hlas lidu nezajímá, ti státníci, kterým se zrovna válka nehodí (Francie, Německo) se jím občas pokrytecky ohání. Zkrátka se jasně ukazuje, že "pouhé" demonstrace s účastí několika milionů lidí nic nezmění. K zastavení válečné mašinérie bude třeba podniknout radikálnější kroky, zahájit onu válku válce, po které se na demonstracích volá.

To pochopili lidé po celém světě. Již teď se objevují první přímé akce. V Itálii a Belgii se pořádají akce "Trainstopping", blokády vlaků s vojenským materiálem, které směřují do Zálivu. V Holandsku proběhla blokáda vojenského radarového systému. Irští antimilitaristé zas provedli pokus o obsazení letiště v Shannonu, které mimo jiné využívají i armádní letadla. Další podobné akce visí ve vzduchu a je třeba je plánovat i pro případ zahájení války. Represivní složky se je budou pochopitelně snažit potírat, taková je jejich role po boku vládnoucí třídy. Již nyní vidíme desítky zatčených při blokádách vojenských vlaků, potyčky s policií v Irsku, nebo útok policie na shromáždění v New Yorku. Překvapivá taktika může ale zaskočit i na první pohled všemocnou policii, tak jak tomu například bylo v San Francisku. Proto je třeba se rozhlédnout kolem sebe a přemýšlet nad tím, jak můžeme tady a teď pomoci bránit válce.

Budete mít co říct vnoučatům, až se vás zeptají, co jste udělali proti té válce, nebo se budete muset vymlouvat a krčit rameny?

V glosáři následuje malá ukázka zpráv z akcí proti válce - zdaleka nejsme schopni pojmout všechny akce, nebo byť i jejich významnější procento. Otiskujeme proto zprávy o těch akcích, které nás nejvíce zaujaly.

Protiválečné demonstrace 15. 2. v Berlíně

Rozhovor s účastníkem

Ptal se Petr Záras

Můžeš mi říct na jaké demonstraci a kde jsi byl?

Byl jsem na demonstraci v německém hlavním městě Berlíně. Byla to demonstrace proti připravované válce v Iráku. Podobné protiválečné akce se konaly ve stejný den ve všech velkých městech světa.

Jak akce probíhala, kolik a jakých skupin se na ní podílelo?

Toto celoberlínské shromáždění proti válce dělalo asi 100 skupin, od ATTACu až po PDS a Zelené.

Jinak se akce vyvíjela dobře. Ve 12.00 bylo na Alexanderplatz 500 000 lidi. Průvod se dal do pohybu o několik minut později a byl složen z jednotlivých bloků. Každý blok měl svoje transparenty, pikety a rozdával letáčky. Hlavně proti připravované válce a Bushovi.

Konec pochodu byl na Siegessaule, kde bylo připraveno velké podium. Na pódiu vystupovali řečníci a hudební skupiny, např. Bullis.

Byly nějaké problémy s policií, bolševiky, fašisty?

Problémy s policií vcelku nebyly, protože se této akce proti válce účastnili poslanci za PDS a Zelené. Dokonce tam byl předseda parlamentu Tierse.

Pouze jednou co jsem viděl se policie pokusila zaútočit na jeden z bloků. Byl to autonomní blok, který se skládal asi z 1000 lidí. Když tento blok šel okolo sochy pruského krále Fridricha Velikého, házel po něm pytlíky s červenou barvou, socha byla úplně červená. Policie se po chvíli stáhla, protože se k bloku přidávalo čím dál tím víc lidí.

S bolševiky problém také nebyl. Bylo jich všude plno. Rudé prapory a vlajky s Che byly nepřehlédnutelné.

Fašisté na tuto akci mobilizovali. Byla to NPD a Volní kamarádi. Podle některých lidí tam mělo být asi 400 nacistů. Samozřejmě oblečených v normálních šatech, aby nebyli poznat.

Problémů s nácky na akcích levice proti kapitalismu a nyní i proti válce je čím dál tím víc. Ve městech, kde nejsou militantní antifašisté, musí pacifističtí demonstranti trpět přítomnost členů nebo sympatizantů NPD a jiných pravicových skupin.

O tom jestli tam byli nebo ne jsem se nedozvěděl, ale asi ne.

Jak ses vyhnul problémům na hranicích, byly nějaké?

Problémy na hranicích nebyly žádné. Celníci si prohlíželi můj pas sice delší dobu, ale pustili mě do EU.

Jak akci hodnotíš?

Akci hodnotím vcelku pozitivně. Přišlo hodně lidí, půl milionu to už je nějaká masa, která něco dokáže.

Na druhou stranu demonstrovat s bolševiky a poslanci se mi nezamlouvá.

Všiml sis nějakého nápadného rozdílu oproti demonstracím proti válce v Česku?

Jak už jsem říkal, v Berlíně bylo hrozně moc lidí. Na demo v Německu přijde každý, kdo s něčím nesouhlasí a najde si místo, kam se může zařadit. Já si neumím představit, že bych šel v jednom průvodu s Grossem. V Německu by to možné bylo.

Další rozdíl je, že plakáty a nálepky vidíš v Německu úplně všude. Lidé jsou podle mne více informovaní než v ČR.

Něco závěrem?

Doufám, že lidé v ČR si uvědomí potřebu účastnit se osobně veřejných akcí. Když přijdeš na sedmičku, všichni ti řeknou, ze jsou proti válce nebo náckům, ale kdo z nich byl na nějaké demonstraci?

Lepší by bylo začít něco dělat než jen poslouchat muziku, kde ti kapela zpívá o boji proti náckům. Chození na demo je to nejmenší, co lidé mohou udělat.

San Francisco: Antikapitalistický blok proti válce

V San Francisku se 18. ledna konala rozsáhlá demonstrace proti válce v Iráku. Pořádala ji stejně jako například ve Washingtonu koalice A.N.S.W.E.R. (Act Now to Stop the War and End Racism - Jednej nyní k zastavení války a ukončení rasismu). Po skončení této asi 200 - 350 tisícové demonstrace se od ní oddělil asi dvoutisícový militantní antikapitalistický blok, který se vydal na cestu ulicemi.

Před budovou pravicového deníku San Francisco Chronicle byl přečten projev odsuzující jednostranné informování korporativních médií i jejich podstatu. Protestující se městem pohybovali promyšleně, aby zmátli policii a znemožnili jí zastavení a obklíčení demonstrace. Cestou se útočilo na symboly kapitalismu, stojany s korporativním tiskem se obvykle stěhovaly do výloh nadnárodních korporací, skandovaly se protikapitalistické slogany. Policie začala později demonstrující stíhat, najížděla do nich motorkami a jízdními oddíly. Improvizované barikády zpomalily stíhající jednotky natolik, že se dav mohl později rozpustit a ztratit v centru města.

To už byly ulice plné policistů, kteří se snažili zabránit dalšímu pokračování akce. Pravděpodobně dvě osoby byly zatčeny. Akce ukázala, že ani po zahájení tzv. války proti terorismu a s tím souvisejícími omezeními práv nejsou militantní přímé akce nemožné ani v USA. Média o této akci pochopitelně příliš neinformovala, ostuda policie, které situace přerostla přes hlavu se tak příliš neukázala. Podrobnější info a fotky je možno nalézt na stránkách Indymedia San Francisco (*http://sf.indymedia.org/features/antiwar*).

Proti válce v ulicích Washingtonu

Že plnou podporu pro své válečné choutky nemá americká administrativa ani ve Spojených státech, se ukázalo o v předposledním lednovém víkendu. Statisíce lidí protestovali proti válce v Iráku.

Demonstrace se konaly po celé zemi, například v San Franciscu protestovalo podle odhadů 200 až 350 tisíc lidí. Srovnatelný počet lidí se zúčastnil i demonstrace ve Washingtonu, kde se víc jak míli dlouhý pochod vinul nejprve k vojenským dokům, aby se později stočil přímo do centra směrem k budově Kongresu. Později policie přehradila davu cestu a neumožnila mu pokračovat po hlavní ulici. Podle IMC nedošlo k žádným dalším incidentům. Protestovalo se i jinde v USA, například v Portlandu.

Protestní akce se konaly i v Japonsku nebo Evropě, kde ale hlavní protiválečné demonstrace proběhly 15. února.

Padesát protiválečných aktivistů zatčeno v Belgii

Při pokusu o blokádu vojenského transportu US Army v Belgii bylo zatčeno na 50 osob. Transport

mířil do přístavu, odkud by pak zbraně směřovaly rovnou do Iráku. Blokády vojenských transportů jsou nyní rozšířené po celé Evropě, jako forma přímé akce proti válce.

Priame akcie proti vojne v Írsku

Írske letisko Shannon bolo jednou z hlavných logistických základní pre USA. Zbrane a vojaci tu pokračovali v transporte z USA na Blízky východ. Dnes sú skoro všetky lety z bezpečnostných dôvodov zrušené. Minulý týždeň sa totiž stovkám mierových aktivistov trikrát podarilo preniknúť do stráženého areálu letiska, aby v hangároch pomocou kladív a farieb poškodili vojenské lietadlá tak, že tieto nemohli odletieť. Akcie sprevádzali solidárne demonštrácie v okolí letiska, desiatky ľudí boli zatknutých. 1. marca sa asi 1000 účastníkov mierovej demonštrácie pokúsilo znova preniknúť na letisko, no bolo obohnané vysokým ostnatým drôtom a strážila ho polícia. Ostáva len dúfať, že podobných akcií bude s blížiacou sa vojnou pribúdať. Dobrým príkladom sú tiež účinné blokády vojenských transportov na železnici v Taliansku.

Proti válce v Ankaře

V sobotu 1. března proběhla demonstrace proti chystané válce v turecké Ankaře. Zúčastnilo se jí podle mainstreamových médií 60 000 lidí, podle pořadatelů 100 000. Součástí průvodu byl i anarchistický černý blok čítající 400 - 600 osob z celého Turecka včetně několika zahraničních účastníků. Asi 60 - 70 členů anarchistické skupiny Ozgur Hayat šlo odděleně od černého bloku, ostatní anarchisté s nimi odmítli pochodovat kvůli dřívějšímu napadení z jejich strany.

Tisková zpráva skupiny Peace Action Camp Volkel

Dne 9. 2.2003 proběhla na letecké základně NATO Volkel v Holandsku odzbrojovací akce. Dvaatřicetiletá žena

vyřadila na protest proti případnému útoku na Irák z provozu tři satelity.

Z této pevnosti probíhá komunikace s USA o jaderných zbraních, které jsou v ní uloženy. Už třicet let se tak pevnost Volkel připravuje na hromadné ničení. USA vlastní největší množství jaderných zbraní a neprojevují žádnou snahu o odzbrojení. USA ozbrojují diktátory celého světa a pomáhají jim držet se u moci - Sadám Husajn je pouze jedním z nich.

Válka a spektákl

Ken Knabb

Zorganizování Války v Perském zálivu bylo do očí bijící ukázkou toho, co situacionisté nazývali spektáklem - bodem ve vývoji moderní společnosti, ve kterém začaly obrazy dominovat životu. PR kampaň byla stejně tak důležitá, jako ta vojenská. Hlavním bodem strategického uvažování se stalo, jak by se ta či ona taktika přehrála v médiích. Nezáleželo ani tolik na tom, zda bombardování bylo "chirurgicky přesné", jako spíše na tom, jak bylo mediálně pokryto; pokud se jeho oběti neobjevily v médiích, bylo to, jako by ani neexistovaly. "Nintendo efekt" fungoval tak dobře, že generálové museli v dobrém rozpoložení varovat před přílišnou veřejnou euforií ze strachu, aby se neobrátila proti nim. Rozhovory s vojáky v poušti prozrazovaly, že podobně jako kdokoli jiný, byli zcela závislí na tom, co jim média sdělila, že se údajně stalo. Nadvládu obrazu nad realitou pociťoval každý. Značná část pokrytí se skládala z pokrytí pokrytí. Spektákl se prezentoval povrchními debatami o nové úrovni instantní globální spektakularizace a jejích dopadech na diváka.

Kapitalismus 19. století odcizil lidi od sebe samých a navzájem od sebe tím, že je odcizil od produktů jejich činnosti. Toto odcizení se zintenzívnělo, když se tyto produkty postupně stále více stávaly "produkcemi", které pasivně pozorujeme. Moc masových médií je jen tím nejviditelnějším projevem tohoto vývoje; v širším slova smyslu je spektáklem vše, uměním počínaje a politikou konče, co se stalo autonomním zobrazením života. "Spektákl není souhrnem obrazů; je to sociální vztah mezi lidmi, zprostředkovaný obrazy." (Debord, The Society of the Spectacle).

Válka, spolu se zisky z prodeje zbraní, kontrolou nad ropou, mezinárodními mocenskými boji a dalšími faktory, o kterých se široce diskutovalo, takže je tu není třeba rozebírat, zahrnovala rozpory mezi dvěmi základními formami společnosti spektáklu. V rozptýleném spektáklu se lidé ztrácejí uprostřed palety navzájem si konkurujících spektáklů, komodit, stylů a ideologií, které jsou jim předkládány ke spotřebě. Rozptýlený spektákl vychází ze společnosti pseudohojnosti (jejímž prototypem a stále ještě nezpochybněným světovým vůdcem produkce spektáklů, navzdory různým úpadkům, je Amerika); ale také se vysílá do méně rozvinutých oblastí - aby se tam stal jedním z hlavních prostředků, kterým jsou tyto oblasti ovládnuty. Sadámův režim je příkladem konkurenčního koncentrovaného spektáklu, ve kterém se lidem určuje, aby se identifikovali s všudypřítomným obrazem totalitního vůdce, jakožto kompenzace za to, že jsou zbaveni prakticky všeho ostatního. Tento obraz koncentrace normálně doprovází odpovídající koncentrace ekonomické moci, státní kapitalismus, v němž se sám stát stává jediným, vše vlastnícím kapitalistickým podnikem (klasickými příklady je Stalinův Sovětský svaz nebo Maova Čína); ale může se také importovat do smíšených ekonomik třetího světa (jako je třeba Sadámův Irák), nebo, dokonce i v obdobích krizí, do vysoce rozvinutých ekonomik (jakou bylo třeba Hitlerovo Německo). Ale koncentrovaný spektákl je většinou hrubým provizoriem, které není schopno udržovat paletu iluzí rozptýleného spektáklu, a z dlouhodobého hlediska má tendenci ustupovat této flexibilnější formě (jak se tomu nedávno stalo ve východní Evropě a v SSSR). A rozptýlená forma spektáklu zároveň tíhne k tomu, že absorbuje některé rysy spektáklu koncentrovaného.

Válka v Perském zálivu odrážela tuto konvergenci. Uzavřený svět Sadámova koncentrovaného spektáklu zmizel pod světlomety rozptýleného spektáklu; ten přitom využil válku jako záminku a testovací půdu pro zavedení typicky "koncentrovaných" metod kontroly - cenzura, řízený patriotismus, potlačení nesouhlasu. Ale masová média jsou natolik monopolizována, natolik všudypřítomná a (navzdory symbolickému reptání) natolik nápomocná politice vrchnosti, že veřejně represivní metody nebyly ani příliš potřeba. Diváci, pod dojmem, že vyjadřují své vlastní uvážené názory, papouškovali pochytané fráze a debatovali o pseudotématech, která jim média den co den vštěpovala, a jako v jakémkoli jiném diváckém sportu loajálně "podporovali" domácí tým v poušti.

Tato mediální kontrola byla zesílena vlastní diváckou zvnitřněnou úpravou. Lidi, společensky a psychologicky potlačované, přitahují spektákly násilných konfliktů, které jim umožňují, aby své nashromážděné frustrace ventilovali společensky tolerovanými orgasmy kolektivní hrdosti a nenávisti. Zbaveni naplnění v práci i ve svém volném čase, zástupně se účastní na vojenských podnicích, které mají skutečné a nepopiratelné dopady. Protože postrádají skutečnou komunitu, rozechvívají se pocitem společně sdíleného cíle, i když je to jen boj proti nějakému společnému nepříteli, a vztekle reagují vůči každému, kdo popírá obraz patriotické jednomyslnosti. Jednotlivý život může být fraška, společnost může upadat, ale veškeré složitosti a nejistoty jsou dočasně zapomenuty sebejistotou, která přichází s identifikací se státem.

Válka je tím nejopravdovějším vyjádřením státu a jeho nejmocnějším posílením. Právě tak, jako musí kapitalismus vytvářet umělé potřeby pro své čím dál tím zbytečnější komodity, tak stát zase musí neustále vytvářet umělé konflikty zájmů, které si vyžadují jeho násilnou intervenci. Skutečnost, že stát náhodně poskytuje nějaké ty "sociální služby", pouze v podobě jakéhosi ochranného triku maskuje jeho základní povahu.

Když se pustí dva státy do války, je to, jakoby se každý stát pustil do války proti vlastním lidem - kteří jsou ještě pak zdaněni, aby tu válku zaplatili. Válka v Perském zálivu byla takovým obzvláště ukázkovým příkladem: několik států dychtivě prodalo zbraně za miliardy dolarů jinému státu, pak ve jménu neutralizace jeho rozsáhlého nebezpečného arzenálu zmasakrovalo stovky tisíc odvedenců a civilistů. Nadnárodní korporace, které tyto státy vlastní, teď očekávají, že vydělají další miliardy dolarů na znovuvyzbrojení a rekonstrukci země, kterou zpustošily.

Ať už se v komplexním důsledku války stalo na Středním východě cokoli, jedna věc je jistá: Prvořadým cílem všech států a rádoby států, které potlačují všechny své konfliktní zájmy, bude rozdrtit nebo kooptovat jakékoli skutečně lidové hnutí. Na základě toho jsou Bush a Sadám, Mubarak a Rafsanžání, Šamir a Arafat partnery. Americká vláda, která farizejsky trvala na tom, že válka se nevedla "proti irácképu lidu, ale jen proti jejich brutálnímu diktátorovi", teď dala Saddámovi "zelenou", aby zmasakroval a mučil ty Iráčany, kteří proti němu nebojácně povstali. Američtí úředníci otevřeně přiznali, že dávají přednost další policejně-vojenské vládě v Iráku (se Saddámem nebo bez něj), před

jakoukoli formou demokratické samosprávy, která by mohla "destabilizovat" region - tj. která by lidi v sousedních státech inspirovala k podobným revoltám proti svým vlastním vládcům.

Ve Spojených státech "úspěch" války odvedl pozornost od sociálních problémů, které není schopen systém řešit a posílil moc militaristického establišmentu a samolibost patriotických diváků. Zatímco ti jsou zaneprázdněni sledováním války a jásotem na vojenských přehlídkách, mnohem zajímavější otázkou je, co se stane s lidmi, kteří vidí skrze tuto show.

Tou nejvýznamnější věcí na hnutí proti válce v Perském zálivu byla jeho neočekávaná spontánnost a rozmanitost. Během několika dní stovky tisíc lidí po celé zemi, z nichž většina nikdy předtím nebyla na žádné demonstraci, iniciovaly nebo se zúčastnily demonstrací, blokád, teach-in a celé řady dalších akcí. V únoru koalice, které svolaly obrovské lednové pochody - jejichž některé frakce by normálně měly tendenci pracovat na "masové jednotě" pod svým byrokratickým řízením - uznaly, že hnutí přesáhlo jakoukoli možnost centralizace nebo kontroly, a shodly se na tom, že ponechají hlavní hybnou sílu na lokálních, zdola organizovaných iniciativách. Většina z účastníků již přistupovala k velkým pochodům jenom jako k místům setkávání, zatímco zůstávala více či méně lhostejná k oficiálním koalicím, které je svolaly (často se ani neobtěžovala vyslechnout si obvyklé řečnické projevy). Skutečná interakce nebyla mezi pódiem a publikem, ale mezi jednotlivci, kteří si přinesli své doma udělané transparenty, rozdávali své vlastní letáky, hráli svoji vlastní muziku, své vlastní pouliční divadlo, diskutovali s přáteli i s cizími lidmi své vlastní myšlenky, objevovali pocit komunity navzdory válečnému šílenství.

Bude smutným plýtváním tohoto zápalu, pokud se tito lidé stanou ciframi, pokud umožní, aby se převedli do kvantity, do politických projektů založených na nejnižším společném jmenovateli - únavných snah získat hlasy ke zvolení "radikálních" politiků, kteří by je zase zaprodali; sbírání podpisů na podporu "progresivních" zákonů, které když projdou, tak obvykle nemají skoro žádný dopad; náboru "těl" na demonstrace, jejichž počet bude ve zprávách podhodnocen nebo ignorován. Jestliže lidé chtějí zpochybnit hierarchický systém, musejí odmítnout hierarchii ve svých vlastních metodách a vztazích. Pokud chtějí prorazit skrze spektáklem navozenou tupost, musejí sami experimentovat.

Ti, kteří prohlédli válku, poznali, pokud se tak nestalo již dříve, jak média falšují realitu. Osobní účast způsobila, že je toto vědomí pronikavější. Zúčastnit se mírového pochodu stovek tisíc lidí a pak vidět, že mediální pokrytí je rozsahem časově stejné jako u proválečné demonstrace několika desítek lidí, osvětluje zkušenost - přináší do domácnosti bizarní nereálnost spektáklu, stejně tak, jako zpochybňuje relevanci taktik, které se zakládají na sdělování radikálních názorů skrze masová média. Zatímco válka ještě pokračovala, protestující poznali, že se musí konfrontovat s těmito otázkami, a v bezpočtu diskusí a sympóziích o "válce a médiích" odhalili nejen křiklavé lži a zjevnou cenzuru, ale i mnohem jemnější metody mediálního překrucování - používání emocionálně zabarvených obrázků; vytržení událostí z jejich historického kontextu; omezení debaty na "zodpovědné možnosti"; zobrazování nesouhlasných názorů způsoby, které je trivializují; personifikace složitých realit (Sadám = Irák); objektivace osob ("vedlejší škody"); atd. Tato odhalení pokračují a vyvolávají opravdovou záplavu článků, přednášek a knih, které analyzují každý aspekt mediální falsifikace.

Ti naivnější považují tuto falsifikaci za pouhé chyby nebo zkreslení, které se mohou opravit, pokud se ozve dostatečně velké publikum a pokud si bude stěžovat nebo jinak tlačit na masmédia, aby zprostředkovávaly nějaký širší rámec názorů. Ve své největší radikalitě se tato perspektiva projevuje v omezené, ale podnětné taktice piketů před určitým médiem.

Jiní, kteří si uvědomují, že média vlastní ty stejné zájmy, které vlastní stát a ekonomiku, a tudíž nevyhnutelně prezentují tyto zájmy, se zaměřují na rozšiřování potlačovaných informací prostřednictvím různých alternativních médií. Ale záplava senzačních informací neustále vysílaných ve spektáklu je tak umrtvující, že odhalení další lži,

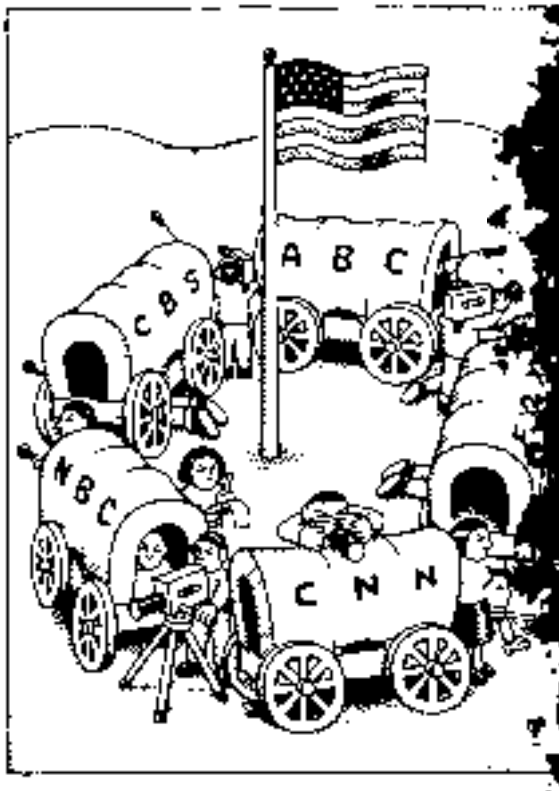

skandálu nebo zvěrstva zřídkakdy vede k něčemu jinému, než k narůstající depresi a cynismu.

Jiní se snaží prorazit skrze tuto apatii tím, že přijmou manipulativní metody propagandy a reklamy. Například, obecně se má za to, že protiválečný film bude mít "mocný" dopad, pokud bude prezentovat hrůzy války. Skutečný sublimační dopad takové záplavy hrůzy je, když nic jiného, tak proválečný - tím, že se přináší zdrcující nápor chaosu a násilí, tak je takový film především tím, co na válce vzrušuje otupělé diváky. Zaplavení lidí rychlým sledem obrázků vzbuzujících emoce je jen utvrzuje v jejich navyklém pocitu bezmocnosti tváří v tvář světu, který je mimo jejich kontrolu. Diváci s třicetivteřinovým rozsahem pozornosti mohou být obrázky napalmem popálených dětí vyšokováni do chvilkového protiválečného odporu, ale stejně tak mohou být příště jinými obrázky - třeba pálením vlajek, vybičováni do fašistické zběsilosti.

Bez ohledu na své zdánlivě radikální poselství, alternativní média obecně reprodukují převládající vztah spektákl-divák. Jde o to ho podkopat - na prvním místě, zpochybnit podmínky, které zapříčiňují, že jsou lidé tak přístupní mediální manipulaci. To v zásadě vzato znamená zpochybnit společenské uspořádání, které tyto podmínky produkuje, které z lidí dělá diváky prefabrikovaných dobrodružství, protože jim zabraňuje, aby si vytvářeli svá vlastní.

Článek The War and the Spectacle, napsaný 2. dubna 1991 z knihy Public Secrets přeložil ***Arnošt Novák***

Neexistuje žádná země, která by pro USA znamenala vážnou hrozbu. Důvody, proč chce USA napadnout Irák leží v politicko-ekonomické linii, důležitým faktorem je pro ně přístup k ropě. Důsledky války v Iráku jsou nepředvídatelné. Válka bude katastrofou pro oslabené obyvatelstvo. Největšími obětmi budou civilisté, které však jimi jsou již po dvanáct let. Ekonomický bojkot způsobil v Iráku doposud smrt půl milionu dětí, což USA označují za "nepřímé ztráty".

Zájmem Ameriky není nastolit v Iráku demokratický režim, ani jím nejsou lidská práva v této zemi. Ta musí pouze být bezpečným místem pro obchod.

Tento válečný moloch, železná pěst stojící za americkou ekonomikou, musí být zničen. Na to, aby bylo lidem na celém světě zabezpečeno jídlo, pitná voda, přístřeší a základní zdravotní péče je denně potřeba 0,7 miliardy dolarů. Místo toho jsou však každý den ve světě utraceny 2 miliardy dolarů za ozbrojování. Tato bláznivá situace nesmí pokračovat.

Abychom na to upozornili, provedla jsem dnes ve Volkelu svůj čin odporu. Nemyslím si, že jím můžeme zastavit tento válečný moloch, ale chtěla jsem projevit alespoň nějaké vyjádření naděje a nadále věřit, že se situace ve světě muže změnit.

Žádnou válku v Iráku!

Peace Action Camp Volkel

Útok policie na protiválečný protest v New Yorku

Protiválečné demonstrace v New Yorku se zúčastnilo asi 400 až 500 tisíc lidí. Nebyla povolena, policie proti části pokojného protestu použila obušky a slzný plyn. Zatčeno bylo celkem přes 300 osob. Více info v anglickém jazyce na webu Indymedia New York *(http://nyc.indymedia.org).*

Štrajky proti vojne vo svete

5 milionov spanielskych pracujucich zastavilo pracu na 15 minut. O nieco menej ich urobilo to iste v Nemecku, Belgicku, Svajciarsku, Taliansku, Dansku a na Cypre. V Ceskej republike sa k akcii pridala ČMKOS, vacsina clenov vsak len pisomne vyjadrila podporu vyzve proti vojne.

Sabotáž: přímou akcí proti válce!

V úterý 18. března došlo na britské vojenské letecké bázi Leuchars k individuálnímu útoku na britské bojové letadlo Tornado. Moderní vražedný stroj byl vyřazen pomocí kladiva ze služby. Tornáda z leucharské základny se mají účastnit úderu proti Iráku, pravděpodobně se podílely i na válce v roce 1991. Vojenská jednotka, jejíž heslo je "Útočit a chránit", se tak stala cílem další z řady přímých akcí proti chystané válce. Ty se konají po celém světě a v souvislosti se začátkem války jich jistě přibude. Jejich legitimita se jasně ukazuje

v souvislosti s arogantní ignorancí představitelů vlád chystajících útok. Skutečná válka proti válce teprve začíná. Všemi prostředky proti kapitalistické válce!

***

Nový časopis o "extremismu"

Naši dobří známí brněnští politologové a "znalci" "extremismu" přišli s novým projektem, kterým je internetový časopis o "extremismu, radikalismu a terorismu" (sic!) Rexter. V čele stojí celkem zajímavý politolog a autor nepříliš vydařené knihy o "české radikální levici" Martin Bastl (viz A-kontra 4/2002), ale především aktivní stoupenec ODS a policejní spolupracovník Miroslav Mareš, který je v časopise "výkonným redaktorem".

Časopis má dotyčné jevy zkoumat "vědecky" - dosti nevědecké a neseriozní je už ale vytvoření kontextu pro jejich zkoumání, kdy je politický radikalismus házen do jednoho pytle s terorismem, a navíc se zde šermuje naprosto dojmologickým pojmem "extremismus", který nemá sebemenší vědecké oprávnění. Tomuto chaosu ve vymezení témat odpovídá (prozatím skromný) obsah časopisu i složení autorů.

Mezi šesti dosud zveřejněnými články nalezneme různé texty. Zajímavý je příspěvek Martina Bastla o kyber-terorismu. Dva články se zabývají historií; vedle stručné historie kolaborantské organizace Strany zeleného hákového kříže, se zde ještě setkáme s relativně rozsáhlou prací o Československu v letech 1945-1948. Ta je vcelku zajímavým textem, ovšem jak už to tak v soudobé české politologii bývá, zabývá se především srovnáváním dobové politické situace s idealizovaným pojmem "demokratického systému", aby následně shrnul (ne zcela nesprávně), že se jednalo o systém s jasně totalitními rysy - aniž by ale učinil to podstatné, tedy hlubší analýzu kontextu a příčin.

Jedním ze stěžejních článků měly být bezpochyby "Neonacistické tiskoviny v České republice". "Výkonný redaktor" spojil pro psaní tohoto článku své síly s "věčným studentem" politologie (údajně již po šesté opakuje první ročník :-)) Radimem Štěchovským, naprosto obskurní postavou, jíž neberou vážně snad už ani policisté a novináři, pro něž podle všeho příležitostně pracuje. Nyní tedy vystupuje v roli "čarodějova učně" a píše článek s politologem, který se snaží působit dojmem vtělené serióznosti. Výsledek jejich společné práce je vskutku obdivuhodný. Po pár odstavcích obecných frází, které snad měly být pokusem o definici neonacismu a rovněž několika-odstavcovém, velmi neumělém pokusu zmapovat "vývoj neonacistických tiskovin v ČR" následuje přehled těchto zinů seřazený podle abecedy (což pouze přispívá k naprosté nepřehlednosti - u politologů dosti zarážející, že nebyli schopni najít jiné

Rozhovor s veteránem třídních bojů v Iráku

Můžete nám stručně říct něco o třídním boji před svržením monarchie v roce 1958?

Ve čtyřicátých letech a na počátku let padesátých se třídní boj odehrával hlavně ve venkovských oblastech. Rolnická povstání (zejména to v Aali-azarchi, které trvalo tři roky, než bylo násilně potlačeno) neustále znepokojovala stát a polofeudální vlastníky půdy.

Boje ve městech se zintenzívnily s devítidenní stávkou kirkúckých ropných dělníků v roce 1946 (potlačená se ztrátou deseti životů). Nezaměstnanost a počty bezdomovců stoupaly. Kolem Bagdádu i v něm byly tisíce šaríf (chatrčí vytvořených z palmových větví).

Rok 1956 (Suezská krize) měl masivní dopad na Irák, kde došlo k masivním demonstracím proti místnímu režimu, který byl pokládán za britského poskoka. Radikalizaci napomáhala také palestinská otázka. Stále nechápu, proč už roku 1956 nedošlo k revoluci!! Tyto domácí i zahraniční události vedly k vytvoření Svobodných důstojníků (nacionalistů/násiristů), kteří měli vazby na "Komunistickou" stranu Iráku (KSI), ale už ne tolik na Baas.

Chápu to tak, že v irácké společnosti byly v té době (1946-1958) dva hlavní rozpory. Jeden mezi vznikajícím proletářským hnutím a kapitalismem a druhý, přežilý z minulosti, mezi kapitalismem a feudalistickými pozemkovými vlastníky. Souhlasíte?

Ne s takovouto povrchní a jednoduchou učebnicovou analýzou nesouhlasím, protože i před roku 1958 vlastnili feudálové nejen vesnické oblasti, ale i velkou část městských oblastí. Hotely, továrny a obytné oblasti jim patřily právě tak jako vesnice. Většina rolníků proto byli proletáři, ale s daleko horší životní úrovní než jejich městské protějšky.

V roce 1958 převzali Kásim a Svobodní důstojníci moc a svrhli monarchii, bylo ale také dosaženo některých výdobytků.

To je pravda, ale důležitá byla především úroveň třídního boje. Monarcha a někteří jeho ministři byli zabiti těmi, které označovali za prostituty. Asi rok nebyl nikdo schopen kontrolovat pracující. Ani KSI, která naneštěstí měla v obyvatelstvu masivní základnu (navzdory svým útokům na pracující třídu) nemohla kontrolovat rozněvaný proletariát, hlavně proto, že pracující byli ozbrojeni. Lidé brali jídlo z obchodů bez toho, aby za něj platili. Peníze pro ně byly zbytečné.

Slyšel jsem, že pro pracující nebyl svatý ani Korán.

Ano, to je naprostá pravda. Chápali reakční povahu islámu. V Kirkúku bylo také nahnáno asi 90 generálů, kapitalistů a pozemkových vlastníků, byly jim uvázány provazy kolem krků a byli vlečeni auty, dokud nezemřeli. KSI odsoudila tyto akce a pokoušela se distancovat od "excesů" pracujících.

Ale postupně, s pozemkovými reformami, rostoucí cenou ropy a půjčkami od SSSR, se vládě podařilo stabilizovat situaci na jihu. Kurdistán vzdoroval víc. Ozbrojené rolnické skupiny (zejména v Halabje) nebyly zastrašeny ani státem, ani KSI a převzaly půdu, kterou opustili uprchlí vlastníci (vesměs utekli do sousedního Íránu). Uprchlí pozemkoví vlastníci vysílali do Iráku atentátníky, a ti s tichým souhlasem armády zabíjeli revolucionáře a pak se vraceli do bezpečí do Íránu.

Proč zde bylo tolik podpory pro KSI a kurdské nacionalisty, navzdory jejich reakční politice?

To je složitá otázka. Lidé nebyli nadšení z žádné skupiny a zvláště se cítili být podvedeni KSI, ale nebyla tu žádná revoluční alternativa, a tak měli lidé sklony potlačovat své pochyby o KSI a ospravedlňovat její "nedostatky". Říkali naivně "Irácká komunistická strana je mladá a odsouzená dělat chyby, ale snad už brzy dospěje jako její ruský a čínský protějšek." (!!) Řekl bych, že tu jen nebylo nezbytné uvědomění, potřebné k tomu, aby viděli, čím jsou tyto strany.

V roce 1963 byl Kásim svržen baasisty a období intenzivního násilí mělo za následek smrt tisíců aktivistů. Baas byl patrně dodán od CIA seznam známých "problémistů". Během Kásimových posledních dní požadoval lid zbraně, aby se mohl bránit před Národními gardami, ale on jej odmítl ozbrojit. I pak byla armáda tak nepopulární, že museli sáhnout k podvodu, aby dostali lid do měst. Umístili fotografii Kásima před řadu jejich tanků, a lidé, ačkoli jej chtěli bránit před baasisty, se nyní nestavěli na odpor, dokud nebylo příliš pozdě.

První experiment strany Baas s diktaturou by neúspěšný, ale strana se znovu dostala k moci v roce 1968. Můžete nám něco říct o Husajnově osobní cestě k moci?

Sadám byl takový drobný hrdlořez a gangster, což je patrně důvod, proč jej zpočátku nikdo nebral vážně. Jeho role v pokusu o zavraždění Kásima byla později zveličena. Postupně si s pomocí svého kmene Takriti a významných vlastníků půdy vytvořil vlastní mocenskou základnu.

Během šedesátých let došlo ke kritickému přezkoumání politiky jednotné fronty s irácký vládci uplatňované KSI, což nakonec vedlo k oddělení 'Azíze al-Hajj, který byl ovlivněn Maem a Che Guevarou. Jeho guerillové akce byly neúspěšné a jeho skupina poražena, ale jeho myšlenky zůstaly velmi populární. Nyní je baasistickým velvyslancem ve Francii!

To je rozdíl oproti sousedního Íránu, kde guerillové aktivity levice nikdy neohrozily režim.

Ano, v Iráku byl ozbrojený boj mnohem rozšířenější. Vraždy jednotlivých kapitalistů vedly k rozsáhlým ozbrojeným konfrontacím, a musí být řečeno, že tyto akce byly v obyvatelstvu extrémně populární. Pravdou ale je, že naše bezpečnostní opatření byla extrémně nedostatečná. Dočasně jsme kontrolovali ulice, protože jsme měli pistole, ale když v roce 1968 uspěl převrat, byli jsme vystaveni značnému nebezpečí. I naši vůdci dělali hrozné chyby a mnoho našich soudruhů bylo uvězněno a popraveno.

Nechci vyvolávat dojem, že aby se režim vypořádal s třídním bojem, používal pouze represi. Ne, používal klasickou taktiku mrkve a hole (patrně blízkovýchodní varianta známého "cukru a biče", pozn. překl.) a ona fungovala. Mezi lety 1968 a 1974 se stát stal mnohem mocnějším. V roce 1972 KSI znovu vstoupila do spojenectví s Baas.

Je neuvěřitelné, jak jsou tito stalinisté naprosto zdegenerovaní. V roce 1975 znamenala Alžírská smlouva mezi Sadámem a šáhem, že oba vůdci mohli obrátit svou pozornost ke svým vnitřním problémům. Kurdské povstání velmi rychle selhalo a Sadám se stal ještě mocnějším.

Mohl byste nám nyní říct něco o svém vlastním rozchodu nejprve se stalinismem a pak s leninismem vůbec?

Znali jsme nějaké soudruhy v Bagdádu, Basře a Kurdistánu, kteří byli rovněž nespokojeni s převládajícími ideologiemi. Tehdy jsme se domnívali, že ozbrojený boj je pro revoluci vším, ale postupně a pod vlivem íránské revoluce jsme se stali velmi kritickými ke guerillové aktivitě. Dvakrát jsem během revoluce navštívil Írán a přivezl jsem zpět nové myšlenky. Seznámili jsme se s Trockého kritikou Stalina a později jsme byli soudruhy v Bagdádu uvedeni do anarchistických myšlenek. Vycházel tehdy libanonský časopis jménem Darasat al-arabie, který byl kritický jak k leninismu, tak k marxismu. Nesouhlasili jsme s ním vždy, ale velmi nás ovlivnil.

Rozvíjeli tito revolucionáři svou vlastní nezávislou kritiku leninismu nebo si vypůjčovali ze západu?

Naneštěstí byli "východní" vždy jati hrůzou před našimi "západními" soudruhy a vzhlíželi tímto směrem s očekáváním božského osvícení podobně, jako se muslimové dívají na Kiblah (směr, kterým se muslimové otáčejí při modlitbě). Následkem toho jsme na nich byli závislí vždy, když šlo o porozumění kapitalismu.

Ale postupně jsme pochopili, že předchozí strany, v nichž jsme byli zapojeni, jsou pro naše mysli něčím jako klecemi potlačujícími naší nezávislost. Následně jsme odmítli "thirdworldismus" a "socialistickou" revoluci a pochopili, že jedinou kloudnou cestou je komunistická revoluce (zrušení námezdního otroctví, peněz a státu). Pak jsme začali kritizovat Lenina a později přišla úplná kritika leninismu.

V té době jsme se rozhodli vytvořit organizaci nazvanou Fasileh (později přejmenovanou na Kar). Náš program byl velmi eklektický. Obsahoval dobré i špatné věci. S pomocí několika anarchistů jsme začali vydávat časopis v arabštině a kurdštině. Úroveň třídního boje v Iráku byla velmi nízká, ale režimní represe byly nelítostné. Stát se nás velmi usilovně snažil vypátrat, ale my byli opatrní. Mokhaberat (bezpečnostní služba) vyhlásila odměnu za naše dopadení a nakonec na nás udělala razii.

Já jsem uprchl, ale soudruh byl později uvězněn a nejpravděpodobněji popraven. Rozhodli jsme se vyslat několik soudruhů do ciziny, aby se poučili ze zkušeností světového proletariátu a navázali mezinárodní kontakty. Ale když jsme se dostali sem, zjistili jsme, že úroveň třídního boje tu je dokonce ještě nižší! To, spolu s běžnými problémy uprchlíků, vedlo k určitým osobním dohadům, které nás vedly k pozapomnění na důvod, proč jsme vlastně odešli za hranice. Ale nyní je tento znovu připomenut a my jsme se začali znovu organizovat a pravidelně setkávat.

Média zde výslovně podporují kurdský nacionalismus. Můžete nám říct něco málo i o jeho kořenech?

V polovině padesátých let v Iráku neexistovalo nic takového jako kurdské nacionalistické hnutí. Časem, v době krize, kapitalismus finančně povzbudil kurdské feudální pozemkové vlastníky ke zorganizování něčeho, co pojmenovali jako "nacionalistické hnutí". Aby dodala těmto vůdcům věrohodnost, začala centrální vláda postupovat "proti" nim.

V těch dobách neexistovala žádná skutečná kurdská patriotická identita, ta musela být uměle vypěstována. Arabové a Kurdové chápali svůj boj jako jediný. Kurdští nacionalističtí vůdci, kteří sdíleli moc s centrální vládou, se s ní rozešli poté, co obdrželi podporu ze západu a od šáha. Postrádali ale lidovou základnu a museli uprchnout do hor. Zorganizovali milici, ale byli několikrát poraženi, zejména proto, že jejich vojáci nebyli dobrovolníci. Poté, co se poučili z chyb, zorganizovali Pešmergu - guerillový oddíl a sháněli lepší zbraně. Začali také se sektářským vražděním. Například zastavili arabského řidiče a popravili ho jen proto, že byl Arab.

Nezní to jako irský nacionalismus u nás?

Ano, je to velmi podobné. Nevinní arabští pracující a studenti byli vražděni a vláda z toho vytřískávala politický kapitál zveřejňováním "kurdských" ukrutností a rozdmýcháváním protikurdských nálad. Iráčtí generálové záměrně poslali do kurdských oblastí mladé a nezkušené vojáky, přičemž si byli plně vědomi, že budou kanónenfutrem pro pešmergy. Následujícího dne byly v odvetě zničeny kurdské vesnice. Všechny tyto taktiky pomáhaly rozdělovat proletariát.

Ale navzdory všemu se nacionalismu nepodařilo vytvořit nepřekonatelné překážky. Důkazem toho je poslední povstání. Když Iráčané na jihu povstali po válce proti Sadámovi, jejich úsilí bylo podporováno severany. Arabští vojáci na severu dobrovolně skládali zbraně do rukou Kurdů.

A nakonec si trochu promluvme o budoucnosti třídního boje v Iráku. Domnívám se, že Američané stále tíhnou k rumunskému scénáři, tedy k lidovému povstání zdola následovanému předem naplánovaným státním převratem shora, který Sadáma odstraní. Souhlasíte?

Ano, pravděpodobně to tak je. Ale irácká situace je komplikovanější než rumunská, a rozdíly mezi Kurdy a Araby, Araby a Turky a sunitskými a šíitskými muslimy mohou snadno vést k dlouhodobé válečné situaci. A příští režim bude pravděpodobně více nábožensky orientovaný, což jsou rozdíly oproti Rumunsku.

Nejsilnější stranou se zdá být šíitská Al-Dawa, která dostává podporu z Íránu. Radikální Baas není příliš populární a má konexe se Sýrií. Irácká komunistická strana nepřevzala moc, jíž už jednou požívala, ale nesmí být podceňována. Její základna je ovšem zdá se spíše ve starší než v mladší generaci.

Pokud jde o Vlastenecký svaz Kurdů a Demokratickou stranu Kurdistánu, ty měly před nedávnými událostmi asi 5000 ozbrojených pešmergů a nejsou významnou silou, jakou z nich dělají média. Kurdská města nebyla převzata politickými stranami, ale lidem. Akhvan al-muslimin je poslední silnou sunnitskou organizací podporovanou z Egypta a nyní i z USA.

Celkově musí být řečeno, že budoucnost autonomní proletářské aktivity v Iráku není příliš světlá.

Následující rozhor byl poprvé vydán ve 'Workers Scud - no patriot can catch us!' (lze volně přeložit jako "Dělnický úprk - žádný patriot nás nechytí) (Londýn, červen 1991), sborníku článků reflektujících válku v Zálivu.

Z verze dostupné na internetových stránkách Practical History (www.geocities.org/pract_history)
přeložil Ondřej Slačálek

0Z tabulky lze vyčíst pouze jméno zinu, vydavatele (většinou jej ale autoři stejně neznají), místo a dobu vydávání a (většinou domnělý) počet vydaných čísel. Někdy následuje několikaslovná poznámka. Následuje poznámka o neperiodických publikacích neonacistů a závěr, který čtenáře článku skutečně objevně informuje: "Neonacisté v České republice usilovali a usilují v relativně velké míře o to, aby jejich světový názor byl šířen v tištěné podobě." Článek tak pouze jasně dokazuje, že Miroslav Mareš, "přední český odborník na extremismus" který o krajní pravici pilně publikuje a přednáší na vysoké škole, není k tématu schopen říct vůbec nic nového, a to ani tehdy, když si nechá snaživým blbcem Štěchovským sehnat podkladové informace.

Následují dvě recenze, napsané představiteli umírněného proudu v ekologickém hnutí - Mirkem Patrikem a Pavlem Pečínkou. První z nich recenzuje knihu toho druhého "Zelená zleva", publicistický pokus zmapovat historii stran zelených v Evropě. Název - "Strany zelených - z extrémů k demokracii a realismu" - mluví sám za sebe a vypovídá spíše než o stranách zelených o mentalitě současných českých ekologů, kteří se od požadavku na záchranu životního prostředí a z toho plynoucí nutnosti zásadní změny uspořádání společnosti přesunuli k "realismu" směšných požadavečků v rámci neudržitelného systému. Pavel Pečínka zde pak recenzuje knihu "Kytary a řev" o dějinách českého punku v 80. letech. Opět ale nepřináší nic nového, snad krom až freneticky často opakovaného tvrzení, že současní punkové pijí více alkoholu než ti předrevoluční, a prozrazení autora knihy, který si přál zůstat v anonymitě a jehož jméno Pavel Pečínka přesto zcela sprostě zveřejnil.

Celé této legraci poskytuje prostor na svých internetových stránkách Masarykova univerzita, takže se výše popsanými výplody můžete pokochat sami na adrese *http://www2.fss.muni.cz/articles*

(os)

Začátek

Miloš Hlávka

Tak nám začíná válka.
Ňák potichu.
Pravda,
na prvních stranách novin,
ale po kapkách.
A tak si zvykáme.
Slyšíme - neslyšíme,
vidíme - nevidíme.

Tak nám začíná válka.
Staříčkej mocnář
pod symbolem nočního podniku
hraje
svejm národům
marš.
Marš na rozloučenou.
Pravda a láska musí...
Musí...
Musí...?
Zkusit uhrát remízu.
Přežít se dá
i mírná prohra.

Tak nám začíná válka.
Sněží.
A venku se setmělo.
Tato noc nebude krátká...
Rytmus života
se ale
nezastaví.
Pravidelná večerní koupel.
Někdo v šampusu,
někdo v slzách,
někdo v potu,
někdo v krvi.
Někdo ve vlastní,
někdo v cizí.
Vod nedobrovolnejch dárců.
Alžběta Báthoryová - náš vzor!

Tradiční modlitbička:
Andělíčku, můj fízlíčku,
vopatruj mi armádičku...
A ukolíbavka.
Rytmický staccato samopalů,

U Madridu za Prahu, na Slovensku za Čechy

Jiří Šimůnek

Tímto příspěvkem se vracím ke stávce slovenských železničářů, při které se na přelomu ledna a února na tři dny zastavil na Slovensku veškerý železniční provoz. Průběh stávky je dostatečně známý z médií. S odstupem času je však vhodné se nad celou událostí zamyslet v širších souvislostech. Možná to totiž nebude tak dlouho trvat, a důsledky zmařené stávky se dost negativně projeví i na českých železnicích.

Na úvod by bylo dobré si připomenout, o co vlastně ve stávce šlo. Někdy na začátku roku bylo na slovenském ministerstvu dopravy rozhodnuto o zrušení osobní přepravy na 25 regionálních tratích a další redukci asi 200 vlakových spojů na tratích hlavních, a to bez náhrady. Údajně proto, že železnice neměla peníze na zaplacení dopravní cesty. S tím nesouhlasili železniční odboráři, kteří požadovali zachování osobní dopravy v původním plánovaném rozsahu, nebo alespoň odložení redukce minimálně o 3 měsíce. Během této doby by se vyšší územně samosprávné celky mohly vyjádřit k připravovaným změnám a rozhodnout se, zda tratě a vlaky chtějí nebo ne, a v jakém rozsahu. Ministr dopravy Prokopovič však nehodlal ve věci ustoupit a termín zrušení provozu na inkriminovaných tratích byl stanoven na 2. února. Odboráři proto přistoupili k přímé akci. Po výstražné šestihodinové stávce, která se minula účinkem, zahájili železničáři stávku časově neomezenou.

Stávka byla dobře "rozjetá". Tři dny se skutečně na slovenských kolejích nehnulo ani kolo. Pak však přišlo překvapivě rychlé rozhodnutí jindy tak těžkopádné soudní mašinérie - předběžné opatření bratislavského okresního soudu, které nařizovalo stávku přerušit do doby, než bude rozhodnuto o její zákonnosti. Což může trvat několik týdnů, ale i několik let. Během této doby se nesmí ve stávce pokračovat. Centrální stávkový výbor sice tvrdil cosi o podezření, že zde bylo popřeno základní ústavní právo (na stávku), avšak nařízení soudu se podvolil. Vlaky se opět rozjely, ale železnice tím v podstatě svůj boj prohrála. Na lokální tratě se už osobní vlaky nevrátily.

Jenže - muselo to opravdu takto skončit? Situace, kdy železničáři napřed udělají přímou akci, zajisté porušující všechna možná ujednání a smlouvy o přepravě zboží, dopravní obslužnosti atd., a pak se podřídí nařízení jakéhosi soudu pod záminkou, "že by jinak jednali v rozporu se zákonem", jak to bylo oficiálně zdůvodněno, je (nejen z anarchistického hlediska) dost nepochopitelná. Co by se stalo, kdyby se ve stávce i přes zákaz soudu pokračovalo?

Nic tak hrozného. Právníci by samozřejmě označili stávku za neoprávněnou a podávali by žaloby na odbory, železniční společnost atd. Řada podniků, zejména nadnárodních firem, jako Volkswagen nebo U.S.Steel, které používají železnici k přepravě nákladů, by byla přinucena buď omezit výrobu, nebo hledat jiné možnosti přepravy po silnicích. Škody by byly tedy daleko vyšší než uvažovaných 500 miliónů Sk, o které bylo podle pana ministra nutno snížit provozní náklady železnic redukcí spojů a zrušením regionálních tratí. Možná by šly do miliard. A v takovém případě by si patrně slovenská vláda musela přehodnotit svoje priority, protože situace by se velmi brzy stala neúnosnou. Navíc prakticky neexistuje síla, která by donutila stávkující železničáře nastoupit do práce. Železničářů je na Slovensku několik desítek tisíc a všechny zavřít pro porušení zákona nemůžou - neměli by je kam dát. Při případné hromadné výpovědi ze strany zaměstnavatele, např. pro hrubé porušení pracovní kázně, by za ně vedení drah stejně těžko shánělo náhradu. Policie sice může brutálně zasahovat při stávkových shromážděních, ale rozjet lokomotivy, rozřazovat vagóny a přestavovat výhybky a návěstidla neumí. Stejně tak soudy nebo armáda. Na Slovensku existuje sice teoretická možnost "povolat železničáře na vojenské cvičení" a nařídit jim práci rozkazem. Ale co kdyby stávkující ani na toto nezareagovali? Zavřou je za vlastizradu? Ztěží si dovedu představit absurdnější situaci. A jakýkoliv tvrdý postup vůči stávkujícím by nepochybně měl odezvu jak doma, tak i v zahraničí, a v konečném důsledku by mohl Slovensku zablokovat vstup do Evropské unie, po které Dzurindova vláda tak strašně touží. Represemi by zkrátka stát v konečném důsledku nic nezmohl. Železničáři by tak nepochybně ve stávce uspěli, podobně jako před několika lety u nás v Čechách. Chtělo to maličkost - nebát se porušit zákon (šance na návrat ke stávce tu ještě je, ale je mizivá)!

Takový odpor by ovšem vyžadoval velmi pevnou vůli a solidaritu mezi stávkujícími. Jenomže odboroví bossové (hrozně to slovo nemám rád, ale na odborové "vůdce" placené zaměstnavatelem za to, že "zachovávají sociální smír", se docela hodí) rozhodli jinak, ačkoliv železničáři měli trumfy v rukou. Bossové podlehli psychologické masáži médií a vyhrožování od managementu a vlády, a možná se báli víc o svá teplá, dobře placená místa než o osud celé železniční dopravy. Navíc se projevila nejednota i u malé části stávkujících, kteří třetí den stávky ztráceli nervy a postupně se vraceli do práce ještě předtím, než soud vydal svoje rozhodnutí. Psychologický efekt "kdo ustoupí, prohraje" se zde plně potvrdil a zpečetil tak osud regionální dopravy nejen na Slovensku, ale možná i v Čechách.

Zde je ovšem vhodné se zamyslet, zda bylo skutečně nutné regionální osobní dopravu zrušit.

Domnívám se, že 500 miliónů z hlediska státního rozpočtu zase není tak mnoho, aby se to nedalo někde sehnat. Pro srovnání, např. Praha tyto peníze každoročně vyhodí pouze na provoz vcelku zbytečné městské policie. Do loňského roku železnice problémy s provozováním místních tratí neměla. Ale Slovensko vstoupilo v listopadu do NATO. Takový vstup do vojenského bloku bývá obvykle spojen s povinností země (v rámci státního rozpočtu) výrazně navýšit rozpočet ozbrojených sil, často na úkor jiných, potřebnějších věcí. A muselo se na to honem rychle někde vzít… Nemohl tento fakt také sehrát svou roli?

Dalším možným důvodem redukce může být i okolnost, že regionální tratě spadají do "zájmových sfér" soukromých autobusových dopravců. V souběhu s místními železničními tratěmi často totiž vedou autobusové linky, provozované již zprivatizovanými podniky SAD (slovenská obdoba našich ČSAD). Zrušením osobní dopravy na železnici dojde k přesunu cestujících na silnici a tím se soukromým SAD navýší tržby. Podle některých informací mají vedoucí představitelé některých podniků SAD užší vazby s některými politickými stranami nebo politiky, takže se může jednat o určitou formu protekcionismu, zvýhodňování autobusů před vlaky. Ministr Prokopovič tato tvrzení sice popírá, ale vyloučit se nedají. Autobus se jeví jako levnější, ovšem jen proto, že se do jeho celkových nákladů nepočítají náklady na údržbu dopravní cesty, na rozdíl od vlaků. Také poškozování životního prostředí je u železnic mnohem menší, což také není v nákladových kalkulacích uvažováno.

Jinou možností, jak na železnici ušetřit alespoň část peněz, nebo spíše zvýšit příjmy z osobní přepravy, mohla být racionalizace provozu a vytváření dopravních svazů, sdružujících železnici a různé regionální dopravce. Mohla se tak zvýšit atraktivita železnice pro cestující (návaznost vlak-autobus, větší začlenění železnic do dopravních systémů velkých měst

atd.). Tato možnost zůstala ke škodě železnic i cestujících železničními odboráři zcela opomenuta.

Ať již byly důvody ke zrušení tratí a redukci spojů jakékoliv, radikální redukce osobní dopravy se stala skutečností, která může mít dalekosáhlé důsledky spočívající nejen ve změně postoje slovenské veřejnosti k železniční dopravě, ale je i jakýmsi precedentem pro budoucí vývoj situace na českých železnicích. V Čechách je ovšem situace podstatně horší. Na Slovensku se totiž ruší pouze osobní přeprava, zatímco pro nákladní dopravu tratě zůstanou zachovány - stanou se z nich vlastně dlouhé vlečky. Na Slovensku totiž prakticky neexistuje trať, která by se neuživila buď intenzivní osobní dopravou (což se týká spíše tratí hlavních), nebo častěji nákladním provozem, protože i kolem regionálních tratí v údolích horských řek je celá řada menších podniků (pily apod.), které železnici využívají. Osobní doprava mohla tedy zůstat zachována jaksi navíc a provozována, jak se mezi železničním lidem říká, "za naftu a plat fíry", protože jízdní cesta bude muset být udržována tak jako tak. Jistou malou nadějí pro obnovení osobní dopravy je, že se opuštěných tratí snad chopí nějací soukromníci.

V Čechách je situace úplně jiná. Během let se velice zajímavou dopravní politikou našich mocipánů úspěšně podařilo zredukovat nákladní dopravu (tedy to, co dráhu živí) v podstatě na nevelké množství ucelených vlaků, přepravujících suroviny a zásilky pro velké podniky. Na regionálních tratích je nákladní doprava minimální nebo prakticky žádná. Zato máme silnice zničené od nekonečných smradlavých kolon kamiónů soukromých autodopravců. Na regionálních tratích tak jezdí prakticky jen ztrátové - pro dopravní obslužnost daného regionu však leckdy nezbytné - osobní vlaky. A český ministr dopravy Šimonovský se již před několika měsíci vyjádřil, že v rámci transformace drah "je třeba omezit počet osobních vlaků". O zrušení regionálních tratí se i v Čechách bouřlivě diskutovalo již před několika lety.

Slováci do toho "řízli" první. Zbývá jen čekat, kdy nějaký chytrolín na ministerstvu dopravy navrhne stejnou šílenost i u nás. Pak tomu totiž nebude vůbec nic stát v cestě. U mnoha tratí to nepochybně bude znamenat fyzický zánik infrastruktury budované našimi předky přes 150 let.

U Madridu se kdysi bojovalo i za Prahu. Na Slovensku se v těch několika vypjatých dnech možná rozhodovalo o Českých drahách. Doufejme, že čeští železničáři, až ten úchylný nápad "shora" přijde, se tomu postaví stejně rázně jako před několika lety, kdy dokázali svou soudržností porazit i Klausovu vládu. Že v tom nezůstanou sami a dostane se jim patřičné podpory, a to nejen od nás, anarchistů. Že se nebudou rozpakovat porušit účelové zákony, sloužící "vyšším" zájmům. A že budou úspěšnější než jejich slovenští kolegové. Jinak by to totiž železnice měla spočítané. Ke škodě budoucích generací.

Správa o štrajku železničiarov

Priama Akcia

Podrobnosti o príčinách štrajku a prvých mediálnych výstupoch sme rozoberali v špeciálnych vydaniach Žerme Bohatých (ŽBšp). V tomto článku pôjde skôr o zhodnotenie našej účasti na štrajku.

Na štrajku sme sa podieľali čisto v rovine solidarity. Cieľom bolo predovšetkým dodať železničiarom nádej, podporiť ich boj zvonku. Dialo sa tak najmä prostredníctvom rozdávania ŽBšp v takmer 15 mestách prevažne západného a východného Slovenska. Celkový náklad predstavuje vyše 1 500 kusov! Hoci sme očakávali zapojenie ľudí aj z iných miest, tí, ktorí sa nakoniec zapojili pomohli skutočne zodpovedne.

Počiatočné reakcie železničiarov boli zmiešané. Tam, kde sme medzi nimi nemali známych bolo prirodzene cítiť odstup a nedôverčivosť. Tento negatívny postoj väčšinou netrval dlho a po vysvetlení alebo prečítaní úvodných viet ŽBšp sa premenil na prejavy vďaky a milého prekvapenia.

Akcie mali pre nás viacero pozitív. V prvom rade, dokázali sme v podstate okamžite reagovať a zväčša načas rozdistribuovať prvé i druhé vydanie ŽBšp. Vari všetci, ktorí sa do akcií zapojili, získali skutočne cenné skúsenosti do budúcnosti. V niektorých mestách sme medzi železničiarmi získali odberateľov ŽB. Pre samotné noviny to bola ďalšia veľká skúška, ktorá dopadla úspešne. Spôsob prezentácie anarchistickej myšlienky si k radovým odborárom našiel cestu aj teraz.

V súvislosti s celkovou stratégiou sme nezaregistrovali žiadne negatíva, za ktoré by sme boli priamo zodpovední. O nedostatkoch by sme mohli hovoriť na lokálnej úrovni. Súviseli s nedostatočnou skúsenosťou s osobným kontaktom, čo je však problém celého anarchistického "hnutia".

Čoho sa v budúcnosti vyvarovať? Hlavne kontaktu s odborovými predákmi, ktorí boli jednak skúpi na slovo, jednak miestami až otvorene nepriateľskí. Jedným z hlavných problémov bol aj takmer neprekonateľný pocit, že sme v pozícii akýchsi jehovistov. Skutočne, na viacerých miestach sa na nás takto pozerali a určite to nebolo len kvôli nedôvere pred možnými špicľami, novinármi či politickými skupinami snažiacimi sa prihriať si polievočku na štrajku. Ide tu o preklenutie hranice medzi "nami" a "nimi". Túto hranicu môžeme preklenúť napríklad aj tak, že oslovíme našich priateľov alebo známych, ktorí pracujú v tom ktorom odvetví (prípadne ich priateľov a známych :)). Potvrdzuje to aj skutočnosť, že tam, kde sa ŽBšp dostal priamo prostredníctvom zamestnancov železníc, boli reakcie najpriaznivejšie.

Všetci vieme ako štrajk dopadol. Politický, ekonomický a mediálny tlak a zastrašovanie zohrali svoju úlohu. Podozrivo rýchle rozhodnutie súdu z pondelka 3. 2. 2003 štrajk prerušilo a Centrálny štrajkový výbor sa mu podvolil. Ďalší vývoj je len špekuláciou. Z 25 tratí sa 24 zrušilo, podobne ako vyše stovka vlakových spojov. Len ťažko dôjde k ich obnove. To, čo v nás vyvolalo veľký smútok však nebolo rozhodnutie súdu, ale železničiari na niektorých miestach východného Slovenska, ktorí v pondelok nastúpili do práce a postavili sa tak do pozície štrajkokazov. A to ešte pred rozhodnutím súdu a uprostred rokovaní s ministrom!

Príklad železničiarov mal ale ohlas medzi odborármi v iných odvetviach a slová Saktora o možnosti generálneho štrajku by sme nemali vnímať len ako bežné vyhrážanie vláde. Ako Priama Akcia ideme do ďalších sociálnych konfliktov bohatší o veľkú skúsenosť a pripravení reagovať rovnako pružne a účinne ako v prípade solidarity so železničiarmi. Samozrejme, dúfame, že podobne budú reagovať aktivisti, ktorí sa už zapojili a že bude veľa tých, ktorí sa ešte zapoja :)

Za veľkú pomoc pri solidárnej činnosti ďakujeme členom slovenskej sekcie Československej anarchistickej federácie a neorganizovaným aktivistom z viacerých miest Slovenska.

Táto správa nemá slúžiť ako vyčerpávajúca. Je skôr dokumentom na diskusiu o taktike našich akcií. Z bezpečnostných dôvodov neobsahuje ani zhrnutie konkrétnych reakcií v konkrétnych mestách

basový tóny děl.
A vizuální doprovod:
záblesky výbuchů,
barevný hříbky.
Tohle je dubák.
A tohle?
Satan.
Těch je tu nejvíc.
Slušná úroda.

Tak nám začíná válka.
A hezký sny.
Křesťanský.
Biblický.
Abrahám se modlí:
"A možná v těch městech
bude jen
půl miliónu
spravedlivejch.
Dáš jim, Pane,
poznat krásu smrti
pro dobrou věc?"
Pilát se ptá,
co je pravda
a koho ukřižovat
protentokrát.
Jidáš počítá,
co to vynese.
Hrdina dnešní doby.

Tak nám začíná válka.
A my
sníme ty svý sny.
Zatim.
Až nám tu někde
do něčeho
drcne ňáký éro,
možná se probudíme.
Možná už nikdy.
Ale co,
smrt
pro dobrou věc
je přece tak hezká!

Zatim jen začíná
válka.

23.II.MMIII

Václav Tomek: Český anarchismus a jeho publicistika 1880-1925

Tato kniha je již sedmou, jíž autor o ideových peripetiích českého anarchismu v daném období zveřejnil. Právě ona by také mohla soupeřit svým rozsahem i s jeho monumentálním Českým anarchismem (z roku 1995). Zatímco v této knize se nacházel rozsáhlý

výbor z dobových anarchistických textů doplněný relativně stručným (cca stostránkovým) úvodem, nyní se poměr obrátil. Za rozsáhlým textem přibližujícím vývoj myšlenek českého anarchismu následuje relativně stručný (160 stran, ovšem s mnoha celostránkovými ilustracemi) soupis anarchistických časopisů z daného období.

Text samotný asi nebude velkým překvapením pro čtenáře Tomkových starších prací - zejména Ve jménu svobody (1999) a Svoboda nebo autorita (2000) - vzhledem k tomu, že zde stejný autor zpracovává stejné téma to ani nelze očekávat. Václav Tomek jde po stopách anarchistických myšlenek od prvních radikálních sociálních demokratů přes "neodvislý socialismus" a individualismus devadesátých let až po zformování vlastního anarchistického hnutí. Sleduje

jakým způsobem anarchisté kritizovali kapitalismus, stát, armádu, církev i sociální demokracii jako falešnou alternativu. Pečlivě sleduje soudobé anarchistické diskuse o individualismu a socialismu, o vztahu anarchistů k odborům, o proveditelnosti anarchistických myšlenek i o tom, zda lze anarchistické hnutí přeměnit ve "svérázno" politickou stranu. Značnou pozornost pochopitelně věnuje i závěreč-

Rozhovor s členem AFA-Lublaň

připravila Sandra Tejnecká

Kdy vznikla vaše organizace, jak se vyvíjela, jaké vyvíjí aktivity, kde má pobočky?

Pro vaše lepší porozumění musím zaprvé říct něco o anarchismu a anarchistickém hnutí ve Slovinsku. Slovinsko nemá skutečné anarchistické tradice a historii. Více méně vše začalo po pádu Jugoslávie, v devadesátých letech. První silné anarchistické iniciativy a projekty vznikly s prvním úspěšným squattováním - jednalo se o autonomní kulturní centrum Metelkova. Zde vznikl anarchistický infoshop a knihovna, vedena kolektivem KUD ANARHIV. Tento info shop a hlavně velmi dobře zaběhlá knihovna byl skvělý základ pro vyvíjení anarchistických a radikálně levicových idejí, později také hnutí a některých organizací. Tento infoshop a knihovna, nazvaný "Skratova čitalnica" stále existuje a je velmi dobře organizován. V roce 1999 se vyloupl nový projekt pro squattování, ve kterém hlavní roli hráli mladí anarchisté a anarcho-punks "nové generace". Tam začal fungovat Anarchistický kolektiv Cukrarna - AKC (jméno zasquattované budovy) a militantní skupina Antifašistická Fronta - AFF. AKC pracovalo hlavně na distribuování anarchistické literatury a materiálů a začalo rozšiřovat anarchistické myšlenky mezi širší veřejnost. AKC také organizovalo některé menší akce, jako například v době Clintonovy návštěvy v Lublani. AFF byla afinitní skupina a soustředila se především na odpor a přímé akce proti vzrůstajícímu neonacistickému hnutí. Obě nepříliš silné organizace se zapojily do demonstrace proti Haiderovi v Ljubljani, na níž anarchisty a antifašisty napadli neonacisté, ale byli tvrdě odraženi. Několik let zde bylo hodně antifašistických akcí a neustálý boj v ulicích. AFF také spolupracovala s chorvatskou sekcí AFF a hodně akcí plánovaly a realizovaly společně. V této době byl několikrát napaden také squat Cukrarna, ale antifašistické hnutí bylo už velmi silné a ukončilo hodně neonacistických násilností, proto jsou dnes ulice Lublaně o hodně bezpečnější a mírumilovnější. Ve stejné době proběhlo v Lublani další squatování, a opět úspěšně. Osazenstvo tohoto dalšího squatu, Vila Mara, tvořili také vesměs mladí aktivní a spolupracující anarchisté.

Po událostech v Seattlu hnutí začalo růst a anarchisté navázali užší kontakty s širším anti-kapitalistickým hnutím. Objevily se některé první iniciativy k formování silné anarchistické organizace nebo skupiny. Aktivit přibývalo a lepšila se i jejich úroveň. V této době byla z členů zmiňovaných kolektivů zformována AFA. V Lublani vznikl také další squat - AC MOLOTOV, který je nyní nejpolitičtějším lublaňským squatem. Fugnovala v něm i AFA a hodně dalších skupin používalo toto místo pro své aktivity, workshopy, a schůzky.

AFA je více anarchistickou nežli antifašistickou skupinou. Jméno samotné (AFA) nereprezentuje doktrínu politického pozadí skupiny, ale bylo vybráno kvůli militantní antifašistické minulosti jejích členů a kvůli pocitu sounáležitosti s podobně nazývanými skupinami po celém světě. Prvním návrhem AFA bylo jakési položení základů a rozvoj anarchistického hnutí na lokálním stupni a anarchistického aktivismu skrze politické a přímé akce. V tomto směru AFA vytváří různorodé spektrum aktivit, je aktivní v různých oblastech a tématech a spolupracuje na různých projektech, kampaních a akcích, které zahrnují kulturně i sociálně-politické aktivity. Konkrétní aktivitou AFA je vydávání a distribuce anarchistických materiálů, které zahrnují literaturu a další formy propagandy. To je spojeno s přípravami a organizací pouličních manifestací, demonstrací, kulturních a politických událostí. Protože je AFA úspěšně propojena s místním antikapitalistickým a aktivistickým hnutím, podílela se na přípravách manifestací na podporu uprchlíků a vyjádření solidarity s nimi, na manifestaci proti summitu Bushe a Putina, demonstracích a street party proti vojenskému zásahu USA v Afghánistánu, summitu WTO v Kataru a připomenutí 9. listopadu jako mezinárodního dne boje proti fašismu a antisemitismu. Kooperuje také se skupinami jako UZI a Sociální Fórum a nedávno se aktivně zapojila do sítě "Reci Ne NATO" (Řekněte Ne NATO), která se staví proti NATO a budoucímu členství Slovinska v něm. Jedním z nejlepších projektů, které AFA zorganizovala a který měl širokou odezvu, byla organizace týdne odporu "May Days 2002", které demonstrovaly proti globálnímu kapitalismu různými aktivitami. Hlavní událostí byla prvomájová demonstrace v Lublani, což byla první revoluční a anarchistická oslava 1. máje ve Slovinsku. AFA se aktivně podílela na mezinárodním propojování a spolupráci na projektech "globálního odporu" a aktivisté AFA byli součástí různých mezinárodních akcí globálního antikapitalistického hnutí. AFA se také zapojila do organizace druhého No border campu ve Slovinsku, který proběhl v létě 2002. Poslední akcí AFA bylo více méně anti-NATO. 9. listopadu se na demonstraci proti NATO v Lublani sešlo více než 1000 lidí. Tento počet a akce vůbec byly na anarchistickou a antikapitalistickou demonstraci velkým úspěchem.

Právě teď se dochází k velmi důležité věci pro slovinské anarchistické hnutí. Členové AFA, SAI (Sociálně Anarchistická Iniciativa) a někteří další jednotlivci a aktivisté vytváří novou anarchistickou organizaci - SAF - Sociálně anarchistickou federaci. Hlavní myšlenkou tohoto projektu je vybudovat silnou strukturu pro anarchistické hnutí a rozšířit toto hnutí do dalších slovinských měst. Federace bude jedním z největších projektů a pravděpodobně nejlepší uskupením pro slovinské anarchisty. Organizace je utvářena jako tradiční anarchistická federace, která spojuje lokální skupiny. Bude velmi zajímavé pozorovat kroky a práci této nové organizace, jelikož je to pravděpodobně nejlepší příklad vzrůstajícího anarchistického hnutí v Slovinsku. Určitě o SAF v příštích letech ještě hodně uslyšíte.

Z jakých myšlenek vycházíte?

Politika a názory AFA, SAF a dalších aktivistických a propagandistických skupin jsou politikou moderního anarchistického hnutí; klasické anarchistické zásady a revoluční antifašismus, stejně jako vytváření anarchistických alternativ, a nejvíce ze všeho zviditelnění anarchistického boje. Aktivita je nasměrována proti všem formám represí a vykořisťování, autority a vládnutí, diskriminaci, fašismu. Tento boj je bojem za sociální spravedlnost v beztřídní společnosti, rovnoprávnost a přímou demokracii. Silně odmítá a bojuje proti modernímu systému Říše "Nového světového řádu", který je veden pod vládou globálních kapitalistických elit. AFA se staví za opomíjení všech forem autoritativních států a kapitalismu a uměle stavěných hranic, které rozdělují lidi tohoto světa. Domníváme se, že pro dosažení těchto cílů je potřeba vybudovat mezinárodní revoluční hnutí, které bude schopné představovat radikální alternativy tomuto politicky a ekonomicky nespravedlivému světu.

Jaká je situace ve Slovinsku a Chorvatsku?

Obě země jsou země bývalé Jugoslávie. Protože válka byla pouze v Chorvatsku a ne v Slovinsku, současná situace je trochu rozdílná. Avšak obě země - jejich vůdci - mají stejné cíle a ubírají se stejnou cestou k budoucnosti. Tato "budoucnost" je budoucnost agresivního kapitalismu, rozdělujícího lidi do dvou tříd - vládnoucí třída a třída vykořisťovaná. Samozřejmě, že vykořisťovaná třída je tvořena většinou obyvatel a vládnoucí třída je třída bohatých a mocných elit. Obě země jsou v přechodu a privatizace je velký proces. Přichází sem západní kapitalismus, což silně paralyzuje budování spravedlivé společnosti a veřejného dobra. Obě země jsou kandidáty na členství v NATO a EU, takže víme, kterým směrem se současná situace ubírá.

V Slovinsku jsou životní podmínky velmi dobré a životní úroveň vcelku vysoká. Také vidíme, jak se zde realizuje globální trend - rozdíly mezi bohatými a chudými se zvětšují a situace se zhoršuje. Toto vše je kvůli totálně neoliberální vládě, která vládne ve Slovinsku. Vidíme stále více a více odporu ze strany lidí k tomuto druhu vlády a systému. Myslím si, že situace je velmi podobná situaci v Čechách nebo jiných evropských zemích, zejména v zemích východní Evropy. Vládnoucí systém je stále agresivnějším vykořisťovatelem ve prospěch svých zájmů, a tak si myslím, že odpor určitě roste stejně - jak na globální, tak na lokální úrovni.

V Chorvatsku je velký problém s nacionalismem a fašismem, což je produkt války v Jugoslávii a Tudjmanovy (bývalý chorvatský president) "diktatury". Lidé v Chorvatsku rozhodně cítí nenávist a násilí fašismu, který je v Chorvatsku stále velkým problémem.

Jak se lidé staví k vašemu hnutí?

Jak jsem řekl - antikapitalistické hnutí má ve společnosti hodně podpory - ze strany mládeže, kulturních orga-

nizací, nevládek, syndikátů, studentů... Hnutí má také velmi dobrý vztah s mainstreemovými médii, a proto jsou naše ideje prezentovány velmi objektivně a hlavně velmi hojně. Takže si myslím, že mnoho lidí podporuje antikapitalisty, ale hodně z nich neví moc o anarchismu. V širším antikapitalistickém hnutí panuje velký respekt a podpora anarchistů, protože jsme byli aktivní ve všech projektech a prezentovali se jako "pracovití", plní nadšení a revolucionářství... takže vztah anarchistů s širší společností a hnutím je velmi dobrý a plný spolupráce.

Jaké máte vztahy a kontakty s ostatními skupinami Antifašistické akce?

Nejlepší vztah a kontakt máme s chorvatskou sekcí AFA, která je založena v Záhřebu. Skoro na každém projektu, na kterém každá skupina pracuje, se podílíme společně. Nejdříve jsme spolupracovali na přímých militantních akcích proti fašistům ve Slovinsku a Chorvatsku, ale teď jsme pevně spojeni za politický, nejvíce anarchistický boj. Na všech akcích a kampaních velmi úzce spolupracujeme. Například - demonstrace ke stejnému tématu jsou obvykle organizovány první týden v Lublani a další týden v Záhřebu - takže mobilizace a podpora může být v obou městech velmi dobrá.

Nemáme zvláštní kontakty s dalšími skupinami AFA, jelikož AFA-Lublaň je více skupinou anarchistickou než skutečná antifašistická akce. Proto většina našich kontaktů a spolupráce s dalšími anarchistickými skupinami pochází hlavně z bývalé Jugoslávie, Východní Evropy, ale také z Itálie, Rakouska, Německa a dalších západoevropských skupin.

Jak to vypadá s hnutím v bývalé Jugoslávii, udržují spolu jednotlivé skupiny a organizace nějaké kontakty napříč hranicemi?

Hnutí v bývalé Jugoslávii určitě roste. Situace hnutí je v jednotlivých zemích různá, protože každá země čelí po rozpadu Jugoslávie a občanské válce v Jugoslávii jiné situaci.

Silné spojení mezi Slovinskem a Chorvatskem existuje již několik let, ale v posledním roce se vyvíjejí iniciativy na vytváření spojení mezi všemi skupinami ze všech zemí. Já můžu mluvit za anarchistické hnutí, protože s ním mám nejvíce kontaktů, ale určitě existují další iniciativy a širší antikapitalistický boj. Anarchismus má ve Slovinsku, Chorvatsku Srbsku a Makedonii dobrou strukturu. Také existují nějaké iniciativy v Bosně. V posledním roce se spojení mezi těmito zeměmi rozvětvilo. Informace obíhají rychle a efektivně, kontakty jsou silné a spolupráce se lepší.

Anarchistické skupiny ze zmíněných zemí rozvíjí myšlenku vytvoření Anarchistické federace bývalé Jugoslávie. Prvním krokem je posilnit lokální struktury a skupiny a pak přijdou na řadu další kroky. V Srbsku je národní anarchistickou organizací ASI (Anarchosyndikalistická iniciativa), velmi rozvinutá organizace s velkým vlivem na pracující třídu. V Chorvatsku se pravděpodobně anarchistické skupiny spojí v národní organizaci a ve Slovinsku tento proces již započal, takže se pravděpodobně brzo budete moct dozvědět nějaké novinky o formování silně propojené struktury anarchistů v bývalé Jugoslávii.

Prvním projektem při budování federace a struktur jsou První balkánský anarchistický knižní veletrh, který proběhne v dubnu v Lublani a kterého se zúčastní anarchisté z celého Balkánu. Druhou věcí je Balkánská anarchosyndikalistická konference, která proběhne 27. 4. - 1. 5. 2003 v Bělehradě. Také na této konferenci se bude hodně mluvit o vytváření a organizování anarchistických struktur v bývalé Jugoslávii. Už před těmito dvěma událostmi proběhne několik schůzek anarchistických skupin bývalé Jugoslávie a velká diskuse už probíhá několik měsíců.

Abych to shrnul: anarchistické hnutí na Balkáně je na vzestupu a stále více sílí. V každém případě čeká anarchismus v bývalé Jugoslávii zajímavá budoucnost.

Jak dopadne na Slovinsko integrace do NATO?

Zaprvé musím říct, že Slovinsko ještě není v NATO. Bylo v Praze pozváno přidat se k této alianci, ale místní boj proti jeho začlenění je velmi silný. Veřejné mínění je 39% proti, 36% pro. Ve Slovinsku se kolem této záležitosti vede velká debata a pravděpodobně je Slovinsko je první zemí, která má reálnou šanci říci NE NATO a NE neoliberálnímu globalizujícímu kapitalismu. Boj stále trvá a my máme hodně potenciálu k tomu, abychom se proti tomu bouřili, jelikož je to pouze vláda, kdo je pro,přičemž tisíce lidí jsou proti a už také vyšli do ulic říct NE naší vládě a NE NATO. Je zajímavé vidět, jak ti naši vládci využívají demokracii a svou moc - lidé tohle vidí a začínají být naštvaní. Doufáme v to nejlepší!

Pro to, jaký vliv bude mít potenciální integrace - použil bych slova soudruha z Nezávislých syndikátů Slovinska, který řekl: "Pokud dovolíme západnímu kapitálu "integrovat" se do našich továren, do našich společností; a pokud dovolíme, že hlídací pes tohoto kapitálu - NATO - se integruje do Slovinska - nebude už šance na revoluci a nebude šance vyhrát revoluci, protože tato intervence zvenku bude příliš silná." Máme samozřejmě spoustu důvodů, proč se stavíme proti členství v NATO a tyto jsou více či méně založeny na etickém základě - nechceme se stát částí brutálního neoliberálního kapitalismu a jeho vykořisťování a války. Jsme silně proti Evropě v područí kapitálu a proti vládnutí násilného kapitalistického systému. NATO je součástí tohoto "projektu" - je to vojenská síla "nového světového řádu" a kapitálu.

Co jste říkali protestům v Praze?

Protesty v Praze se mi velmi líbily. Možná, že očekávaní některých lidí byla příliš vysoká, ale já si myslím, že dny akcí byly velkým úspěchem pro anarchistické hnutí ve východní Evropě. Zaprvé - líbil se mi fakt, že mobilizace pocházela více či méně z anarchistických skupin a organizací. Určitě pokud by se do mobilizace zapojilo více lidí a skupin s rozdílným politickým pozadím, počet lidí by byl zřejmě vyšší, ale myslím si, že to bylo velmi potěšující, že anarchisté organizovali velké akce a úspěšnou mobilizaci. Fakt, že hlavně anarchisté byli zapojeni do příprav mě vede k dalšímu bodu. Bylo velmi dobré, že vše bylo organizováno zdola a vše se rozhodovalo mezi všemi zapojenými. Protože organizace byla stavěna na anarchistických principech, zdola - každá osoba anebo skupina měla příležitost pomoci s organizací, zapojit se do rozhodování a všechny tyto věci skýtaly možnost aktivně se podílet na organizování, přípravách a akcích. Byla to skvělá alternativa vůči jiným mezinárodním mobilizacím, ve kterých mají hlavní slovo elitářské organizace jako Sociální fórum, a pouze oni mají možnost dělat rozhodnutí a říct, jaký druh protestů a akcí je dobrý a který je špatný. Jako rozdělování aktivistů na dobré a špatné, násilné a nenásilné... samozřejmě konsensus o nenásilí byl při organizaci všemi respektován a všichni aktivisté pomáhali pozorováním kroků policie a předcházením potenciálních policejních provokací. Dle mého názoru jediní, kdo jsou odpovědní za bezkonfliktní průběh demonstrace, jsou sami aktivisté a ne policie a jejich ochranka, jak to popisovala media ve všech zemích. Byl to hezký pokus anarchistů prezentovat se v lepším světle a zničit stereotypní představy o anarchistech jako o chuligánech, násilných lidech a teroristech. Myslím, že bylo dobré, že vše proběhlo v poklidu (velký souhlas. pozn. ST). Atmosféra byla zatraceně skvělá, speciálně po hlavní demonstraci 21., kdy aktivisté zpívali, mávali vlajkami, skandovali slogany jako "VIVA LA ANARCHIA!". Dokonce jsem slyšel "VIVA DURRUTI!", což bylo hezkým příkladem dobré anarchistické atmosféry.

Hlavně se mi líbila práce ve východoevropském bloku, při které jsem strávil příjemné chvíle se soudruhy z východní Evropy. Bylo hezké potkat nové přátele v boji!

Jaké jsou podle vás v nadcházejících letech možnosti východoevropské spolupráce?

Doufám v to nejlepší! Vidíme, že se děje po celé východní Evropě spousta věcí - myslím si, že to je velký zájem všech anarchistů východní Evropy propojit tyto místní boje, podporovat se navzájem a spolupracovat v různých věcech. Je velmi důležité mít dobré a silné kontakty, což je také velkou inspirací a motivací pro lokální skupiny, když vidí, že nejsou v boji sami. Možná by měly přijít nějaké iniciativy s konkrétnějšími návrhy, jak ještě lépe propojit anarchistický boj ve Východní Evropě. Konference ve Varšavě může bát dobrým bodem pro rozvíjení myšlenek jak posilnit spolupráci a hnutí. Praha byla dobrým příkladem společné přípravy akcí. Možná bychom dokonce měli začít s nějakými společnými kampaněmi. Anarchistický kurýr "Abolishing Borders from Below" je dobrý projekt pro ještě lepší koordinaci. Konference, schůzky, kempy a akce by mohly být krokem vpřed. Já mám tento názor - musíme zůstat spolu, ruku v ruce, jedno tělo. Musíme zůstat a stát se ještě více jednotnými. Boj anarchistů ve Východní Evropě a ostatních částech světa musí pokračovat! VSI NA BARIKADE, TOVARIŠI! A las barricadas, compañeros! Všichni na barikády, soudruzi!

Kontakt: *afa.lj@volja.net*

ému období dějin českého anarchismu této doby, kdy se v první republice z anarchistů stali nejprve "státotvorní" socialisté a později zakladatelé "komunistické" strany. Soupis anarchistických časopisů (celkem 81 titulů) je pak velmi užitečným přehledem a pomůckou především pro každého, kdo by se chtěl tématem sám zabývat.

Václav Tomek vnesl mezi dosavadní knihy o českém anarchismu, které lze rozdělit na osobní vzpomínky a marx-leninskou protianarchistickou propagandu, velmi užitečný pohled filosofa, zkoumajícího myšlenky hnutí. V tomto jeho přínosu se ale skrývá i slabina - Tomek zkoumá právě jen myšlenky, tedy jen jeden aspekt hnutí. A zůstává otevřenou otázkou, do jaké míry lze zkoumat myšlenky odděleně od činů a organizační, osobnostní a materiální, jedním slovem historické reality hnutí.

580 str. A5/440 Kč

Nakladatelství Filosofia

Egon Bondy: Neuspořádaná samomluva

Egon Bondy (narozen 1930) právem proslul především jako autor četných básní a próz a jako filosof. Ve stínu nezůstaly ani jeho politické názory, a tak je všeobecně známo, že v letech 1948-1989 byl jedním z nemnoha představitelů radikální levice, která se nebála perzekucí a zároveň proti údajně "socialistickému" systému vystupovala ne z pravicových nebo "neutrálně" "lidskoprávních" pozic, ale z pozic ještě mnohem radikálnější, autentické levice. Právě tak patří k ještě menšímu počtu těch, kteří na tyto své názory nezapomněli ani v novém režimu a dodnes je radikálním marxistou a odpůrcem kapitalismu.

Jestliže po listopadu 1989 vyšla řada jeho próz, filosofických esejů a básnických sbírek, jeho politické práce zůstávaly v jejich stínu. Na jednu stranu pochopitelně - literární a filosofické práce přesahují přinejmenším svou kvantitou Bondyho politické texty mnohonásobně svými politickými názory se v nich jejich autor rozhodně nikterak netajil. Na druhou stranu šlo o citelnou mezeru, jíž se až nyní rozhodlo jedno malé nakladatelství vyplnit. Jedná se o nesporně záslužný počin.

Bondy při práci na Neuspořádané samomluvě reflektuje ztrátu svých dřívějších iluzí o maoismu. Právě krach "kulturní revoluce" v Číně jej přesvědčil o tom, že vývoj v "reálněsocialistických" zemích východního bloku a ústup od původně proklamovaných revolučních ideálů k byrokratické a totalitní rutině je zákonitý. Nespokojuje se s vágní "analýzou", že tyto režimy jsou "totalita" a odmítá i názor mnoha trockistů (ale také většiny anarchistů), že daný systém je "státní kapitalismus". Podle něj se jedná o společnost, která již není kapitalistická, ale znovu se v ní utvořily společenské třídy. Ty ale neakumulují kapitál klasickým způsobem, ale prostřednictvím nepřímé kolektivní kontroly společnosti "socialistickým" plánem.

Bondy ale neomezil svou kritiku na východní blok. Země prvního světa poskytují podle knihy jen svobodu ve věcech, které s výjimkou umělecké tvorby nejsou příliš významné a pro systém nebezpečné. Vládnoucí třídy východu a západu mají společný zájem na udržení svých privilegií a na brždění takového pokroku, který by tomu mohl překážet. Bondy ale upozorňuje také na obrovský útlak třetího světa a přehlížení mimoevropských kultur. Pokládá přitom za nemožné, aby na světě žila jedna desetina v relativním blahobytu a devět desetin v nouzi a předpokládá proto, že časem převládne některý z mimoevropských modelů civilizace, který bude patrně kompatibilnější i s řešením ekologických a dalších problémů.

Bondy se v knize jasně přihlásil k marxismu navzdory vědomí o jeho diskreditaci "reálným socialismem". Na druhou stranu je silně skeptický k možnostem organizované a uvědomělé krajně levicové aktivity. I tak ale podle něj zůstane třídní boj, vedený vládnoucí třídou, na nějž je třeba reagovat aktivitou zdola, má-li si neprivilegovaná většina lidí zachovat alespoň elementární důstojnost. A právě v tomto třídním boji spočívá naděje na změnu světa k lepšímu.

Nakladatelství lze jedině chválit za skvělý počin, jen lze stěží pochopit, proč s vydáváním Bondyho politických textů začalo nepříliš pochopitelně odprostředka - tedy zveřejněním Neuspořádané samomluvy z roku 1984. Pracovní analýza z roku 1969 i texty z devadesátých let jsou prý nicméně rovněž připraveny do tisku, takže se můžeme jen těšit.

142 stran A5/ 130,- Kč

L. Marek, Pekařská 18, Brno, 602 00.

Boj o nemocnici: Polská inspirace

Petr Hruška

Během několika uplynulých měsíců došlo k nárůstu počtu a radikalizaci protestů pracujících v celém Polsku. Většinou jsou vyvolány negativními důsledky privatizace - zavíráním donedávna prosperujících podniků spekulanty, propouštěním ve jménu "efektivizace" a "restrukturalizace," snižováním mezd apod. - a obecným zhoršováním ekonomických podmínek v Polsku. Hrozba zániku přístavu ve Štětíně vyvolala bouři nevole a pouliční demonstrace přístavních dělníků, jak v samotném Štětíně, tak i v Poznani. Ve stávkové pohotovosti jsou horníci, mohutné protesty a pouliční nepokoje provází uzavření továrny na kabely v Ozarowu (viz jinde v tomto čísle).

Téměř ve všech těchto konfliktech jsou aktivní i naši polští kolegové a kolegyně z Anarchistické federace. Pomáhají nejen tím, že o protestech informují ve svých časopisech a na internetových stránkách, ale pomocí svých kontaktů získávají pro protestující podporu v zahraničí (jak symbolickou, tak materiální) a na jiných místech Polska a díky svým zkušenostem pomáhají s organizací přímo na místě také prakticky. Jeden z takových protestů, silně inspirovaný technikami anarchistické přímé akce, probíhá ve Vratislavi.

Boj se vede o záchranu jedné z největších místních nemocnic - Rydygier. Protesty jejích zaměstnanců začaly v listopadu 2001, kdy se jí zodpovědná místa pokusila uzavřít. Podle úředníků je nemocnice, zaměstnávající stovky lidí, zastaralá a nezisková. Přesto, že toto rozhodnutí bylo změněno Nejvyšším soudem, zaměstnanci nemocnice nedostávali od září 2002 plat. Nedávno jim sice byla vyplacena mzda za září a říjen, ale už ne za listopad a prosinec.

Úředníci opět pohrozili uzavřením nemocnice. Nezajímá je už, že finanční problémy nemocnice jsou způsobeny špatným přístupem zodpovědných míst a nevyhovujícím systémem zdravotní péče - nikdo si nikdy nestěžoval na kvalitu práce nemocničního personálu.

Protesty jsou od počátku organizovány mimo jakoukoliv formální zaměstnaneckou organizaci; namísto toho se na nich podílí místní anarchistické a squatterské organizace a kolektivy. Především ženy, tedy doktorky a zdravotní sestry, vytvořily "Komitet Obrony Szpitala," Výbor pro záchranu nemocnice (KOS). Díky této neformální struktuře použili zaměstnanci na vyjádření svého protestu mnoho různých způsobů, např.:

– od začátku listopadu probíhající hladovku

– dvacet zaměstnanců nemocnice se vzdalo polského občanství (odevzdali zpět svůj pas)

– nemocnice požádala o azyl v Holandsku a Německu (tato recesistická akce způsobila velký rozruch a německý konzul ji vzal velmi vážně, když nabídl zaměstnancům pracovní místa v Německu)

– zaměstnanci nemocnice chodili ulicemi Vratislavi jako žebráci a od kolemjdoucích vybírali "peníze na život"

– konal se také "smuteční pochod za zdravotní péči"

15. listopadu zablokovali zaměstnanci nemocnice jednu z hlavních vratislavských ulic. Datum nebylo vybráno náhodně - město svou návštěvou "poctil" polský a německý prezident. Policie na shromáždění okamžitě zaútočila a došlo k masovému bití a zatýkání bez ohledu na věk i pohlaví. Na stranu protestujících se přidalo mnoho kolemjdoucích, kteří také skončili zbití a zatčení.

Původní požadavky vyplacení mezd a nerušení pracovních míst se brzy posunuly k poněkud radikálnějším: zachování nemocnice jako takové a zásadní změny v jejím managementu. KOS vypracoval svůj vlastní projekt restrukturalizace zařízení; jeho součástí bylo zrušení institutu ředitele (dosazovaného shora) a namísto toho ustanovení výboru zástupců jednotlivých oddělení. Takový požadavek ale nemůže být v rámci současného systému zdravotní péče splněn a vyžaduje si tudíž daleko širší změny nejen v sektoru zdravotnictví.

Zodpovědná místa jsou v jednáních o Rydygieru neústupná. Momentálně operují s jednoduchou výhrůžkou: buď zaměstnanci nemocnice přistoupí na její likvidaci a část z nich výměnou získá místa někde jinde, nebo ji úředníci dovedou k bankrotu. Členům KOS bylo sděleno, že při hledání jiného místa "budou mít problémy." Podobně neústupný je ale i KOS, který nechce o likvidaci ani slyšet. Bohužel však má stále méně energie a pokud má v tomto boji zvítězit, potřebuje získat nějaký trumf.

Tím by mohla být solidární podpora ostatních nemocnic. Úředníci si to uvědomují: přišli s taktikou, kdy zaměstnancům ostatních nemocnic (z nichž mnoho má také velké problémy) sdělili, že "buď zaplatíme výplaty Rydygieru, nebo každoroční třináctý plat vám." Nemocnice Rydygier je označována za "živou mrtvolu," odpad v systému zdravotní péče ve Vratislavi.

Ostatní pracující ve Vratislavi se v tomto případě přes masivní kampaň za solidaritu s nemocnicí nechtějí angažovat. Jediná podpora tak přichází z okolí nemocnice, kterým je chudá a zanedbaná čtvrť. Její obyvatelé aktivně podporovali zaměstnance nemocnice během policejního zásahu 15. listopadu i všech dalších demonstrací a děti z nedaleké školy vyhlásily sbírku pro stávkující.

Již byla zmíněna účast anarchistů. Ti se na organizaci protestních akcí aktivně podílejí od půlky listopadu. Pomáhají článkům KOS s technickými záležitostmi typu organizace demonstrací, poskytují jim zázemí ve svých

prostorách atd. Když se policie pokusila ospravedlnit svůj zásah z 15. listopadu "eliminováním násilnických anarchistů," KOS se nekompromisně postavil za anarchisty a spolupráce od té doby ještě zintenzivněla.

V nynější fázi boje potřebují protestující zaměstnanci veškerou možnou podporu, i od zahraničních skupin, organizací a odborů. Velmi by pomohly solidární akce u polských ambasád a konzulátů. Postačující jsou ale i solidární dopisy místním zodpovědným místům a polskému premiérovi, stejně tak jako slova podpory pro ženy z KOS.

Město ODPORU

Petr Hruška

Ozarow je malé město nedaleko Varšavy, známé svou továrnou na kabely a v posledních dnech také díky pokračujícím pouličním nepokojům.

Dělníci z této továrny byly dlouhou dobu v okupační stávce. Jejich podnik byl totiž ze dne na den uzavřen dravým kapitalistou Boguslawem Ciupalem, který kromě ozarowské vlastní ještě dvě podobné továrny. Podle pravidel "volného trhu" zvýší uzavření jedné z nich cenu kabelů a tím i jeho zisky. Na sliby, dané při koupi továrny, kdy tvrdil, že uzavřena nebude, se samozřejmě neohlížel.

Podnik přitom do té doby, než byl koupen Tele-Fonicou (Ciupalovou firmou), skvěle prosperoval. Měl spoustu objednávek, dobrou finanční situaci a pracovalo se v něm na tři směny. Jako oficiální důvod uzavření provozu byl uveden krach trhu s telefonními kabely. Přitom se jaksi "pozapomnělo" na skutečnost, že továrna je schopna vyrábět všechny druhy kabelů (nejen telefonní), má novou technologii a vybavení a splnila každou zakázku. Navíc se pro celé městečko jedná o zásadní existenční otázku; jen v málokterém domě nenajdete nikoho, jehož osud není nějak spojen s touto továrnou.

Zaměstnanci továrny tudíž měli jiné plány než management. Odmítli se vzdát a přijmout některé z několika málo jiných míst navržených Tele-Fonikou. 219. den okupace, po jednáních s firmou a vládou, přijelo 26. listopadu časně ráno do areálu několik autobusů s ochrankou Ciupalem najaté firmy IMPEL SECURITY. Členové ochranky okamžitě napadli protestující zaměstnance a po několika minutách boje je z podniku vyhodili. Několik zaměstnanců bylo zraněno a muselo být odvezeno do nemocnice.

Ochranka byla podle svědectví velice brutální a většinou pod vlivem alkoholu. Na přítomné ženy zaútočila slzným plynem a bila každého v dosahu. Přítomná policie pouze sledovala situaci a zasáhla až v okamžiku, kdy se zaměstnanci továrny začali bránit. Nezakročila však proti brutální ochrance, ale zatkla nejaktivnější zaměstnance továrny.

Poté došlo k nejmilitantnější fázi protestů. Okolo deváté hodiny se někteří ze zaměstnanců pokusili postavit barikády. Ve dvě hodiny odpoledne se pak pokusili znovu shromáždit na příjezdové cestě k závodu, ale zásahová jednotka policie s protidemonstračním vybavením o síle 600-700 mužů a vodním dělem se je pokusila vytlačit na chodník. Obušky a kopanci zaútočila na bezbranné dělníky, zejména na ženy. Došlo také k náhodnému vybírání a zatýkání jednotlivců z davu.

Po hodině se dav zaměstnanců přemístil z cesty k hlavní bráně, odkud kamióny začaly odvážet kabely, stroje a další vybavení. Došlo k pokusu o blokádu; starší ženy si klekly na kolena a začaly se modlit. To v žádném případě nezastavilo policii, která na dav opět zaútočila. Klečící ženy bila obušky do hlav, ostatní do zad a nohou. Odpovědí jim byl pokřik "gestapo." Ne všichni se ale nechali pasivně bít: na odjíždějící kamiony bylo ze strany aktivních zaměstnanců útočeno kameny a Molotovy.

Za celý den (26. listopadu) bylo zatčeno 10 zaměstnanců továrny a čtyři museli být ošetřeni v nemocnici. Mezi nimi i muž, které byl policií zbit do bezvědomí.

Stávkový výbor zaměstnanců vydal ve středu ústy svého předsedy prohlášení, ve kterém stálo: *"brutální útok hordy opilých zločinců pojmenované ochranka na bezbranné a poklidné účastníky demonstrace za přihlížení policejních sil posílil v mnoha zaměstnancích beznaděj. (...) Iniciativa policie v okamžiku útoku ochranky a nezákonné rozprášení legální demonstrace policií jasně ukazuje, že právo v Polsku není závazné. Proto se ani my necítíme povinni respektovat pravidla v situacích, ohrožujících náš život."*

Mnoho podniků a odborových svazů vyjádřilo během následujících dnů protestujícím zaměstnancům podporu. Starosta města veřejně zvažoval podání žaloby na ochranku, najatou Tele-Fonicou. Solidaritu protestujícím vyjádřili i polské anarchistické skupiny, mnoho z nich i prakticky. Mnoho aktivistů polské Anarchistické federace, ale také zaměstnanců jiných továren z celého Polska, přijelo do Ozarowa podpořit protesty fyzicky. Podle svědectví těchto aktivistů byli vřele přijati a dostalo se jim velké podpory.

Ve spolupráci s anarchisty se zaměstnanci zorganizovali k boji a tak začala další militantní část protestů. Ochranka byla neustálými útoky černého bloku, zaměstnanců továrny a místních chuligánů brzy donucena skrýt se uvnitř továrny a na svou ochranu vystavět barikády. Není divu: protestující zaměstnanci a jejich stoupenci byli vyzbrojeni Molotovy, kameny, dýmovnicemi, petardami a praky, střílejícími ocelová ložiska.

Část ochranky obsluhující vodní dělo v patře byla "vyřazena" slzným plynem v okamžiku, kdy proud vody na okamžik ustal. Vodní dělo muselo být přemístěno do vyšší pater. Nečastějším terčem protestujících byli ti členové ochranky, kteří situaci natáčeli na video. Ti se museli skrývat neustále. Rovněž policie neměla tak snadnou práci pod deštěm Molotovů a kamenů. Odjíždějící kamiony byly terčem útoků nejen u továrny, ale po celém městě. Celkem bylo zatím poškozeno na 40 vozů, většinou se jedná o rozbitá skla, štíty a propíchané pneumatiky.

U areálu byl zřízen kemp, jenž sloužil jako základna demonstrantů. Ti se nenechali zastrašit násilím ani velkou zimou s teplotami hluboko pod bodem mrazu. Dokonce ještě našli způsob, jak zimy využít: polévali příjezdovou cestu vodou, aby tak vzniklým kluzištěm dále znemožnili odvoz materiálu a vybavení.

Na začátku prosince vláda pod tlakem nepokojů ustoupila a začala nové kolo jednání. Zaměstnanci továrny si jako podmínku dali zastavení odvozu vybavení továrny - a stalo se. Opět se ukázalo, že přímá akce a odpor v ulicích jsou funkčními nástroji - byl zapotřebí týdne těžkých bitev, aby vláda ustoupila a začala jednat. Zaměstnanci ozarowské továrny přitom začali protestovat před sedmi měsíci. Jejich jediným požadavkem bylo, aby továrna zůstala v chodu. Všechny své možnosti - petice, jednání, demonstrace, lobování - vyčerpali. Bylo zapotřebí pouličních nepokojů, teprve poté se věci začaly hýbat.

Ke konci prosince a na začátku ledna byla situace klidná. U areálu se nacházely pouze hlídky zaměstnanců podniku. Ochranka zatím zřídila druhou bránu, kterou by mohlo dojít k odvozu vybavení a materiálu pryč. Prozatím byla využívána k přivážení paliva pro zdvihače, používané k rozebírání strojů.

Malé množství zaměstnanců i přes extrémní mrazy stále blokokovalo obě brány do závodu (ve středu 15. ledna šlo o 289 den protestu!). Veškeré vybavení se sice zatím nacházelo uvnitř areálu, ale vlastník továrny dosáhl svého cíle: zastavil výrobu kabelů a tak zbavil své další podniky konkurence. Bývalí zaměstnanci mezitím zjistili, že nejsou schopni najít si nové místo. Většině z nich je více než čtyřicet let a navíc, jakmile při pohovoru zazní kouzelná věta "jsem z Ozarowa," je rozhodnuto. Zaměstnavatelé nemají zájem o někoho, kdo by chtěl bojovat za svá práva...

Protestující zaměstnanci založili "společnost pracujících," pro kterou chtějí získat finanční podporu od města. Vláda jim sice slíbila vytvoření speciální ekonomické zóny (zakázané podle regulí EU přijatých tou samou vládou; zřejmě bude muset dojít k úskokům v podobě vytvoření sub-zóny nebo něco podobného), ale už nepadlo ani slovo o nějaké produkci kabelů v této zóně. Ekonomická situace protestujících se tak stala neudržitelnou.

V pátek 21. února (306. den odporu) pak došlo k oficiálnímu ukončení protestu poté, co úterý před tím došlo k velkému posunu: byla podepsána smlouva, která 400 ex-zaměstnancům v podstatě zaručovala návrat do práce. Umožnila jim totiž podepsat nový kontrakt s vedením továrny a pronajmout si dílny v továrním areálu. Předseda protestního výboru Sławomir Gzik to považuje za úspěch i přes to, že dělníci nebudou vyrábět kabely: *"[...] alespoň zůstaneme v branži a nemusíme se za prací stěhovat."*

Analogon 36

Pokud někdo zařazuje surrealismus pouze do třicátých let a pokládá jej za dnes již neaktuální položku v kulturní historii, snad jej časopis českých a slovenských surrealistů vyvede z přinejmenším částečného omylu.

Tématem tohoto čísla je "mystifikace a demystifikace" a hned na jeho začátku se nachází ukázky z poněkud bizarního románu "Příběh čiloušich děvčátek" spolu s životopisem jeho autora. Následuje zajímavý blok textů o tzv. "Sokalově aféře", která svého času (roku 1996) vyvolala v akademickém světě značný rozruch. Americký fyzik Alan D. Sokal totiž poslal do redakce časopisu Social Texts záměrně nesmyslný text, který ale byl v souladu s názory redaktorů a čekal, zda jej otisknou. To se skutečně stalo a vyvolalo to po Sokalově odhalení této mystifikace značnou diskusi o úrovni soudobých společenských věd.

Z následujících článků je velice zajímavý především text o jihoamerickém indiánském kmeni Yanoámů, který se stal obětí předsudků a necitlivosti etnologů a misionářů. Esej Stanislava Komárka zase rozebírá ochranné zbarvení zvířat - mimikry. Rozsáhlý blok článků se věnuje Alfredu Jarrymu. Další texty jsou dobrým úvodem do vztahu francouzských surrealistů

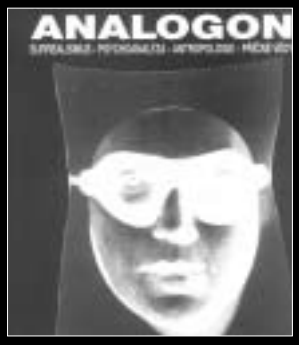

z třicátých let k de Sadovi a Jeanu Paulu Sartrovi. Jistě nezklamou ani tradičně velmi zajímavé výtvarné přílohy.

Asi nejzajímavějším textem je ale překlad části knihy "Impérium" Michaela Hardta a Toni Negriho, autonomistických marxistů, kteří ovšem svou poststrukturalistickou analýzou překonávají celou řadu klišé vlastních jak mnoha marxistům, tak i řadě anarchistů. Kniha už stihla v mezinárodním hnutí vyvolat řadu diskusí a u nás zatím její myšlenky citelně chyběly.

Její autoři především říkají, že uspořádání společnosti se drasticky mění, že epochu "globalizace" už nelze popsat v pojmech soupeřících imperialistických bloků, nýbrž že vzniká nové univerzalistické impérium. To staví na přechodu od společnosti trestu ke společnosti komplexní kontroly, v níž na sebe moc bere podobu "biosíly", přítomné v každém aspektu společenského života. Nové impérium potřebuje staré státy, mění ale jejich úlohu. Rozhodující pak jsou nadnárodní společnosti. U Hardta a Negriho lze ale také najít snad nejkvalitnější kritiku nevládních organizací, jaká kdy vyšla v češtině. Srovnávají je velmi zajímavě s žebravými řády ze středověku a počátku novověku a ukazují na to, jak vytyčují univerzální morální standardy, poskytující záminku pro vojenské a jiné zásahy impéria.

128 str. A4/119 Kč

e-mail: dryje@email.cz.

Přímá cesta č. 4

Čtvrté číslo časopisu anarchofeministek má tentokrát zelenou obálku a je věnováno antifašismu. Přínosný k tomuto tématu je zejména úvodní článek, který vyvolal značnou diskusi už v době, kdy byla jeho předverze prezentována jako přednáška (viz A-kontra 7-8/02). Chcete-li vědět, proč v Čechách nebyl žádný anarchistický odboj proti fašismu, jak to bylo s účastí žen v antifašistických aktivitách během druhé světové války a jak vnímaly antifašismus a feminismus anarchistky ze španělské Mujeres Libres během revoluce, pak neváhejte a sáhněte právě po tomto článku. Velmi přínosná jsou v něm i zamyšlení nad genderovými stereotypy v dnešním antifašistickém hnutí, vyplývající především z důrazu na militantní fyzickou konfrontaci.

Následují články o účasti žen v partyzánských hnutích za druhé světové války a o roli žen v dnešních krajně pravicových hnutích. Zajímavý je rovněž překlad rozhovoru s bernskou feministickou Antifou - Fantifou, stejně jako článek o polské anarchofeministické skupině Kurwa. Oba poukazují na smutný fakt, že sexistické (tedy autoritářské) stereotypy je třeba konfrontovat i uvnitř hnutí, které samo sebe pokládá za antiautoritářské. Rozsáhlý překlad se zabývá mateřstvím ve fašistické Itálii - tedy tím, jak se Mussolini snažil dělat z žen chodící továrny na plození dětí. Téma antifašismu je uzavřeno překladem o z knihy Silke Lohschelder, tentokrát o německých anarchistkách a syndikalistkách v antinacistickém odboji.

Následuje velmi přínosný článek o vztahu marxismu a feminismu od Carol Ehrlich. V eseji je přestaven anarchismus jako alternativa jak vůči marxismu, redukujícímu společnost na "materiálno" a odhlížejícímu od psychických aspektů nadvlády, tak i vůči přehnaně psychologizujícímu feminismu. Článek je otištěn na pokračování, takže se můžeme těšit na další část.

Článek o muslimských ženách a válce se zabývá především Revolučním sdružením afghánských žen a účastí žen v palestinském hnutí odporu (přičemž se autorka neubránila frazeologii plné "národa", "národně-osvobozenského hnutí" a podobné veteše). Text velmi zajímavě polemizuje s tradičním pohledem na ženu jako na měkkou a trpitelskou bytost. Polemice s tímto pohledem je věnován i následující článek "Žena a agresivita", upozorňující na podmíněnost chování výchovou a na ošidnost řečí o lidské "přirozenosti".

Stručný portrét japonské anarchistky Itó Noe přeložený z britských Organize! popisuje život revolucionářky plný napětí jak v osobní tak v politické rovině. Následuje reportáž z antifašistického a antisexistického tábora v Cottbusu (viz též A-kontra 7-8/02). Následuje článek, zabývající se (ne)účastí žen na českém anarchistickém hnutí před rokem 1914. Pro ty, kteří by měli sklony "hnutí Neumanna a Šrámka" nějak idealizovat je to místy poněkud otřesné čtení.

Velmi zajímavý je rozhovor s dívčí hardcorovou a (částečně) straith edge kapelou Infect z Brazílie a překlady několika jejich textů. Číslo uzavírá již tradiční rozbor dvou sexistických reklam a recenze - krom publikací antiautoritářského hnutí např. také knihy "Nadvláda mužů" francouzského sociologa Pierra Bourdieuho.

36 str. A4/25 Kč

http://fs8brezna.ecn.cz, e-mail: fs8.brezna@centrum.cz

O médiích, kultuře a vyhlídkách na osvobození

Rozhovor s Kenem Loachem

Anglický radikální filmový režisér Ken Loach, *který ve své tvorbě vyjadřuje nekompromisní názory proti kapitalistickému systému a reformní "levici", je znám i u nás. Jeho film o roli komunistické strany ve španělské občanské válce,* Land and Freedom *(Země a svoboda) z roku 1995, se u nás již několikrát objevil ve filmových klubech a jeho zatím poslední snímek,* My name is Joe *(Jmenuji se Joe) z roku 1998, se dokonce dostal až do distribuce komerčních kin a na program televize. Mezi jeho další filmy patří* Cathy Come Home *(1966) pojednávající o bezdomovectví,* The Big Flame *o stávce liverpoolských dokařů,* Days of Hope (1975) *o porážce generální stávky z roku 1926*, Questions of Leadership (1983) *o byrokracii v odborovém hnutí, který byl na Channel Four zakázán či třeba* Carla´s song (1996) *o osvobozeneckém boji v Nikaraguii.*

Jaký je podle vás vztah mezi kulturou a třídou? Mohou vládnoucí elity zbytku společnosti vnutit svoji kulturu?

Kulturu lze chápat obecněji jako prostředek komunikace, vyjednávání, jako způsob, jakým reflektujeme svět, v němž žijeme. Ale tato reflexe není neutrální. Je vždy prodchnuta ideologií své doby, která ji zkresluje. A kultura tak v sobě nese ideje své doby, které se projevují konkrétními způsoby. V televizi či rozhlase to můžete vidět ve zpravodajství, které má reflektovat svět, a přitom je očividně ovlivňováno společenskými a politickými idejemi, které určují, co je zprávou a jak ta zpráva vypadá. Platí to i pro noviny, v televizi je to ale mnohem rafinovanější. Vládnoucí ideologie se šíří televizí a tiskem podobně, jako se v minulosti šířila ideologie církve, tedy shora dolů. Média jsou pod politickou kontrolou těch nahoře, kteří jsou spolehlivými strážci ideologie šířené shora dolů. To se třeba odráží ve frázi "může tohle projít?", které všichni reportéři rozumí - čili, jak daleko můžeme zajít při zpochybňování daných tvrzení, než nám někdo řekne "tak dost!". Takže na otázku, jestli mohou vládnoucí elity vnutit svoji kulturu zbytku společnosti, odpovídám: "Ano, mohou a ony ji i vnucují". A je nemyslitelné, že by to nedělaly. Jinak to snad ani nejde. Kdybychom se vládnoucí elity zbavili - třeba v porevoluční situaci, kdy by byla ustavena lidová nebo socialistická demokracie - ideje této demokracie by se pak v kultuře také odrážely. I kdybyste nechtěli mít výsadní postavení v kultuře, ideje socialismu, rovnosti, bratrství a solidarity by byly součástí kultury.

Jaký význam můžeme za dané situace, kdy ekonomické a politické elity téměř absolutně kontrolují masmédia, dávat svobodě slova? Není jen zástěrkou vládnoucí elity k tomu, aby skryla skutečnou roli masmédií při reprodukování vykořisťovatelské a hierarchické ideologie ?

Svoboda slova je abstrakcí. Tíha ideologického konsensu, který je podstatou tisku, rozhlasu a televize a vůbec běžného diskursu, je tak velká, že svoboda slova ztrácí smysl. Kdosi vymyslel pojem "represivní tolerance", který je velmi případný. Názory, které se považují za zvláštní, podivné či bizarní se tolerují, ale přitom je jim silou převládajících idejí odebrána jejich přesvědčivost. Takže živoří jako výstřední názory kdesi na okraji. V tomto kontextu ti, kdo mají moc, mohou říkat "ano, máme svobodu slova", jenomže zdrcující tíha převládající ideologie udělá z těchto myšlenek neefektivní slova.

V současnosti jsme svědky komercionalizace a homogenizace kultury po celém světě. Je to důsledek liberalizace ekonomiky a deregulace trhů a jejího vedlejšího produktu globalizace, která naopak vede k současné monopolizaci výroby a distribuce zboží privátními nadnárodními konglomeráty se sídly ve Spojených státech a k banalizaci a znehodnocování světových kultur? Jaký má globalizace dopad na film a na práci filmových režisérů?

Myslíte si, že tuto kulturní homogenizaci lze v rámci mezinárodní tržní ekonomiky odvrátit?

Ne. Myslím, že v globální tržní ekonomice to nelze. Zákony trhu jsou neúprosné. Vedou k monopolu, k neustálé snaze po větším zisku, v níž se nové technologie musí neustále používat ke snižování nákladů na práci a zvyšování výroby. Ocitáme se ve spirále, o jejíž roztáčení se aktivně starají politici, kteří se snaží zvyšovat míru hospodářského růstu. Přitom zvyšují spirálu vykořisťování a nadvýroby, omezují zisk

periférie apod. Myslím, že dokud existuje systém, ve kterém se nacházíme, jsou jeho zákony neúprosné a nemyslím si, že je lze změnit. Lidé mohou dělat cosi, co jsem již označil za výstřední, ale hlavní proud ve filmu je řízen ekonomy a investicemi.

Myslíte si, že je šance vytvořit uvnitř kapitalistické společnosti nějakou alternativu?

Myslím si, že to je velice obtížné. Lidé mohou vytvářet malé ostrůvky, na chvíli, ale je obtížné udržet tyto ostrůvky z písku, když stoupá příliv. Neúprosně dojde k jejich spláchnutí prokapitalistickou propagandou a jejím výrobním způsobem. Jsme toho neustále svědky v mnoha oblastech. V jazyce, v příbězích, které lidé slyší, a ve způsobech, jak je interpretují. Je velice obtížné vytvářet alternativní kulturu. Klasickým příkladem je Robert Owen a jeho dělnická komunita v New Lanark. Nějaký čas se držela, ale bylo pro ni velice obtížné přežít v kapitalismu. Komuny, které založili lidé v 60. a 70. letech 20. století, měly stejný osud. Tehdy to bylo zvláště těžké, protože jste na jedné straně měli bezuzdný kapitalismus Západu a na straně druhé stalinistické byrokracie Východu. Takže nebylo, kam se obrátit o podporu, či odkud čerpat model pro ustavení něčeho revolučního. Lidé se obraceli k excentrickým ideám, jako třeba "návrat k půdě"; zkoušeli věci, které nemohou fungovat, které byly spíše jen idealistické, než aby byly zakotveny ve vědomí skutečné změny materiálních podmínek. Pokud jsou upřímné a dobré úmysly odtrženy od revoluční politiky, pak nakonec erodují, protože tu chybí základ pro analýzu, která může sloužit jako obrana proti tomuto rozkladu. V Británii se v současnosti otevírá prostor pro levici, protože Blairova Labour party se v pevném objetí s velkým byznysem, jeho kulturou a za jeho sponzorování posouvá směrem doprava. Je očividné, že již nereprezentuje pracující třídu a už i rétorika se změnila na podporu byznysu. Velká část společnosti teď nemá žádné zastoupení a myslím, že čím dál tím více lidí si to uvědomuje. Takže existuje určitá příležitost pro znovuoživení levice.

Myslíte si, že toto znovuoživení levice vyžaduje také vymezení nějakého nového osvobozujícího projektu? Souhlasíte s tím, že po kolapsu "státního socialismu" a "triumfu" tržní ekonomiky čelí levice výzvě, jak integrovat zkušenosti různých hnutí, idejí a jednání do nové syntézy?

Jsem zpět u otázky sektářství, které vždy levici sužovalo. Souhlasím s vámi, že je tato syntéza potřeba a v určitých případech je znakem naděje. Například v Liverpoolu, když jsme dělali dokumentární film o stávce dokařů - kde byli dokaři zrazeni svými odbory a jejich místo zaujaly neodborové dělnické výbory - přišli lidé z Reclaim the Streets a vedli úžasnou, anarchickou demonstraci skrze Liverpool. Dokaři, kteří byli tradičními průmyslovými dělníky s tradičním uvažováním a jednáním v rámci odborů, náhle zjistili že mají spojence v… nonkonformních mladých lidech. Po počátečních rozpacích s nimi vycházeli velice dobře a jakmile se zbavili vžitých stereotypů, stali se z nich velice dobří soudruzi. Bylo to velice dobré. Takováto syntéza je bezesporu potřeba. Ale jedna věc je o ní mluvit a druhá věc podle ní i jednat. Mám na mysli problém těch levicových skupin, ve kterých dominuje jeden nebo dva guru, kteří brání svá malá knížectví proti novým lidem, kteří se zapojují, a když náhodou dojde k jejich rozšíření, tak se rozdělují. Panuje neustálá válka sekt, která je deprimující. V 60. letech jsem byl aktivní v jedné z takových skupin. Svým způsobem byly úžasné, bylo v nich mnoho odhodlaných lidí s nezměrným třídním vědomím, se silným pocitem spravedlnosti a solidarity. Ale skupinu ovládla klika, která nám téměř zakázala komunikovat s ideově nejbližšími skupinami. Takže naším největším nepřítelem se stali Mezinárodní socialisté (IS). Toto neustálé pátrání po ideové čistotě se nakonec rozšířilo na úkor solidarity.

Je známo, že televizní dokumenty o vstřícném postoji odborových byrokratů k thatcheristické protiodborové legislativě, které jste před pár lety připravoval, se nikdy nevysílaly. Co si o tom, a o svobodě slova v Británii vůbec, myslíte?

Udělali jsme sérii dokumentárních filmů, v nichž jsme kritizovali pravicové odborářské vůdce. Odboráři vůdci chtěli tyto filmy vidět dřív, než se měly vysílat, a jeden z nich kontaktoval *Independent Broadcasting Authority* a filmy se nevysílaly. Šéf *Channel Four*, šéf *IBA* a vysoce postavené osoby z *Central TV*, která filmy financovala, byli všichni představitelé labouristického pravicového křídla, stejně jako kritizovaní odboroví byrokrati. Takže ti, kdo měli to postavení, použili svoji moc, aby potlačili opozici vůči svým kamarádům. Byla to sprostá politická cenzura, provedená ale po anglicku - nekonečným byrokratickým protahováním.

Toto téma je stále aktuální i dnes, kdy mají odbory tak vlažný postoj k Blairově odborové legislativě. Co si myslíte o blairismu?

Základním problémem Labouristické strany je, že byla vždy přesvědčena o tom, že kapitalismus je pokrokový, a že by mohla rovnoměrněji přerozdělovat drobky, které spadnou bohatým ze stolu. To bylo vždy realitou Labour party. Dokonce i když Attleeho vláda

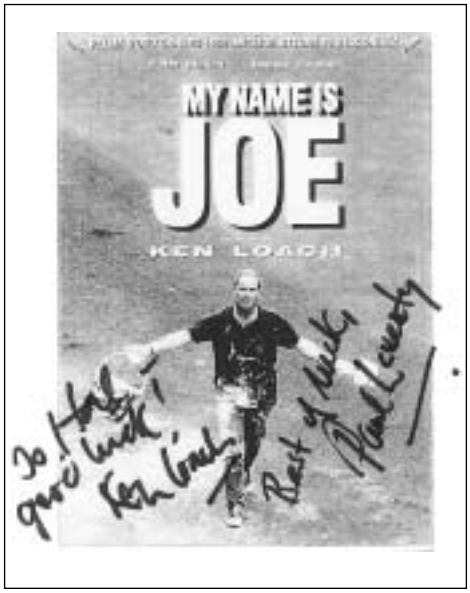

znárodňovala základní služby, jako byly železnice či doly, bylo to jen proto, že se to hodilo zbývajícímu soukromému průmyslu, který mohl tyto služby provozovat se státními dotacemi. Blairismus není vůbec žádný - ismus. Je to stará Labour party s novou tržní strategií. Když lidé nostalgicky mluví o staré Labour party, klamou sami sebe. Pamatují si rétoriku, ale již zapomínají na to, co Labour party dělala, když byla u moci.

Jaká by měla být role médií ve společnosti, kterou si představujete?

Myslím, že tato role by měla odrážet ideje socialistické, demokratické společnosti. Nemám na mysli sociálně-demokratickou vizi, ale vizi společnosti, která bude demokratická v ekonomice, ve vlastnictví průmyslu, zkrátka ve všech oblastech. V takové společnosti bude potřeba spousta různých názorů, které v případě novin mohou být docela dobře zakotveny prostřednictvím družstev novinářů a tiskařů. Každé uskupení by se demokraticky organizovalo. To znamená, že editoři by se zodpovídali lidem z družstva, a ne vlastníkům. To samé by platilo pro rádia a televize, kde by také měla být kontrola zdola a nikoli shora. A "stát" by neměl mít žádný vliv na kulturní otázky. To je záležitostí umělců, malířů či hudebníků. Zkrátka myslím si, že záležitosti vyjadřování se musí být nezávislé a demokratické, abyste měli různé pohledy na věc. Rozmanitost a zodpovědnost: to je cosi, čemu liberální demokracie nerozumí. Ale jednou…

Pro časopis Democray and Nature s Kenem Louchem rozmlouval Theo Papadapopoulos. Z originálu na http://www.democracynature.org/dn/vol5/loach_media.htm ***přeložil Arnošt Novák.***

Abolishing The Borders From Below 8

V minulém čísle A-kontra (10/02) jsme měli s redakčním kolektivem tohoto časopisu rozhovor, pro ty, kteří jej nečetli, lze stručně shrnout: Abolishing the Borders From Below je časopisem vydávaným východoevropskými (převážně polskými) anarchisty žijícími v Berlíně a je zaměřen na propojení východoevropského anarchistického hnutí. Dlužno dodat, že to je velmi podstatný úkol, protože ač hnutí ve východní Evropě spojuje podobná historická zkušenost i společenská realita, jeho vzájemná komunikace a spolupráce zůstává vesměs spíše na tristní úrovni, i když se objevují první vlašťovky toho, že by se tento stav mohl zlepšit.

Vytyčenému poslání odpovídá i obsah časopisu. Přečteme si zde návrh ČSAF na uspořádání společného východoevropského prvního máje a diskusní příspěvek redakčního kolektivu, který tento návrh dále rozvádí. Anarchisty s jazykovými znalostmi jistě zaujme pozvánka na východoevropské anarchistické setkání ve Varšavě na konci června 2003, na němž se budou diskutovat témata jako anarchofeminismus, aktivita na pracovišti, využití počítačů v sociálním boji a kampaň proti Evropské Unii a hraniční politice (proti nim proběhne v rámci kempu demonstrace).

Následující článek se zabývá válkou v Čečensku a kritizuje, že zatímco po světě probíhají statisícové akce proti válce v Iráku, na Čečensko se jaksi "pozapomnělo" a skutečné hnutí proti této válce existuje jen v několika státech, v Rusku, Polsku, na Ukrajině a v Gruzii - do těchto hnutí se přitom často zapojili dosud politicky zcela neangažovaní lidé. Upozorňuje na rasistický útlak Čečenců v Rusku a odmítání trpný souhlas s válkou kvůli vnitřním problémům Čečenska.

Rozsáhlý článek o anarchistické alternativě obrany je převzat z anglického vydání A-kontra a je doplněn stanoviskem polské Anarchistické Federace k témuž tématu.

V časopisu nalezneme rovněž kratší zprávy o aktivitách anarchistů v Turecku, Arménii, Polsku, Rusku, Bělorusku, Slovinsku, Rumunsku, na Moravě a v Čechách. Dva rozsáhlé rozhovory se věnují situaci v Bulharsku a Rumunsku - na prvním z těchto států je zajímavá mimo jiné činnost anarchistických veteránů často starších osmdesáti nebo i devadesáti let. V Rumunsku anarchistické hnutí vyrostlo převážně z punkových kořenů a má problémy s útlakem ze strany policie a státu (nezákonná má být údajně byť i jen propagace anarchismu). Jeden kratší rozhovor se pak věnuje skupině antifašistických fotbalových hooliganů z Ruska.

Zajímavé jsou v čísle rovněž článek o srbských věznicích a o vězeňství obecně a reportáž o soudobé Albánii z pera amerického anarchisty. Již tradičně je číslo zakončeno seznamem kontaktů a chystaných akcí.

28 str. A4/20 Kč

V ČR distribuce přes naší redakci nebo přes internetové distro na *www.csaf.cz*.

Cabaret Voltaire zine č. 20

Již dvacáté číslo časopisu severočeské anarchopunkové iniciativy, která již skoro šest let víří zejména v "zapadlejších" regionech stojaté vody punku, ale i dalších alternativních proudů. Název této skupiny, Aktivita Cabaret Voltaire, je odvozen z názvu švýcarského kabaretu, v němž za první světové války vzniklo umělecké hnutí dada. Jejím hlavním působištěm jsou nyní severní Čechy, její skupiny ale fungují i jinde.

V tomto čísle nalezneme jako hlavní materiály dva rozhovory se stoupenci alternativního způsobu života a hodnot. Rozhovor s veteránem punku a fotografem Štěpánem Stejskalem je zajímavý nejen vzpomínkami na "scénu" před rokem 1989, ale také velmi kritickými postřehy na adresu současného českého punku i anarchismu. Následuje rozhovor s mnohem mladším Davidem Vrbou, který ovšem rozhodně není o nic méně zajímavý. Rovněž obsahuje řadu podnětných názorů a je doplněn i pěknými básněmi. Následuje řada kratších úvah, z nichž vyniká zejména kritika "apolitičnosti". Skvělá je satira "Vánoční reportáž" - tu si koneckonců přečtěte sami. Následuje rozhovor s crust-punkovou kapelou Segue a recenze na časopisy, hudební nahrávky i koncerty. Zlatým hřebem je pravidelná rubrika "Sebevzděláním k odporu", otiskující tentokrát druhý díl českého překladu z Bakuninovy kritiky marxismu. Časopis rovněž obohacují překlady z polských časopisů - jen by si možná jejich autor mohl občas dát větší práci s hledáním ekvivalentů i článků k překladu (alespoň dle mého osobního názoru máme i v Čechách bohužel dost lidí, kteří si myslí, že práva zvířat nebo feminismus jsou "prkotiny", takže zrovna na to moc nepotřebujeme překládání podobných, dle mého soudu ujetých, názorů ze zahraničí).

Celý časopis je dobrou a povzbuzující ukázkou, že český punk stále žije a přinejmenším jeho část se drží na velmi slušné úrovni. Kabaretům i dalším podobným iniciativám lze jen popřát mnoho sil do dalších aktivit.

36 str. A5/25 Kč

Kontakt: Roman Pátek, PO Box 40, Litvínov, 436 01, e-mail: acv.litvinovsko@seznam.cz.

THEMA 11

Ptal se Ondřej Slačálek

Jak dlouho hrajete, jak jste se dali dohromady atd… prostě: mohl bys nám říct něco o vývoji kapely?

M11: Fungujeme už několik let. Současná sestava je d11 - kytara, vox, Moby - basa, Hawwwran - bicí a m11 - kytara. Vydali jsme 7" Juicy Fruit Coma, pak na Minority/Instinct records split lp s Ravelin7 (to pak vyšlo i na cd u Střílek records s dvouma remixama navrch), split 7" s Gnu, teď vychází split 7" s rakouskejma Canitrashcan plus několik songů na různejch kompilacích tady i venku. V přípravě je nahrávání nový desky, venku bude snad na jaře a vyjde jako kooperace labelů Malárie, Insane Society a Instinct.

Máte nějaké vzory, ať už v hudební nebo názorové rovině?

D11: Samozřejmě, že existuje spousta kapel a myšlenkovejch proudů, který mě inspirujou. V muzice to jsou především Neurosis, Kyuss, Sonic Youth, Julia, One Eyed God Prophecy, Fugazi, Unwound apod. Co se týče názorový roviny, tam je to složitější, protože na vývoj tvýho myšlení má vliv de facto všechno, co se kolem tebe děje, takže je možná zavádějící vypisovat konkrétní myslitele nebo filozofický systémy. I přesto zmíním alespoň několik příkladů, u kterých jsem si určitýho vlivu bezpečně vědomej. Moje postoje, ať už politický nebo životní, se do značný míry zformovaly pod vlivem marxismu, frankfurtský školy, anarchismu, existencialismu a postmoderní filosofie.

To zní zajímavě a myslím, že to je hodně široké názorové zázemí. Nemohli byste ale přece jenom popsat ještě trochu konkrétněji, kteří autoři a díla vás ovlivnili více než jiná?

M11: Já to shrnu asi takhle. Nemam moc času vrtat se v klasikách, takže čtu spíš deriváty derivátů, a z těch nejdůležitějších můžu uvést jen Bondy, Šerý a Chomsky.

Co konkrétně vám dal marxismus, jaký je například váš vztah k současným českým marxistickym proudům?

D11: Pod pojmem marxismus rozumím určitej myšlenkovej proud, kterej vytvořili Karel Marx, Bedřich Engels a jejich bezprostřední následovníci. Distancuju se tak od Leninovy interpretace marxismu, která se stala oficiální státní doktrínou ve všech zemích sovětskýho bloku po druhý světový válce. Na rozdíl od většiny anarchistů nepovažuju marxismus za autoritářskou nebo totalitní ideologii, ale myslím si, že je to filozofie, v níž jde především o svobodu člověka a odstranění všech forem vykořisťování a útlaku. Samotnýho Karla Marxe pak oceňuju právě jako jednoho z velkých bojovníků za svobodu a rovnoprávnost, především ale jako vynikajícího ekonoma, kterej naprosto perfektně popsal principy fungování kapitalistickýho hospodářství a už v polovině 19. století dokázal předpovědět ekonomickou globalizaci. K Marxovu dílu je ovšem nutný přistupovat s určitým nadhledem a brát si z něj hlavně myšlenky, který jsou platný i dnes. Není možný dogmaticky papouškovat všechno, co Marx napsal, protože dějiny prokázaly, že ve spoustě teoretickych předpokladů, hlavně v otázce řešení společenskych problémů, se mýlil. Můj přístup k marxismu je tedy podobnej jako přístup představitelů frankfurtský školy - marxismus chápu jako brilantní diagnózu problémů kapitalistický společnosti, nikoli však jako návod, jak tyto problémy léčit.

Co se týče současných marxistických hnutí u nás, můžu říct jen tolik, že jsem se do bližšího kontaktu z žádným z nich nikdy nedostal a ani o to neusiluju.

Pokud chceš, abych konkrétně jmenoval autory, který mi jsou myšlenkově blízcí, uvedu alespoň ty, co mě zrovna napadaj, i když jinak jich je určitě mnohem víc - Egon Bondy, Michel Foucault, Noam Chomsky, J. P. Sartre, Jürgen Habermas, Ladislav Šerý, Zygmunt Bauman apod.

Váš styl je pro řadu lidí nesrozumitelný a těžko přijímaný, někteří lidé si stěžují, že není rozumět vašemu poselství, co tomu říkáte?

D11: Hudba Thema 11 určitě není mainstreamová záležitost, a proto je pochopitelný, že může oslovit jen omezenej okruh posluchačů. Navíc, neznám jedinou kapelu, která by se líbila všem, vždy je to přeci otázka individuálního vkusu. Pokud někomu vadí, že nerozumí našim textům, pak mu tenhle styl vyjadřování prostě nesedí a já to respektuju. Myslím si ale, že T11 má svoji filozofii, která je dostatečně srozumitelná každýmu, aniž by jsme hráli songy proti fašismu nebo při koncertech vedli sáhodlouhý řeči o tom, jak je špatná globalizace a jak nás sere kapitalismus. Jakožto undergroundová kapela přeci aktivně pomáháme vytvářet kulturu, která představuje alternativu ke všem těm systémem posvěcenejm sračkám, co do nás denně rvou v televizi a to i bez toho, aniž bychom o tom zpívali. Hraní v T11 pro nás není jen o drhnutí kytar a řezání do bicích, ale představuje určitej způsob revolty. Vyjadřujeme tak svůj postoj k mechanismům kontroly, manipulace a vykořisťování, o který se opírá dnešní establishment, a snažíme se stát vůči němu v aktivní opozici. Nevím, jestli to je nějaký poselství, ale myslím si, že jsme v tom zajedno s většinou lidí, který se v undergroundu pohybujou.

Kdo píše vaše texty? Jaké myšlenky se v nich snažíte vyjádřit?

M11: Texty tvořím já. Říct se nesnažíme nic konkrétního. Pocitový věci. Jeden kámoš se o našich textech vyjádřil, že to je zkurvená lyrika. Takže asi tak.

Jste z východních Čech - jak to tam teď vypadá se scénou?

M11: Ještě, že ses nezeptal přímo na Hradec. Neb tady žádná scéna nefunguje, nefungovala, a myslím že ani nikdy fungovat nebude. Pokoušeli jsme se dělat nějaký koncerty, zapálení nám vydrželo asi rok a pak pro absolutní nezájem jsme toho nechali, koncerty už pořádáme kdekoliv jinde než tady. Jinak v okolí to dobře funguje ve Vysokým Mýtě, kupa aktivních lidí, i když teď přišli o klub, tak uvidíme jak si poraděj. Dobře to jede i v Přelouči nebo okolo Kunvaldu (legendární Koncerty proti proudu). Jakž takž to funguje i v Jaroměři. V Milíčově domě tam děláme koncerty, výstavy, přednášky, filmový kluby a celkem se daří. Jestli někdo má zájem o vlastní výstavu (čehokoliv) nebo přednášku, ať mě kontaktuje.

Co jsi říkal protestům proti MMF před dvěma lety a nedávným akcím proti NATO?

D11: To je, asi jako kdyby ses mě zeptal, jestli jsou lepší protesty násilný nebo pokojný. Na což musím odpovědět, že obojí mají svoje přednosti i negativa a já pořád nemám definitivně jasno, která z těch dvou cest je vlastně účinnější. Při protestech proti MMF, který byly z části násilný, sice média naházela na všechny demonstranty neskutečnou kupu špíny, zároveň se ale díky široký medializaci začala o problémy spojený s MMF a SB zajímat i spousta lidí

a v český společnosti proběhla na tohle téma alespoň nějaká diskuse. Naopak listopadový protesty proti NATO byly pokojný, takže se mluvilo většinou o tom, jaká je to pro Českou republiku čest, že sem všichni ti papaláši přijeli, přičemž o sporných otázkách kolem severoatlantickýho paktu se nikde moc nediskutovalo. Násilný protesty mají tudíž daleko větší potenciál upozornit na určitý problémy poměrně širokej okruh lidí, na druhou stranu ale vedou k posilování represivních státních orgánů a kontroly ve společnosti. Hodně často tak násilnej protest systém spíš posílí než podreje, což mě dost štve. Musím se přiznat, že mě osobně pokojná forma protestu vyhovuje víc, proto jsem byl s průběhem akcí proti NATO spokojenej. Mohlo se sice sejít víc lidí, ale i přesto všechny demonstrace proběhly důstojně.

M11: Otázka je, kde je hranice legitimnosti násilnejch protestů. Těžko by mělo nějakej smysl rozmlátit půlku Prahy při happeningu studentů za vegetariánskou stravu v menze. Co se týče větších akcí, spíš bych se přiklonil k ostřejšímu řešení. Anarchisti jsou společností braný jako násilníci a extrémisti. Proč neustále dokazovat, že to tak není. To mně přijde jako škoda energie. Hold anarchisti dělaj tu špinavou práci. Nechaj si dávat přes držku, českej jouda u televize nadává na fetáky v ulicích, ale najednou má slovní zásobu bohatší o slovo globalizace.

Myslíte, že k takovýmto velkým a poněkud spektakulárním protestům existuji účinnější alternativy?

D11: Myslim si, že v našem případě asi ne.

M11: Nevím... možná nějaký hodně promyšlený happeningy, s tím že by za nima stála média. Což je totální utopie. Anebo někdo charismatickej, kdo by dokázal bejt akceptovatelnej pro většinovou společnost. Jenže doby jedný vůdčí megaosobnosti, která by dokázala strhnout masy, natožpak aby vzešla zespodu, jsou už taky dávno pasé. Takže asi jediný, co je v týhle době možný, je dělání promyšlenejch protestů, kde násilí (materiální) upozorní na problém a rozpoutá diskusi. Když by se k tomu přidala soustavná drobná práce různejch komunit (koordinovaná) plus infiltrace jednotlivců do co nejvyšších pozic, šance by možná byla. Ale jenom z dlouhodobýho hlediska. V rychlou revoluci nevěřím. Největší problém vidím v kooperaci a koordinaci.

Myslíte si, že anarchistické hnutí má do budoucna nějaký potenciál?

D11: Jsem přesvědčenej, že anarchistický hnutí má v sobě obrovskej subversivní náboj, což dokládají i anarchisty zorganizovaný protestní akce, ať už proti MMF nebo NATO, který ve srovnání s ostatníma demonstracema (např. komunistickejma) podpořilo bezkonkurenčně nejvíc lidí. Mrzí mě jen, že v oblasti teorie je část anarchistů příliš zahleděna do minulosti vlastního hnutí, a plýtvá tak spoustu energie na věci ne příliš důležitý. Několikrát se mi dokonce stalo, že rozhovor s anarchistou mi připadal jak výlet do dvacátých let minulýho století, protože dotyčnej neustále argumentovat pouze Kropotkinem a dnešní politickou situaci hodnotil podle měřítek platných někdy na konci 19. století. Anarchistickýmu hnutí by proto někdy neškodilo víc otevřenosti vůči dalším myšlenkovejm proudům, protože přílišná vyhraněnost může odrazovat lidi, kterým jde v podstatě o totéž jako anarchistům, akorát že mají jiný ideový východiska.

M11: Mám pocit, že chybí nějakej dlouhodobější koncept. Cíle v podstatě nejsou žádný (nepočítám li revoluci). Úplně se zapomíná na návaznost na ostatní aktivity, prostě velká nepropojenost třeba s ekologickejma hnutíma nebo sociálníma aktivitama.

Když budu konkrétnější - třeba sociální věci. Buď budu hrdej anarchista a ze svejch prachů nebo z benefičního koncertu se budu snažit rozjet nějakou sociálně pozitivní aktivitu. Moc toho nepořídím bez peněz od nadací nebo od státu. Dělám v jednom sociálním centru, takže tohle se mě přímo dotýká. Byť si můžu o existenci státu myslet svý a ať už mi to přijde jakkoliv pokrytecký, jiná šance jak sehnat peníze na provoz jednoduše není. Samozřejmě tady nechci propagovat preferenci volby menšího zla. A už vůbec nechci řešit, jestli sociální centra systému v konečným důsledku pomáhaj či nikoliv. Záleží, co je přednější, jestli konkrétní výsledek pro konkrétního člověka nebo lpění na svý ideologii.

Když trochu odbočím, ono v konečným důsledku je víc košér dostávat ty peníze od státu, než od nadací. Ty nadace většinou nejsou moc průhledný, není moc zjistitelný, kdo za těma prachama stojí. Obvykle to sou velký nadnárodní koncerny, který nemaj potřebu dělat humanitu na očích široký veřejnosti, ale na očích mocipánů. Málokdo ví, že třeba Philip Morris platí protikuřácký programy pro děti, a ještě míň lidí ví, že pouze v lokalitách kde má filiálky anebo kde sídlí někdo vlivnej. Mimo to financujou i třeba Bílej kruh bezpečí atd. Dost peněz dávaj i Eurotel, Levi Straus, ČEZ... a když se pak podíváš na vyhodnocený a odotovaný projekty, zjistíš, že kritériem nebyla odbornost a kvalita, ale spíš lokalita plus reklamní dopad. Což se u peněz od ministerstev stát nemůže. Je to kurvárna.

Další věc, která mě vytáčí opravdu hodně, je odtrhávání politiky od umění. Samozřejmě, chyba je na obou stranách. Umění, teď mám na mysli konkrétně hudbu, má obrovskej potenciál přitáhnout lidi k politice. Přitom na stěžejním českým hc serveru czechcore politiku najdeš jen velice zřídkavě, protože nikdo

není ochotnej přispívat s politickejma článkama. A naopak, najít politicky aktivní kapely u nás je téměř nadlidskej výkon. Na Fluff festu kromě stánku o právech zvířat nebylo ani zbla politiky. Proč tam nebyli pozvaný třeba lidi, který dělaj přednášky? Proč na streetparties jsou jen soundsystémy a nehrajou tam živý kapely, není víc uměleckejch směrů? Myslím, že je kupa umělců, který by se rádi účastnili, jenže pokud je nikdo neosloví, oni nepřijdou.

Jestli chceTE něco vzkázat čtenářům A-kontra, máš příležitost…

D11: Čtenářům radši nic vzkazovat nebudu, …ono mě taky momentálně nic duchaplnýho nenapadá, ale chtěl bych moc poděkovat A – kontře za rozhovor.

M11: držím palce…….ve volnejch chvílích se mrkněte na **http://thema11.czechcore.cz** a samozřejmě rovnou i na **http://www.czechcore.cz**.

Neonacistická vražda v Milánu

(po uzávěrce) V italském Miláně zaútočila v noci z 16. na 17. března skupina neonacistů ozbrojená noži na tři antifašisty. Jeden z nich, pobodán na krku a hrudníku, na následky zranění zemřel. Krátce po útoku se začali před místní nemocnicí spontánně scházet mladí lidé k protestu proti neonacistickému násilí. Policie je napadla za použití obušků a basebalových pálek (jak uvádí očití svědci). V oficiálních médiích se okamžitě rozjela dezinformační kampaň, která útok fašistické bojůvky líčí jako násilný střet mezi dvěma skupinami extrémistů.

Emma Goldman – život a činy

Sborník tří článků vydalo jako brožurku autonomní nakladatelství "Cabaret Voltaire Press", které je jednou z aktivit stejnojmenného punkového uskupení.

První a zdaleka nejrozsáhlejší článek je v podstatě životopisem Emmy Goldman (1869-1940). Pokud máte ale obavu ze suché faktografie, bude pro vás článek příjemným překvapením. Jednak totiž politický ani osobní život Emmy Goldman, emigrantky (z Ruska do USA, po roce 1917 zase zpátky a po roce 1921 zpět ještě jednou), řečnice, redaktorky anarchistických časopisů, milenky anarchistického atentátníka a významného teoretika Alexandra Berkmana, trestankyně a aktivní svědkyně ruské i španělské revoluce rozhodně není nudný. A jednak je článek napsán velmi živě a především je proložen mnoha dobovými dopisy a vzpomínkami - především samotné Goldman a Berkmana. Tento text, přeložený z polského časopisu Mać Pariadka, je skutečně ukázkou dobře napsaného životopisu - dlužno jen dodat, že k němu Goldman a Berkman zanechali jako citliví pozorovatelé a komentátoři hojnost materiálu.

Následující dva články jsou pouze stručným doplňkem - nekrolog španělského anarchistického revolucionáře Bonaventury Durrutiho, u nějž autor předmluvy sám výstižně poznamenává, že zde Goldman propadla nepříliš anarchistickému kultu hrdinů, a půlstránkový článek o patriotismu. Škoda, že zde nebyly otištěny některé významnější úvahy Goldman - některé z nich mimochodem už v češtině vyšly, ať už v anarchistických časopisech z dob Rakousko-Uherska nebo v současné době, jiné dosud do češtiny přeloženy nejsou a rozhodně by za to stály. Na anarchistických myslitelích a myslitelkách by nás totiž přece měly alespoň dle mého soudu především zajímat jejich myšlenky.

Problém mám osobně i s tvrzením, že ženy jsou v anarchismu aktivní "víc než v jakémkoli jiném socialistickém hnutí". Kéž by tomu tak bylo! Existuje ale naopak až přespříliš svědectví o tom, že ženská aktivita byla muži v anarchistickém hnutí mnohdy přezírána a nepřímo i potlačována, že ženy musely čelit mnoha předsudkům i v tomto hnutí. Podívejme se jen na vztahy anarchismu a žen v dějinách českého anarchismu. Příkladů téhož je plný koneckonců i samotný život Emmy Goldman. Další vadou a kráse této publikace je také úroveň překladu. Jinak je ale tato brožurka bezesporu přínosem pro každého, kdo má zájem o osud jedné z nejvýznamnějších anarchistek 19. a 20. století.

28 str. A5/15 Kč

Kontakt: Roman Pátek, PO Box 40, Litvínov, 436 01, e-mail: acv.litvinovsko@seznam.cz

Gilles Dauvé, Karl Nesic: Kudy kam, světe?

Text dvou francouzských komunistů (pokud si ovšem pod tímto slovem představujete státně-kapitalistickou diktaturu "komunistické" strany, jste na velikém omylu) se zabývá reflexí vývoje současného kapitalismu a možností revolučního východiska v dnešní době. Už překladatelův text na obálce, ironizující (na můj vkus až poněkud povýšeně) "aktivisty", kteří se dnes snaží o revoluční změnu a dokonce si (dle autorů i překladatele bláhově) myslí, že by jejich aktivita mohla mít v brzké době nějaký smysl, naznačuje, že sami tato východiska vidí v krátkodobém horizontu jako nereálná. Proč?

Autoři spolu s mnoha dalšími kritiky "globalizace" souhlasí s tvrzením, že v osmdesátých letech 20. století začala nová epocha vývoje kapitalismu (jejich slovy "výrobní cyklus"), jíž charakterizuje nástup počítačů a prudké posílení role finančního kapitálu. Zatímco počítače přispěly k dalšímu odcizení pracujícího od výsledků jeho práce a k posílení jeho kontroly, finanční kapitál je spíše "klamem", jehož nadbytek fakticky překáží reálnému zhodnocení kapitálu. Autoři popisují krach jednotlivých modelů smíru mezi kapitálem a pracujícími a říkají, že kapitalismus selhává v řadě úkolů, které před ním stojí.

Kdyby tento text psal nějaký trockista (nebo mnozí z anarchistů), logickým závěrem by pro něj bylo, že takový stav je výzvou k revoluci a že je třeba se organizovat a pracovat na jejím co nejrychlejším dosažení. Dauvé a Nesic ale, jak už bylo zmíněno, razí zcela jiný názor. Výrobní cyklus totiž není ještě na svém vrcholu, kdy by poskytoval širokým vrstvám relativní blahobyt a ty by tak mohly poznat a plně odsoudit samu podstatu života v kapitalistické společnosti. Zatím mohou odsoudit pouze to, že kapitalismus nefunguje a neposkytuje jim takový životní standard, jaký by očekávali. Většina protestů pracujících proto dnes není zaměřena proti podstatě kapitalistické společnosti, ale pouze proti vedlejším produktům jejího špatného fungování. Výsledkem je utlumení perspektivy skutečné změny.

Toto tvrzení si zasluhuje bedlivé, ale také kritické zvážení. Poněkud jej totiž zpochybňuje, že většina revolucí nevypukla poté, co měli pracující možnost "zpochybňovat bohatství, které kapitál nabízí či slibuje", ale naopak v situacích, kdy se společnost dostávala do těžkých krizí - po prohraných válkách, vojenských pučích apod. Co mají v takových situacích revolucionáři a obecněji pracující dělat? Čekat se založenýma rukama, až kapitál bude moci nabídnout bohatství - a oni jej budou moct odmítnout? Neměli by rovnou ještě usilovněji pracovat pro kapitalismus a podporovat jej, aby se konečně "završil výrobní cyklus" - a oni se konečně mohli proti kapitalismu vzbouřit? Právě četba Dauvého a Nesica je příležitostí potvrdit dávný Bakuninův výrok, že marxismus je - přinejmenším do jisté

11'09"01

Petr Hruška

Už dlouho se nestalo, aby se v běžné distribuční síti tuzemských biografů objevil dokumentární film. Nicméně, po mediální proválečné a xenofobní masáži, probíhající v podstatě neustále od 11. září 2001 dodnes, se tomuto titulu mnoho lidí vyhne již kvůli jeho názvu. Hned na začátek předešlu, že by to byla škoda.

Film "11.09.01" je vlastně kompilátem symbolicky jedenácti krátkých filmů od jedenácti různých režisérů z různých zemí čtyři kontinentů (Afrika, Amerika, Evropa a Asie). Ty kromě tématu atentátu na WTC v New Yorku 11. září 2001 spojuje také symbolická délka: 11 minut, devět vteřin a jedno okénko a podle úvodu celého bloku také "naprostá tvůrčí svoboda."

Bylo zajímavé sledovat, jak se s tématem režiséři vypořádají a zda se dokáží povznést nejen nad laciná gesta a stereotypy, na která jsme tolik navykli v korporativních médiích a vysoké politice, ale také nakolik jejich dílo determinuje země jejich původu.

Nejprve se zmíním o dvou filmech, jejichž režisérům se podle mě povedlo dané téma uchopit a využít této ojedinělé příležitosti nejen pro svou uměleckou prezentaci, ale také k politickému sdělení.

Prvním z nich je egyptský režisér, který ve svém dílku zobrazil dialog filmového režiséra (sama sebe?) a ducha amerického vojáka, zabitého palestinským atentátníkem. Filmový režisér, specializující se na módu, natáčí 11. září ráno v New Yorku u WTC, odkud ho bez souvislosti s útoky vyhodí policie. Den poté, již v Egyptě, potkává při přemýšlení na pláži již zmíněného ducha amerického vojáka, kterému odpovídá na nevyřčenou otázku: "proč nás nenávidí"? Dozvíme se nejen o útlaku Palestinců, jimž bourají domy americké buldozery, ale i o tom, že to byly USA, kdo vycvičil a vyzbrojil Usámu Bin Ládina, a mnoho dalších, v korporativních médiích příliš neuváděných skutečností. Film končí obrazem, kdy se režisér u hrobu onoho vojáka potká se svým synem, zřejmě jedním z palestinských bojovníků, který mu celý dialog s jejich utlačovatelem vyčte.

Druhým filmem, prudce útočícím na válku proti terorismu a hegemonii USA ve světě, je krátký dokument o angažmá CIA ve vojenském puči v Chile, kde vojenské jednotky vyzbrojené a vycvičené USA zavraždily okolo 30 000 lidí. Symbolické je, že tento převrat byl zahájen také 11. září; pro statisíce Chilanů je tudíž jedenácté září také výročím tragédie. Jiné tragédie; "jejich" terorista není Usáma Bin Ládin, ale USA. I přesto se vypravěč, bývalý politický vězeň ultrapravicové chilské vlády dosazené USA a dnes emigrant žijící v Londýně, obrací na obyvatele USA s výzvou ke vzájemné solidaritě a společnému uctění památky obou 11. září.

Díky pestrosti vybraných režisérů se dotkneme i jiných aspektů důsledků 11. září. Krátký film z Indie, natočený na základě skutečné události, nám přibližuje pronásledování Arabů a Asiatů v "pozářijové" době. Ukazuje jednu asijskou rodinu žijící v New Yorku, jejíž syn zmizel 11. září a brzy poté byl FBI prohlášen za teroristu. Jeho rodina se domnívá, že je zadržován tajnými službami, a po publikování informací o "hledaném teroristovi" se stává odsuzovanou nejen sousedy a okolím. Nakonec se ukáže, že "terorista" přispěchal jako dobrovolník do WTC, kde při pomoci jiným zahynul, a najednou je zobrazován jako "hrdina." Samozřejmě bez toho, aby se rodině kdokoliv omluvil.

Velice zajímavý je i úvodní íránský dokument, díky kterému si uvědomíme, že zdaleka ne všichni obyvatelé planety na 11. září hledí jako na tragédii; mnozí o něm ani nevědí. Velká část jich je mezi těmi, kterým padají na hlavu bomby. Žáci jedné íránské základní školy pod širým nebem na otázku učitelky, kdo ví co se hrozně závažného stalo, odpovídají "někdo vykopal studnu a jiný do ní spadl." Jedná se totiž o nejvýznamnější událost v jejich okolí... V zemích, jako je Írán a Afghánistán, kde většina lidí nemá přístup k žádnému zdroji informací, je na tom podobně většina populace...

Jsou i krátké filmy, které se k tématu postavily s humorem, a přesto přinesly poselství. Druhý africký zástupce rozehrál na této minimální ploše příběh žáka základní školy v jedné chudé africké zemi, jehož matka je těžce nemocná a on se jí prodejem novin snaží přispět na nezbytné léky. Při kolportování ale potká... Usámu Bin Ládina. A na jeho hlavu je přeci vypsaná odměna - 20 miliónů dolarů. Částka, která by v očích jeho a jejich kamarádů stačila na léky pro celou zemi... Vydají se tedy na "hon na Usámu," ten jim ale z města brzy odletí. A za letadlem se ozývá křik party dětí: "Vrať se, Usámo, my Tě tady potřebujeme!"

Část režisérů se neodhodlala k tomu, aby téma kriticky uchopila, a namísto toho ukázala své (často pseudo)umělecké ambice. Výborně se to ovšem povedlo režisérovi z Francie, který na minimální ploše rozehrál příběh páru hluchoněmé ženy a muže, který provádí turisty po WTC. Téměř němý film, dívající se na svět "ušima hluchého," končí happyendem, kdy katastrofa zabrání rozchodu páru...

Jiní se v tématu zjevně topili - takovým příkladem je Mexičan, který nám předhodil jedenáctiminutovou zvukovou koláž sestávající se z telefonátů lidí, jenž ve WTC zahynuli, a zpráv z korporativních médií, doplněných... černou obrazovkou. Tou jen několikrát probliknou "srdcervoucí" záběry na lidi, vyskakující z oken WTC.

Jediným skutečným slabým místem pásma je dílko režiséra z Izraele. V tom došlo k tomu, čeho se asi hodně návštěvníků obávalo v celém filmu: zneužití času k laciné propagandě, reprodukci oficiálního pohledu a politiky. Špatně sehraná scéna z místa atentátu palestinských sebevrahů předává poselství: ať Tel Aviv nebo New York, terorismus je terorismus. A cynické srovnání atentátů na WTC a palestinského sebevražedného atentátu tam také skutečně zazní...

Celé pásmo je ukončeno velice zajímavou japonskou protiválečnou agitkou, určenou zřejmě jak Usámovi, tak Bushovi. Ukazuje šíleného vysloužilého vojáka (z japonsko-korejské války?), který si myslí, že je had. Jeho způsobem pohybu je plazení a řečí sykot. Slovy jednoho z vesničanů: "po tom, co viděl [ve válce], je raději hadem než člověkem." Tento krátký film a i celé pásmo končí poselstvím: Žádná válka není svatá!

O některých dalších krátkých filmech z tohoto pásma zde zatím nebyla vůbec řeč. Zmínil jsem ty, které mě nejvíce oslovily. Ať pozitivně či negativně. Teď bych chtěl shrnout film 11'09"01 jako celek. Je jistě výborné, že některé krátké filmy otevřeně hovoří o faktech, která až dosud nabízela pouze alternativní média. Dosah dokumentu uváděného v běžných kinech, navíc celosvětově, je jistě větší než dosah alternativních médií.

Problémem ale zůstává, že aby se podobné téma na takovémto poli objevilo, musí dojít k masakru typu útoku na WTC v USA. Nebýt těchto atentátů na americkém území, podobný film by se nejspíš nikdy neobjevil, přinejmenším ne v kinech. Nesrovnatelně větší masakry na jiných místech planety, jako například ten v Chile, nikomu za točení bombastických filmů uváděných v běžné distribuční síti nestojí. A to je možná největší poselství celého pásma, které ale zůstává nevyřčeno.

Koordinátor a autor námětu Alain Brigand přišel s dobrou myšlenkou. Bohužel s ní pouze obratně využil vlnu celosvětového zájmu o konkrétní událost 11. září 2001. V době, kdy se ve světě staly daleko horší masakry, které by si zasloužily ne jeden, ale deset filmů, mlčel. Jeho zájem o "vytvoření poselství míru a toleranci mezi národy" přichází tedy poněkud pozdě a celá formulace provázející tento projekt vyznívá poněkud kýčovitě. I tento film je důkazem, že život Američana nemá stejnou váhu jako život obyvatele jiného koutu planety.

Nicméně, jak jsem psal, určitě stojí za vidění.

Kytary a řev aneb Co bylo za zdí

Petr Hruška

Recenze knihy s podtitulem Punk a hardcore v Československu před rokem 1989 může u mnoha čtenářů vyvolat ironický úsměv doplněný uštěpačnou poznámkou o tom, že je jen dalším potvrzením propojenosti punkové subkultury s anarchistickým hnutím. Na věc se ale dá pohlížet z jiného hlediska: anarchisté často a rádi hovoří o "nezávislé kultuře," která by neměla být pouze nekomerční alternativou k mainstreemové mozky vymývající zábavě, ale také kulturní základnou anarchistického hnutí a tedy skutečnou kontrakulturou.

Obsah tohoto pojmu je však často dosti nejasný. A ačkoliv by mnoho anarchistů jistě dokázalo dlouhou chvíli mluvit o tom, na jakých principech by taková kultura měla být postavena, faktem zůstává, že součástí anarchistického hnutí zatím není.

Punk a hardcore tvořily a tvoří svou vlastní kulturu, která se nedotýká jen hudby, ale i mnoha dalších oblastí života: módy a oblékání, jiných druhů umění (poezie, divadlo, film), politiky v širším i užším významu slova, jakožto i celého komplexního životního stylu. Z existujících svébytných kultur má k anarchistickému pojetí kontrakultury z mnoha úhlů pohledu asi nejblíže a je také faktem, že v určitých historických etapách a na určitých místech (např. Anglie 80. let) je historie těchto dvou hnutí těsně propojena. Jistě stojí za to podívat se, co nám k tomu tato kniha řekne.

V rámci okrajových forem kultury vede tenká dělící linie mezi subkulturou a kontrakulturou. Rozlišujícím faktorem je, zda se ona kultura programově snaží nejen vymezit proti stávajícímu systému (o což jde ve většině subkultur), ale i pokládat základy budoucí svobodné společnosti.

V zemi svého původu, tedy Anglii, vznikl punk jako sociální hnutí mládeže. K nám byl, jak dokládají v knize citovaná svědectví mnoha postav, které stály u zrodu jeho československé podoby, přenesen především napodobováním stylu oblečení "punkových" modelů z německého časopisu Bravo a později napodobováním hudebního stylu z do Československa propašovaných desek.

Být "punkáčem" v dobách hluboké totality nebyl žádný med. Spíše pravidlem než výjimkou byly zátahy SNB na koncerty, které tak končily někde uprostřed vystoupení první kapely, pokud vůbec začaly. Zásahy byly často spojené se stříháním "kohoutů" a kradením ozdob, jako jsou náušnice, odznaky atd. I přes to se punk rozvíjel a sílil.

Navzdory rozšířenému mýtu se však "punkové hnutí", tedy v kontextu této knihy a recenze myšleno punkové kapely, nijak zvlášť nevyhraňovalo proti bolševickému režimu. Hnutí bylo vnitřně rozdělené a jeho nikoliv nevýznamná část jen chtěla "aby punk (hudba i hnutí) byl jednou právoplatný v naší společnosti jako třeba disco nebo heavy metal, aby punk rock mohl být natáčen na LP desky, jako třeba pop music, rock atd." (Petr Hošek, lídr kapely Plexis)

V anotaci knihy to autor shrnuje následovně: "Není pochyb o tom, že kdyby kapely, o kterých je v této knize řeč, hrály dnes, skončila by řada z nich ve spárech hudebního byznysu. Některé z nich by možná už z principu odmítly, ale vtip byl právě v tom, že tuhle volbu jste u nás tehdy neměli." Jinak než subkulturností velké části punkové scény a v podstatě nezaviněné "kontrakulturnosti" více méně z nouze nelze vysvětlit, že mnoho punkových souborů se objevilo na Socialistickým svazem mládeže (SSM) pořádané oficiální přehlídce Rockfest, konané - v Paláci kultury v Praze (!!!).

Jejich cílem zjevně nebylo revoltovat nebo stavět se proti bolševickému či jinému útlaku. Chtěli pouze hrát, čím víc lidí, tím lépe. Těžko dnes jejich počínání zpětně soudit, nesporných faktem je, že tyto oficiální přehlídky pořádala ta samá moc, která ilegální (tedy téměř všechny ostatní) koncerty tvrdě potlačovala. Své vystupování na těchto oslavách režimu pak kapely zpětně bránily podivnými poukazy na apolitičnost svých vystoupení: "Hrajeme pro lidi a ne pro SSM. Nikdo po nás nechtěl nic, než abychom přišli a hráli - žádný ústupky, režie vystupování nebo něco takovýho." (Golda, člen kapely Znouzectnost)

V knize ale samozřejmě najdeme i popisy povedených akcí ilegálních. Z nich asi nejslavnější je několik ročníků punkového parníku, kdy kapely vystupovaly na lodi plující po Vltavě - tedy na "území nikoho, kam fízlové nemohli," a také ilegální a policií nezmařený koncert holandské anarchistické punkové kapely The EX.

Autor Kytar se nevyhýbal ani velice kontroverznímu tématu, a to (diplomaticky řečeno) koketérii části punkových kapel s rasismem na konci devadesátých let. Nemálo bývalých punkáčů dokonce zakládalo první fašistické hudební spolky, které udělaly nemálo propagační práce pro popularizaci neonacistického hnutí, a i ortodoxní punkové působící v tomto stylu dodnes tehdy prohlašovali, že "nejlepší heslo je: Dobrej cikán - mrtvej cikán (R. Šantrůček, Šanov 1). Tam, kde se autor pouští do pokusu o analýzu tohoto, podle mého názoru dosti kulhá, nicméně bez pokusu toto svinstvo nějak obhajovat.

Kniha může být i pro čtenáře neholdující tomuto stylu hudby zajímavá věrohodným popisem reality předrevolučního punku a nadšení, s jakým jeho příznivci vzdorovali represím režimu, pořádali ilegální koncerty a podle propašovaných časopisů Bravo napodobovali západní modely v oblékání. I když místy trošku nudí výčtem jmen, která působila či se na krátkou dobu mihla v tom kterém spolku, je stále čtivá a zajímavá jako sonda do okrajové podzemní (kontra?)kultury během bolševického režimu

Kromě hlavní části, věnující se detailnějším popisům historie téměř dvou desítek souborů, nechybí ani stručný přehled podle krajů, obsáhlá anketa, ve které na otázky na punkrock před rokem 1989 a punkrock dnes odpovídá množství lidí, kteří se v předrevolučních punkových kapelách velice aktivně pohybovali, kapitoly věnované nahrávkám a punkovému tisku a dvoustránka Zpátky do budoucnosti o represích proti punkovému hnutí dnes. Vše doplněno množstvím dobových fotografií.

Celá kniha je, jak nám anonymní autor v závěrečném doslovu Návod k použití zdůrazňuje, vydána a distribuována "na bázi předrevolučního samizdatu," tedy stejným způsobem, jako většina literatury vydávaná současným anarchistickým hnutím. Nehledejte ji tedy v běžných knihkupectvích, ale u alternativních distributorů a v obchodech s deskami. A ještě cena: Mě jejích 320 stran stálo 200,-.

míry a v podání některých autorů - "ekonomická metafyzika". Je ale skutečně uvědomění pracujících potřebné pro změnu společnosti něčím, co lze nabýt jen v bezprostřední konfrontaci s určitým konkrétním stupněm vývoje kapitalismu? Není zprostředkováváno i oněmi politickými myšlenkami (které jsou jakousi "kolektivní pamětí" pracujících, byť zachycující i mnoho špatného) a také tolik vysmívanými "aktivisty" (kteří jsou přece prostě politicky aktivními pracujícími)?

36 str. A4/40 Kč

http://alarm.solidarita.org, e-mail: oras@solidarita.org

Alarm

Internetové noviny Alarm vydává Solidarita - skupina, která se vyvinula od neutrálního syndikalismu, přes anarchistický platformismus (viz např. A-kontra 7/01) a anarchokomunismus (viz A-kontra 5/01) až k jakési syntéze různých proudů ovlivněných marxismem, ovšem poněkud jiným, než je "marxismus", jaký známe od Stalina, Brežněva či Trockého. Důležité ale je, že Solidarita k anarchismu ani k marxismu nepřistupuje dogmaticky, a tak, ač k řadě názorů jejích členů můžeme mít výhrady, je třeba je přijímat s respektem. Internetové noviny začaly vycházet v červenci minulého roku a stále je to často aktualizovaný zdroj "novinek ze světa libertinského komunismu".

Vzhledem k těmto častým aktualizacím se zde omezím na stručný výčet toho, s čím se na stránkách těchto "novin libertinského komunismu" za posledních pár měsíců setkáte. Vedle archivu článků ze summitu NATO v Praze a zajímavé diskuse s členem Federace sociálních anarchistů o diktatuře, moci, státu apod. zde naleznete články s různými tématy.

Redakce Alarmu je důsledně internacionalistická a odmítá oddělovat "domácí" a "zahraniční". A tak zde vedle zajímavých textů o stávce tramvajáků zaujme zejména rozsáhlá analýza třídních bojů v Číně a Venezuele stejně jako nedávných protestů v Bolívii. To doplňují stručné zprávy v rubrice "třída v boji", jejichž počet v době psaní této recenze překročil čtyři stovky.

Teorii zastupují především texty jako "Kudy kam, světe?" (viz samostatná recenze), "Některé aspekty Marxovy teorie hodnoty" apod. Autorský článek "Co je to komunismus" poměrně srozumitelně vysvětluje, jak interpretuje jeden

z redaktorů Alarmu pojem, který je pro tyto noviny klíčový.

Opomenuta nezůstala ani historie. Je zde celá řada článků demýtizujících první republiku (zasloužily by si ovšem rozšíření pramenné základny a více redakční práce) i článků o ještě starších zápasech pracujících. Velmi zajímavý je rovněž překlad od Anarchist Federation o maďarské revoluci v roce 1918.

Solidarita rovněž odmítá od své politické aktivity oddělovat kulturu, a tak na jejím webu naleznete například články o anarchistické a dělnické písni za Rakouska-Uherska, stejně jako rozhovor s Alice Nutter z Chumbawamby nebo recenze na některé knihy a filmy.

http://alarm.solidarita.org

e-mail: alarm@solidarita.org

Recenzoval: Ondřej Slačálek

Budete viset!

Ráda bych vám tímto představila zatím poslední básnický počin skupiny mladých, alternativních a místy talentovaných básníků, které spojuje básnická skupina "Fronta na banán".

Básnická sbírka "Budete viset!" nepochybně stojí nejen za zmínku, ale také za přečtení.

Již při prvních verších narazíte na nihilismus protkaný četnými vulgarismy, které básním dodávají nový rozměr. Několik básníků, schovávajících se pod pseudonymy typu Petrklíč, Sv. Vít, adolf neubert larsen, Nada, či vystupujících pod vlastními jmény (Honza Dědič, Ondřej Votík) zde nabízí vlastní "emoční klystýr" zároveň s velkou dávkou osobitého pohledu na svět. To ještě koření špetkou odporu proti militarismu, kapitalismu, útlaku všeho druhu a dalším neduhům dnešní společnosti, na něž pohlíží dvěma způsoby: buď s cynismem a ironií či se zoufalstvím a beznadějí…

V některých básních však nacházíme i v poezii "běžná" témata jako je láska, smrt a touha po štěstí.

Celkový styl a atmosféra většiny básní odpovídá inspiraci klasiky typu Bondyho, Gellnera či Krchovského.

Jak upozorňuje dodatek k této básnické sbírce na poslední straně: "vše myšleno smrtelně vážně; jakýkoli náznak humoru je pouze ilusí čtenáře; cesta do vězení vede přímo; my uhýbat nebudem"…

kontakt: frontanabanan@seznam.cz

30 stran, A5, 35Kč

Recenzovala: Leny

pokračování ze str. 9

DLOUHÁ CESTA KE SVOBODĚ...

ných odhadů kolem 50-150 lidí. Na místě byl dále dětský koutek a infostánky Feministické skupiny 8. března, FSA a ČSAF. K letošnímu Mezinárodnímu dni žen také vychází nové číslo časopisu Feministické skupiny 8. března "Přímá cesta", jež je tentokrát tématicky zaměřená na vztah žen a antifašismu (recenzi na ni najdete v tomto čísle).

"Afterparty" na Miladě

Mezinárodní den žen 2003 zakončila improvizovaná performance bývalého redaktora undergroudového časopisu Vokno, feministického filosofa a teoretika chaosu Mirka Vodrážky na squatu Milada, doprovázená písněmi a kytarou Miloše Hlávky. Mirek Vodrážka zde, v černých ženských společenských šatech, jako feministka Mirka Vodrážková, přednesl text, který měl podobu dopisu první ženě Václava Havla - Olze. Autor/ka v něm vyjadřoval údiv nad intuicí ženy tohoto mytizovaného politika, který zradil své idey a kterého nazývá "*smutným andělem dějin*". "*Vzpomínáš si, jak jsi před třinácti lety nedoporučovala Václavovi, aby se ucházel o prezidentskou funkci a jak jsi ve svém postoji byla i v jeho okolí osamocená a opuštěná?*" Autor/ka také vzpomíná, jak Havel před listopadem 1989 tvrdil, že "*nikdy nevstoupí na terén konsensuální politiky*". Autor/ka má za to, že toto i podobná "ztroskotání" jsou zaviněna nedostatkem zřetele na ženský pohled na politiku. "*Olgo, víš co je zajímavé, že ačkoliv je moc femininního rodu, přesto neláká muže ženský intonujícím hlasem, ale jen mužsky transvestitním basem. Předpokladem pro výkon moci je tak vždy "zmužilost" a nedůležitost ženského hlasu, protože politika ve své dělbě moci neuznává rovnoprávnost dvou pohlaví. Proto je i akt moci jen kohabitací zmužilých sociálních těl se sebou samými.*" Autor/ka věří, že jen Olga Havlová měla "*klíč k jeho identitě*", kterou ztratil či dokonce možná nikdy neměl. V dopise Olze se autor/ka dotýká i aktuální problematiky možného útoku na Irák a důvodů, proč Havel podepsal prováleční deklaraci. Také rozděluje Evropu na "novou" a "starou", přičemž vychází z prohlášení amerického ministra obrany Donalda Rumsfelda: "*Německo je problém, Francie je problém. Myslím, že to je stará Evropa. Ale když se podíváte na obrovský počet zemí na straně USA, uvidíte novou Evropu.*" Svou přednášku uzavírá otázkou "*Do jaké Evropy vlastně patříme my ženy, když náš hlas nechce nikdo slyšet?*"

Čerpáno z http://fs8brezna.ecn.cz; letáku FSA vydaného u příležitosti 8.3. 2003 "Ženy volné a svobodné: MDŽ jako symbol pokroku či nostalgie?" a http://www.blisty.cz.

pokračování ze str. 17

KODAŇ 2002: Ohnout hřbet a ruka je v eurorukávě

valy komunikace a letový provoz a konec protestních akcí je v nedohlednu. Chléb je totiž všude o dvou kůrkách, a stejně jako zde, i v Evropské unii proti sobě stojí dvě navzájem si oponující třídy. Drobné a kosmetické úpravy pracovního práva tento fakt nemohou změnit, zvláště, když zde není snaha toto právo v praxi uplatňovat. O tom, jaké mají zahraniční manažeři představy o právech zaměstnanců v České republice, se přesvědčujeme dnes a denně na svých pracovištích. Pokud se odmítají řídit plytkými a prokapitalistickými ustanoveními současného zákoníku práce, proč by se měli chovat jinak k nařízením EU?

Důležité je také to, co jsme již několikrát zmiňovali a o čem odboroví funkcionáři taktně mlčí... ohromný nárůst nezaměstnanosti, spotřebních cen a cen služeb. To, že cenový nárůst bude kopírován rovněž zvyšujícími se platy, je jen zkazkou z říše pohádek a právě probíhající stávkové boje v Německu, Francii a Itálii to jen podtrhují. Každé, byť jen nepatrné navýšení mezd, je zde vykoupeno ostrým stávkovým bojem. Jestliže budou čeští pracující chtít nárůst mezd, budou si jej muset tvrdě vybojovat. Tento boj nebude lehký a jen těžko by mohl být úspěšný, pokud dovolíme, aby jej vedli provládní odborový funkcionáři.

Výhody?

Když mají zastánci vstupu do Evropské unie uvést výhody tohoto kroku, obvykle to skončí pouze u přihlouplých frázích o společné kulturní tradici a možnosti volného pohybu občanů po Evropě. Schengenské dohody podle nich umožňují každému svobodně cestovat uvnitř hranic EU. Zapomínají ale dodat, že tato svoboda je jaksi dělitelná. Stačí, aby v některé z Evropských zemí zasedala jedna z mnoha nadnárodních institucí a hned je po svobodě. Na hranicích se objevují zátarasy a kontroly. Pokud máte tu smůlu a některá z represivních složek, ať už národní nebo internacionální (Europol, Interpol atd.), usoudí, že představujete bezpečnostní riziko, třeba tím že jste se někdy v minulosti zúčastnili demonstrace nebo že máte ve svém autě ampule s červenou barvou a obvazy, máte po ptákách. Tolik deklamovaná svoboda pohybu zmizí jakoby mávnutím kouzelného proutku. Navíc prvních 5 let po vstupu se nebude Schengenská dohoda na nově přijaté země vztahovat.

Dalším zlatým hřebem má být zavedení jednotné měny. Již žádné směnárny, jednou měnou bude možné platit kdekoliv. Obhájci EU však zapomínají dodat, že eurominci má i druhou, již ne tak třpytivou stranu. Jak dokazují výzkumy, v zemích, kde bylo euro zavedeno, došlo k velkému nárůstu spotřebních cen a životních nákladů. Itálií začátkem podzimu otřásly mohutné demonstrace, na kterých lidé protestovali právě proti takzvanému euroefektu. Pro Českou republiku, jejíž občané jsou již tak dost oslabeni proběhlými programy strukturálních úprav, bude zavedení evropské měny tragické a mnoho z nich se pravděpodobně dostane na samou hranici chudoby. Podle sebevědomých prohlášení premiéra Špidly bychom se o tom měli přesvědčit již brzo, euro plánuje svůj vpád do našich domácností na rok 2009.

Referendum

Kodaňský summit jako takový ještě neznamená přijetí České republiky do EU. Brusel si na kandidátských zemích vymínil, aby jejich přistoupení k Unii bylo potvrzeno národními referendy. Bylo by chybou myslet si, že tato hlasování budou jakýmsi projevem přímé demokracie. Při ohromných částkách vynakládaných na proevropskou propagandu a její nevyváženost by bylo jen zázrakem, kdyby vstup nepodpořila ta dosavadní propagandou tvrdě vydřená těsná nadpolovička. O tom jaký mají mít tato všelidová hlasování smysl, nejlépe hovoří politolog Pavel Černoch: "*V podstatě však ani nejde o rozhodnutí pro a nebo proti, spíše o všelidové potvrzení společného úsilí vstoupit do EU. Otázka bude znít asi takto: občané, zvolili jste si proevropské politické strany, vláda vyjednala vstup v rámci svých možností za co nejlepších podmínek, a nyní tedy pojďte vstup stvrdit svým hlasem, který vám je ústavou daný. Bude to proto zvláštní referendum, ve kterém se předpokládá jen souhlas, nikoliv odmítnutí.*" Informačně nevyvážené referendum má pouze dodat legitimitu podmínkám a rozhodnutím, které bez účasti veřejnosti přijala vláda.

Závěrem

Anarchisté se nestaví proti sjednocování Evropy. Naopak již od 19. století volají po sjednocování národů a zrušení hranic národních států. Toto sjednocení musí být ale založeno především na vzájemné spolupráci, solidaritě a federalizaci a každý člověk musí mít právo tento proces ovlivnit. Musí být provázeno změnou společenských struktur směrem ke svobodné beztřídní společnosti. Jedině Evropa sjednocená na skutečných zájmech lidí a regionů, kde žijí, Evropa, kde nebude určující integrační silou míra zisku a násobení mocenských struktur, ale snaha o vzájemnou spolupráci a pomoc, může sjednotit všechny, kdo žijí v této části světa.

Jak dospět k anarchismu – výchovou nebo revolucí?

(abm)

Za 13 let existence novodobého anarchistického hnutí v Československu neustále probíhají diskuse o tom, jak dospět k anarchismu - výsledkem těchto mnohdy emotivních diskusí jsou nové skupiny či federace, některé jedině anarchisticky správné, jiné zase méně... Všichni společně pak sdílejí víru v účinnost své propagandy, svých demonstrací, mítinků a prvomájových průvodů a doufají, že se jejich okolí "nakazí" anarchismem a co nevidět tady budeme mít sociální revoluci, zvláště když režim zdraží nájemné a sníží sociální dávky. Jiné cesty k anarchismu jakoby snad ani nebylo.

Od roku 1990 se anarchistické hnutí s vervou a elánem věnovalo pořádání velkého množství různých akcí a demonstrací, žádná z nich však neměla tak velký význam na chápání anarchismu mezi "řadovým" obyvatelstvem jako pražské pouliční slavnosti a různé činnosti v souvislosti se zasedáním MMF, SB a NATO. Je tedy na místě hodnotit právě tyto aktivity.

O jednotlivých aspektech výše uvedených akcí se už popsalo mnoho papíru, myslím si však, že se ještě nikdo nepokusil shrnout jejich dopad na veřejné mínění jako celek. Domnívám se, že přes všechnu snahu a dobré úmysly organizátorů a přes skutečnost, že uvedené aktivity byly většinou anarchistického hnutí označovány za zdařilé, je nutné (byť je to i pro mne nepříjemné) si přiznat, že skutečným důsledkem byla pouze degradace pojmu anarchie mezi "obyčejnými" lidmi. Prosím, je zbytečné zapáleně tvrdit, že pravý opak je pravdou a že znáte lidi, kteří byli pozitivně ovlivněni výše zmiňovanými aktivitami. Těchto lidí je mizivý počet. Všichni to víme, jen se to bojíme si přiznat. Drtivá většina obyvatelstva prostě klade rovnítko mezi anarchismus a násilí. A fandí příslušníkům represivních složek, ne nám. Anarchista v jejich představě je prostě punker házející zápalné láhve či podnapilý italský aktivista ničící výhybky v pohraniční železniční stanici.

Stěžovat si na způsob prezentace anarchistických akcí a anarchistů ve sdělovacích prostředcích také nemá smysl - všichni už hodně dlouho víme, jak a proč mnozí novináři či televizní reportéři zkreslují pravdu (pokud rovnou nelžou), co je zajímá a o čem budou psát.

Otázkou je, proč vlastně jdou anarchisté stále "hlavou proti zdi" a jsou, jak se doposud zdá, nepoučitelní a zkostnatělé trvají na "osvědčených" anarchistických postupech. Dle mého názoru v anarchistickém hnutí existují některá, dle mého názoru chybná, přesvědčení, mezi něž patří:

Spasitelský syndrom, neboli pocit, že se musí reagovat na každou špatnost, která se na světě vyskytne. A že je jich na světě dost (těch špatností) hodně a anarchistů jaksi stále málo, nějak se v zápalu tvůrčí anarchistické práce zapomíná či není času a sil na to hlavní - že cílem není odstraňování jednotlivých problémů vyplývajících ze špatného fungování autoritativního systému, ale vytvoření předpokladů pro vznik něčeho kvalitativně jiného - anarchie. Neustálým bojem tu proti globalizaci, tam zase proti NATO nepřesvědčíme své okolí, aby se nezbavilo svého zakořeněného "prostátního" myšlení.

Syndrom používání "čistých anarchistických metod", aneb anarchista je pouze ten, kdo používá metody schválené či opěvované Bakuninem, Bookchinem, Durrutim či jiným vaším oblíbeným teoretikem nebo praktikem. Takže stávky pracujících, revoluční milice vyhánějící tlusté kapitalisty z jejich luxusních sídel pomocí zápalných lahví, prvomájové demonstrace, verbální obhajoba násilných akcí, revoluční slogany a revoluční grafika - to vše je anarchistické. Problém je v tom, že je to neúčinné, ne-li přímo kontraproduktivní. To, co náhodou používá režim a my tomu nerozumíme (public relations, psychologie, sociologie, teorie managementu) nebo co neposvětil Bookchin či kdo je teď zrovna anarchistický pánbůh, je tedy nerevoluční, kapitalistické, vykořisťovatelské a vůbec zavrženíhodné.

"Budovatelský" syndrom. Způsob práce anarchistů, způsob prezentace anarchistických myšlenek na veřejnosti či grafické symboly velmi často připomínají těm, kdož si výrazně pamatují dobu před rokem 1989, budovatelské fráze učitelů občanské nauky na střední škole nebo na katedře marxismu a leninismu (tehdy povinné pro všechny studenty vysokých škol). Některé věty z anarchistických tiskovin jako by byly opsané z příruček pro stranické vzdělávání. Přesvědčte pak tyto lidi, že nejsme komunistická mládež. A abych vás popudil ještě více, měl jsem možnost si přečíst několik perel nacistické propagandy z roku 1942 - hádejte, jaký literární styl asi jejich autoři používali.

Syndrom "anarchista je každý, kdo to o sobě v 15-20 letech prohlásí a pilně navštěvuje všemožné antifa, antiNATO a jiné anti- demonstrace". Přitom se obecně shovívavě pomíjí chování některých jedinců, kteří svým bezohledným jednáním (nadměrná konzumace alkoholu, kouření v přítomnosti nekuřáků, hrubé jednání vůči svému neanarchistickému okolí, vandalismus) pohoršují naše spořádané a zákonů ctící spoluobčany. Pohoršení spoluobčané pak nenávidí všechny anarchisty až do předčasného důchodu a pochopitelně je to jejich problém (těch spoluobčanů), ne nás anarchistů, že?

Zkusme si bez klapek na očích shrnout výsledky snahy anarchistického hnutí v Československu za posledních 13 let:

– drtivá většina obyvatelstva si o anarchistech a anarchismu nemyslí nic dobrého a jejich negativní postoj byl značně zesílen událostmi kolem Global Street Party v roce 1998 a zasedání MMF a SB v roce 2000

– anarchistické myšlenky jsou doposud prezentovány způsoby, které podvědomí "normálního poslušného občana" naprosto odmítá

– lidé si stále myslí, že anarchisté jsou nějaká politická strana či hnutí a uvažují stylem "jaké by to bylo, až se anarchisté dostanou k moci" - neboli vůbec nechápou, že anarchismus je o něčem úplně jiném, než o mocenském boji

Popřemýšlejme tedy, proč celý svět nesedá na hýždě, ohromen hloubkou našich myšlenek, sloganů a textů revolučních písní. Proč "prostí pracující" jsou na nás leckdy sprostí a nejsou z nich přesvědčení anarchisté po přečtení Manifestu ČSAF či časopisu Solidarita? Proč příslušníci frankistických jednotek v době španělské občanské války do jednoho nedezertovali, jsa zaplaveni anarchistickou propagandou denně se linoucí z tlampačů umístěných v protějších anarchistických zákopech?

Bude to zřejmě tím, že způsob prezentování našich názorů je většinou lidí podvědomě odmítán. Naše názory nejsou tak "atraktivní" či nemají takovou hloubku, aby dokázaly vytěsnit hluboce zakořeněné předsudky v mysli "obyčejných" lidí. Dle psychologů si člověk svůj názor v zásadě utvoří v 5-10 letech a tento názor si většinou nese s sebou celý život. Proto v tomto věku bere stát výchovu do svých rukou, i když by učivo probírané v 1. až 5. třídě byly děti schopné zvládnout samy doma za pomocí svých rodičů.

Co tedy formuje názor mladého klučiny či mladé dívčiny? Způsob prezentace určitých událostí, faktů či informací - nejdříve se pomocí pohádek dítko utvrdí o normálnosti existence poddaných a "spravedlivých" králů a císařů, pak dítě povyroste a zeptá se, co jsou to ti teroristi a Sadám Husajn, o kterých denně slyší v rádiu, pochopitelně se dozví, že jsou to ti zlí, před kterými nás ochrání ti dobří, jako policisté, statečná armáda, americké rakety, George W. Bush (dosaďte si sami). O tom, že skutečnost je složitější a že nejen Saddám je lump, se už málokdy doví. Povinná školní docházka pak už mladého člověka téměř spolehlivě zbaví schopnosti snít a jednat intuitivně (na úkor takzvaného racionálního chápání světa) a zaplní mu mozek informacemi typu "státní zřízení je normální" (o tom se v hodinách občanské nauky ani nediskutuje, prostě se to bere jako neměnný fakt, asi jako východ či západ slunce - i většina anarchistů dodnes používá fráze typu "náš stát" či "naše vláda", ačkoliv to náš stát ani vláda pochopitelně není, protože na tyto instituce nemáme prakticky žádný vliv). Učebnice dějepisu líčí historické události takovým stylem, jako kdyby válčení bylo naprostou samozřejmostí (vzpomeňte si na starověké Řecko či Řím), případně vám vnucují myšlenku, že bránit "svůj" stát před útoky nepřátel je vlasteneckou povinností. Výboje "vlastního" národa směrem ven se glorifikují (husitské spanilé jízdy), srovnatelné akce Němců či Maďarů jsou líčeny jako ohrožení národa. Nedivil bych se, kdyby v německých a maďarských učebnicích byly dané události popsány přesně naopak.

Pak se nelze divit názorům jako "...anarchisté jsou proti státu, jsou tedy proti nám, protože my tvoříme stát" (citace z dopisu jednoho "řadového občana" uveřejněná v MF Dnes). Nezdá se vám, že tento názor je typický pro myšlení "řadových" lidí? A jak myslíte, že onen občan se státnickým myšlením ke svému názoru dospěl? Je jasné, že z něj automaticky "vyjelo" to, co do něj tato společnost (škola, okolí, rodiče) nacpala, ponejvíce v jeho dětských letech. Lidé, kteří byli "klasicky" vychováváni a později se z nich stali celoživotní anarchisté, jsou pouze bezvýznamnou statistickou odchylkou.

Samozřejmě, šíření nesmyslů o otcovské roli státu není jediný hřích společnosti páchaný na dětech. Rodina či daná komunita vštěpují malým capartům bezohlednost a nenávist vůči ostatním lidem či národům, výsledkem čehož jsou pak různí neonacisté, vlastenci, bezohlední podnikatelé či značná vzájemná rasová nenávist Rómů a "bílých".

Dítěti je rovněž vsugerováváno negativní myšlení - svět kolem nás je špatný, proto máte buď právo se vůči svému okolí chovat stejně, anebo rezignovat, zapadnout do proudu, chovat se konformně, nepřečnívat. Malý příklad toho, co na nás všech (tedy i vás, co čtete tento článek) napáchala konvenční výchova - jak je momentálně venku? Pravděpodobně "hnusně" či alespoň "škaredě", že ano? "Hezky" je pouze tehdy, pokud je na dané roční období neobvykle suché, slunečné či teplé počasí. Přitom malé dítě nezná takovou kategorizaci, prostě bere přirozené věci takové, jaké jsou (neboli podřizuje se přirozené autoritě), klidně si bude hrát venku, ať je jakkoli, a to až do doby, než mu dospělí konečně sdělí, že si má kazit život "škaredým" počasím, které je, jak se dle mluvy lidí zdá, skoro pořád.

Vzhledem k výše uvedeným důvodům se domnívám, že společnost bez vynucené autority nemůže vzniknout najednou, za pomocí nějaké revoluce, a už vůbec ne z lidí, kteří byli výše popsaným způsobem vychováváni. Vůbec se netěším na chvíli, kdy pracující či zastánci striktního primitivního anarchismu "vezmou správu věcí veřejných" do svých rukou - a to i kdyby znali nazpaměť všechny anarchistické texty, které kdy v historii lidstva byly napsány nebo se dle některých z nich nedejbože i řídili.

Asi se budeme muset smířit s tím, že tato generace anarchistická nebude. V případě generací, které přijdou po nás, bych už nebyl tak pesimistický. Pokud dokážeme nastartovat proces, který zajistí, že malým capartům bude vštěpována úcta k druhým, nenásilí, tolerance k rozmanitosti názorů, dobrovolná skromnost a poví se jim o nesmyslnosti (z hlediska psychologie) a neudržitelnosti (z hlediska ekologického přežití této planety) existence států a jejich represivních složek, anarchistická společnost se postupně stane realitou, i když se třeba nebude zrovna nazývat "anarchistická".

Je na anarchistech, aby se nebáli opustit dosavadní "klasické" představy, aby se nebáli začít s "nudnou nerevoluční" prací a oprostili se od představ, že cesty načrtnuté uctívanými "klasiky" musí být nutně správné. Co když jsou třeba totálně nesprávné...?

V tomto článku nenajdete návod "jak to dělat lépe či jinak". Myslím si, že k nějaké cestě se dospěje až po delší době, zajisté plné vášnivých diskusí a nových teorií.

Nechť vás tedy při tom vymýšlení nových cest provází krásné počasí, ať už je nádherně slunečné či romanticky zamračené a deštivé.

Tento časopis není běžným "zbožím" a nesetkáte se v něm s běžným obsahem. Nebudeme zde "prodávat" životní příběhy "hvězd", ani údajně "objektivní" informace. Tento časopis chce seznámit s alternativou, s alternativou v politických názorech i v kultuře, s alternativou ve smýšlení i ve způsobech života. Přesněji řečeno - s alternativami, protože se nedomníváme, že si někdo může přivlastňovat jediný správný model a předepisovat jej ostatním jako všelék na jejich problémy.

Na rozdíl od nejrůznějších mediálních manipulátorů neříkáme, že jsme "objektivní". Máme své názory a stojíme si za nimi. Jsme "zaujatí" - zaujatí pro svobodu proti útlaku, za spravedlnost proti bezpráví, za odpor proti pasivitě. Jsme také zaujatí za kritický přístup a diskusi proti opakování frází a dogmat a pro různost proti vnucované jednotě. Proti údajné "objektivitě" stavíme skutečnou názorovou rozmanitost.

Jsme anarchisté, což je v dnešní době skoro nadávka. My se ale nehodláme za toto slovo stydět, hodláme mu vrátit pravý význam. V představách měšťáků, policajtů, žurnalistů středního proudu a služebných intelektuálů budeme žít jako strašidla, budící je z jejich zajisté zaslouženého spánku. Dost možná strašíme i ty, kteří se ve svých nedostupných palácích sami pokládají za pány světa. Ti všichni se snaží, aby naše názory byly strašákem i pro neprivilegovanou většinu lidí, tedy pro ty, které by mohly emancipovat.

Naším cílem není chaos, brutalita a nespravedlnost (ty jsou ve skutečnosti většinou důsledkem vnucovaného "pořádku"). Naším cílem je taková společnost, v níž bude soulad založený na dobrovolnosti, ne na násilí či pohrůžce násilím. Naším cílem je svobodné prostředí pro každého bez předsudků, nadvlády jedněch nad druhými a společenských nespravedlností.

Naším cílem je společnost bez mocenských center, ženoucích lidstvo do katastrofy ekologické i sociální, společnost řízená samosprávnými útvary, v nichž může každý reálně spolurozhodovat o věcech, které se ho týkají.

Říkejte si tomu bláhovost a utopie - právě zdánlivě "nereálné" a "utopické" myšlenky posouvaly po staletí vývoj lidstva kupředu.

http://www.a-kontra.net
e-mail: a-kontra@csaf.cz